

Β, β, βῆτα, άκλιτο, το δεύτερο γράμμα του ελλ. αλφαβ.· ως αριθμητικό, **β´** = δύο, δεύτερος, **β** = 2.000. **Ι**. Το **β** είναι το χειλικό άφωνο γράμμα που βρίσκεται μεταξύ του ψιλόπνοου **π** και του δασύπνοου **φ**. Η ποικιλία των χρήσεων του **β** στις διαλέκτους φαίνεται πως οφείλεται περισσότερο στην αμφιβολία ως προς την προφορά του. **1.** αντί **γ**, όπως *βληχών* αντί *γληχών*, *βλέφαρον* Δωρ. *γλέφαρον*, *βουνός* - *γουνός*. **2.** αντί **μ**, *βεμβράς* αντί *μεμβράς*, *βροτός* αντί *μορτός* (Λατ. *mortalis*). **3.** Το **β** μερικές φορές μπαίνει ανάμεσα στα συμφωνικά συμπλέγματα *μλ*, και *μρ* με σκοπό να δώσει έναν πληρέστερο ήχο, όπως στα: *ἄμβροτος*, *μεσημβρία*, *γαμβρός*, *μέμβλεται*.

βᾶ, συντετμ. τύπος αντί *βασιλεῦ*, σε Αισχύλ.

βᾶβαί, Λατ. *parae!*, επιφών. έκπληξης και θαυμασμού, *μπα! μπα!*, σε Ευρ., Αριστοφ.

βαβαιάξ, επιτετ. τύπος αντί *βαβαί*, σε Αριστοφ.

βαβύκα, ή, στη Λακων. αντί *γέφυρα*, σε Αριστ. παρά Πλούτ.

βάγμα, -ατος, τό (**βάζω**), ομιλία, σε Αισχύλ.

βάδην[ᾶ], (**βαίνω**), επίρρ. **Ι. 1.** βήμα προς βήμα, Λατ. *pedetentim*. **2.** με βήμα πορείας, σε Ηρόδ., *βάδην ταχὺ ἐφέπεσθαι* με βήμα ταχύ, σε Ξεν. **3.** σταδιακά, βαθμηδόν, όλο και περισσότερο, σε Αριστοφ. **II.** περπατώντας, βαδίζοντας, αντίθ. προς ίππευση, οδήγηση, πλεύση, σε Αισχύλ.

βαδίζω (**βάδος**, **βαίνω**), μέλ. Απτ. *βαδιοῦμαι*, αόρ. α´ *ἐβάδισα*, παρακ. *βεβάδικα*, **1.** πηγαίνω αργά, περπατώ, Λατ. *ambulare*, σε Όμηρ. Ὕμν., Ξεν.· πηγαίνω, είμαι σε πορεία, λέγεται για εφιππους, σε Ξεν.· πηγαίνω από τη στεριά, από την ξηρά, σε Δημ. με σύστ. αιτ., *βάδον, ὁδὸν βαδίζω*, σε Αριστοφ. **2.** γενικά, *ἐπ' οἰκίας βαδίζω*, εισέρχομαι σε οικίες, σε Δημ.· προβαίνω σε συζήτηση, αναλύω επιχείρημα, στον ίδ.· λέγεται για πράγματα, *αἱ τιμαὶ ἐπ' ἔλαττον ἐβάδιζον*, οι τιμές ελαττώνονταν, στον ίδ.

βάδισις, -εως, ή, πορεία, περπάτημα, σε Αριστοφ. λέγεται για λαγούς, σε Ξεν.

βάδισμα, -ατος, τό, περπάτημα, βηματισμός, σε Ξεν., Δημ.

βαδισμός, ό, = *βάδισις*, σε Πλατ.

βαδιστέον, ρημ. επίθ. του *βαδίζω*, πρέπει κανείς να βαδίσει ή να περπατήσει, σε Σοφ.· με την ίδια σημασία και στον πληθ., *βαδιστέα*, σε Αριστοφ.

βαδιστής, -οῦ, ό (**βαδίζω**), αυτός που βαδίζει, αυτός που περπατά· *ταχύς βαδιστής*, αυτός που περπατά γρήγορα, σε Ευρ.

βαδιστικός, -ή, -όν (**βαδίζω**), αυτός που είναι ικανός να περπατά, σε Αριστοφ.

βάδος, ό (**βαίνω**), περίπατος, *βάδον βαδίζειν*, σε Αριστοφ.

βάζω, κυρίως στον ενεστ. και παρατ., απαντά μεταξύ άλλων στο γ´ ενικό Παθ. παρακ.· *βέβακται*, ομιλώ, λέγω, σε Όμηρ.· *βάζειν τί τινα*, λέω κάτι σε κάποιον· επίσης, *τί τινη*, σε Αισχύλ.· με δοτ., *χαλεποῖς βάζειν ἐπέεσσι*, μιλώ με σκληρά λόγια, σε Ησίοδ. — Παθ., *ἔποςβέβακται*, έχει ειπωθεί κάποιος λόγος, σε Όμηρ. Οδ.

βαθέως, επίρρ., βλ. **βαθύς** II.

βαθίων, **βάθιστος**, συγκρ. και υπερθ. του *βαθύς*.

βαθμής, ή, γεν. -**ιδος** και -**ιδος**, σκαλοπάτι, σε Ανθ.

βαθμός ή **βασμός**, ό (**βαίνω**), μεταφ., σκαλοπάτι· πρόοδος, βαθμός, σε Κ.Δ.

βάθος[ᾶ], -εος, τό (**βαθύς**), **1.** αιτ., σύμφωνα με το πώς θέλει κανείς να μετρήσει βάθος ή ύψος· Λατ. *altitudo*· *Ταρτάρου βάθη* σε Αισχύλ.· *αἰθέρος βάθος* σε Ευρ.· με στρατιωτική σημασία, το βάθος μιας γραμμής στρατού, σε Θουκ., Ξεν.· *βάθος τριχών*, η φράση δηλώνει το βάθος, δηλ. την πυκνότητα ή το μάκρος των μαλλιών, σε Ηρόδ.· σε Κ.Δ., τό *βάθος*, το βαθύ νερό, αντίθ. προς τα ρηχά νερά κοντά στην ακτή **2.** μεταφ., *κακῶν ὁρῶν βάθος*, σε Αισχύλ.· *πλούτου βάθος*, σε Σοφ.

βάθρον, τό, συντετμ. τύπος από το *βατήριον* (*βαίνω*), αυτό πάνω στο οποίο βαίνει και στέκεται κάτι. **1.** βάση, υπόβαθρο, σε Ηρόδ., Αισχύλ. **2.** σκηνή, ικρίωμα, σκαλωσιά, σε Ηρόδ. **3.** γενικά, στέρεο έδαφος, *Σαλαμῖνος βάθρον*, σε Σοφ.· *ῶ πατρῶον ἐστίας βάθρον*, δηλ. πατρικό μου σπίτι, στον ίδ.· στον πληθ., θεμέλια, σε Ευρ.· *ἐν βάθροις εἶναι*, κρατώ καλά, μένω ακλόνητος· **4.** σκαλί, σε Σοφ.· οι βαθμίδες της σκάλας, τα σκαλοπάτια, σε Ευρ. **5.** θρανίο, κάθισμα, σε Σοφ., Δημ. **6.** μεταφ., *κινδύνου βάθρα*, το χείλος του κινδύνου, σε Ευρ.

βαθύ-αγκής, -ές (ἄγκος), αυτός που έχει βαθιά φαράγγια, σε Ανθ.

βαθύ-βουλος, -ον (βουλή), βαθυστόχαστος, σε Αισχύλ.

βαθύ-γαιος, -ον (γαῖα), αυτός που έχει βαθύ στέρεο έδαφος, παραγωγικός, αποδοτικός, σε Ηρόδ.

βαθύ-γήρως, -ων (γῆρας), γεν. -ω, σε εξαιρετικά μεγάλη ηλικία, υπέργηρος, σε Ανθ.

βαθύ-δίνης[τ], -ου, ό (δίνη), ο βαθιά στροβιλιζόμενος, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

ομοίως, επίσης **βαθύ-δινήεις, -εσσα, -εν**, σε Ομήρ. Ιλ.

βαθύ-ζωνος, -ον (ζώνη), χαμηλοζωσμένος, δηλ. ζωσμένος όχι ψηλά, κάτω από το στήθος, αλλά πάνω απ' τους γοφούς, έτσι ώστε το ένδυμα να πέφτει γύρω από τη ζώνη σε πτυχώσεις (πρβλ. **βαθύκολπος**), σε Όμηρ.

βαθύ-θριξ, -τρίχος, ό, ή, λέγεται για πρόβατα, αυτά που έχουν μακριά ή πυκνά μαλλιά, σε Ομηρ. Ύμν.

βαθύ-καμπής, -ές (κάμπω), αυτός που έχει έντονες καμπύλες, σε Ανθ.

βαθύ-κήτης, -ες (κῆτος), αυτός που έχει αχανές βάθος, λέγεται για τη θάλασσα, σε Θέογν.

βαθύ-κλής, -ές (κλέος), περίλαμπρος, σε Ανθ.

βαθύ-κολπος, -ον, I. αυτός που έχει ή φορά ρούχα που πέφτουν σε βαθιές πτυχώσεις (πρβλ. **βαθύζωνος**), επίθ. για τις Τρωαδίτισσες, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** αυτή που έχει μεγάλα στήθη, βαθύστηθος, σε Αισχύλ.· μεταφ., λέγεται για τη γη, σε Πίνδ. (πρβλ. **βαθύστερνος**).

βαθύ-κρημνος, -ον, αυτός που έχει ψηλούς και απότομους γκρεμούς· ἄλς, σε Πίνδ.· *βαθύκρημνοι ἄκται*, υψηλές και απόκρημνες ακτές, στον ίδ.

βαθύ-κτέανος, -ον (κτέανον), αυτός που έχει μεγάλα κτήματα και περιουσία, άφθονος, σε Ανθ.

βαθύ-λειμος, -ον (λειμών), αυτός που έχει βαθιά και καρπερά λιβάδια, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, **βαθυ-λείμων, -ονος, ό, ή**, σε Πίνδ.

βαθύ-λήιος, -ον (λήιον), αυτός που παράγει πλούσια σοδειά, πολύ εύφορος, σε Ομήρ. Ιλ.

βαθύ-νοος, συνηρ. -νους, -ουν, αυτός που έχει βαθιά και μεστή σκέψη, σε Ανθ.

βαθύνω[υ], (βαθύς), μέλ. *βαθύνω*, **1.** βαθαίνω κάτι, σκάβω και κοιλαίνω κάτι, λέγεται για χειμάρρους, σε Ομήρ. Ιλ.· σκάβω και καθιστώ κάτι βαθύ, σε Κ.Δ. **2.** ως στρατιωτικός όρος, συμπυκνώνω, δίνω βάθος, βαθαίνω, *τὴν φάλαγγα*, σε Ξεν.

βαθύ-ξύλος, -ον (ξύλον), πυκνόδεντρος, σε Ευρ.

βαθύ-πελμος, -ον (πέλμα), αυτός που έχει παχύ πέλμα, σε Ανθ.

βαθύ-πλουτος, -ον, υπερβολικά πλούσιος, σε Αισχύλ.

βαθύ-πόλεμος, -ον, αυτός που έχει βυθιστεί στον πόλεμο, σε Πίνδ.

βαθυρ-ρείτης, -ου, ό (ρέω) = *βαθύρροος*, Επικ. γεν., *βαθυρρείταιο* σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

βαθύ-ρρηνος, -ον (ρήν), πυκνόμαλλος, σε Ανθ.

βαθύ-ρριζος, -ον (ρίζα), βαθιά ριζωμένος, σε Σοφ.

βαθύ-ρροος, -ον (ρέω), συνηρ. **-ρους, -ουν**, αυτός που έχει βαθιά και πυκνή ροή, ρεύμα, αυτός που υπερχειλίζει, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.

βαθύς, βαθεία (Ιων. **βαθέα**) **βαθύ**· γεν. *βαθέος, βαθείας* (Ιων. *βαθέης*)· δοτ.

βαθεῖ, βαθείη (Ιων. *βαθέη*)· συγκρ. *βαθύτερος*, ποιητ. *βαθίων [τ]*, Δωρ. *βάσσων*· υπερθ. *βαθύτατος*, ποιητ. *βάθιστος*· **I.** ως επίθ., **1.** βαθύς ή ψηλός, σύμφωνα με τη θέση από την οποία βλέπει κανείς, όπως το Λατ. *altus*· *βαθέης αὐλῆς*, από αυλή που περιτριγυρίζεται από υψηλό φράχτη, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἡόνος προπάροιθε βαθείης, ή βαθιά*, δηλ. πλατιά, εκτεταμένη ακτή, στο ίδ.· στον πεζό λόγο, χρησιμ. για να περιγράψει τη γραμμή του στρατού, σε Ξεν. **2.** βαθύς ως προς τη σύσταση, πυκνός, λέγεται για ομίχλη, σε Όμηρ.· χρησιμοποιείται για οργωμένο έδαφος, αντίθ. προς το βραχώδες έδαφος, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.· λέγεται για αυτόν που έχει πυκνή, άφθονη, βαθιά βλάστηση, χρησιμοποιείται για δάση, σιτηρά, σύννεφα, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.α.· με αυτή τη σημασία λέγεται και για τα μαλλιά, σε Ξεν. **3.** βίαιος, ισχυρός, σφοδρός, χρησιμοποιείται για καταιγίδα, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** γενικά, μεγάλος, άφθονος, πληθωρικός· *βαθύ κλέος, βαθύς κλῆρος*, σε Πίνδ.· *βαθεία τέρπις*, σε Σοφ.· *βαθύς ἀνὴρ*, ένας πλούσιος άνδρας, σε Ξεν.· *βαθύς ὕπνος*, ύπνος

που εκτείνεται σε βάθος και σε διάρκεια, σε Θεόκρ. **5.** λέγεται για τη διάνοια, βαθυστόχαστος, συνετός, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· *βαθύτερα ἤθεα*, σε Ηρόδ. **6.** βαθύς ως προς το χρόνο, αυτός που βρίσκεται σε προχωρημένη ηλικία, καθυστερημένος· *βαθύς ὄρθρος* (βλ. **ὄρθρος**)· *βαθὺ τῆς ἡλικίας*, σε Αριστοφ.· *βαθὺ γῆρας*, σε Ανθ.· **II.** ως επίρρ., *βαθέως*, σε Θεόκρ.

βαθυ-σκάφης, -ές (σκάπτω), σκαμμένος βαθιά, σε Σοφ.

βαθύ-σκίος, -ον (σκιά), αυτός που έχει βαθιά σκιά, σε Ομηρ. Ὑμν., Θεόκρ.

βαθύ-σπορος, -ον (σπείρω), βαθιά σπαρμένος, εύφορος, σε Ευρ.

βαθύ-στερνός, -ον (στέρνων), αυτός που έχει μεγάλο στήρνο· *βαθύστερνός λέων*, σε Πίνδ.· πρβλ. **βαθύκολπος**.

βαθύ-στολμός, -ον, αυτός που φορά μακριά και φαρδιά στολή, τήβεννο, σε Ανθ.

βαθύ-στρωτός, -ον, αυτός που έχει στρωθεί με βαθιά και παχιά στρώματα, καλυμμένος καλά, σε Βάβρ.

βαθύ-σχοίνος, -ον, αυτός που είναι κατακλυσμένος με σχοίνους, σε Ομήρ. Ιλ.

βαθύτης, -ητος, ή, = βάθος, σε Λουκ.

βαθύ-φρων, -ον (φρήν), = *βαθύβουλος*, σε Σόλ., Πίνδ.

βαθύ-φυλλός, -ον (φύλλον), αυτός που έχει πυκνό φύλλωμα, σε Μόσχ.

βαθύ-χαίτης, ου, ὁ (χαίτη), αυτός που έχει πυκνά και μακριά μαλλιά, χαιτή, σε Ησίοδ.

βαθύ-χθων, -ον, γεν. -ονος, = *βαθύγαιος*, σε Αισχύλ.

βαίνω (√BA), μέλ. βήσομαι, Δωρ. *βάσεῦμαι*, Επικ. *βέομαι* ή *βείομαι*, παρακ.

βέβηκα, Δωρ. *βέβακα*, με Επικ. συγκρ. γ' πληθ. *βεβάασι*, συνηρ. *βεβάσι*· απαρ.

παρακ. *βεβάναι* [ᾶ], Επικ. *βεβάμεν* [ᾶ]· μτχ. *βεβαώς, -αῖα*, Αττ. *βεβώς*· υπερσ.

έβεβήκειν, Επικ. *βεβήκειν*, συγκρ. γ' πληθ. *βέβάσαν*· αόρ. β' *έβην*, Δωρ. *έβαν*·

Επικ. γ' ενικ. *βῆ*, Επικ. γ' δυϊκ. *βάτην* [ᾶ]· γ' πληθ. *έβαν*· προστ. *βῆθι*, Δωρ. *βάθι*, β'

πληθ. *βάτε*· υποτ. *βῶ*, Επικ. *βείω*, Επικ. γ' ενικ. *βῆη*, Δωρ. *βᾶμες* (αντί *βῶμεν*)·

ευκτ. *βαίην*· απαρ. ενεστ. *βῆναι*, Επικ. *βῆμεναι*· μτχ. *βάς, βᾶσα, βάν*· γ' πρόσ. ενικ.

Μέσ. Επικ. αορ. α' *έβήσετο*·

A. Στους παραπάνω χρόνους· **I. 1.** αμτβ., περπατώ, βαδίζω, λέγεται κυρίως για κίνηση με τα πόδια· *ποσσί ή ποσὶ βαίνειν* σε Όμηρ. κ.λπ.· με απαρ. στον Όμηρ., *βῆ* *ιέναι*, αλλά και στη φράση *βῆ* *ιέμεν*, κίνησε να πάει, ξεκίνησε, «πήρε το δρόμο του», σε Ομήρ. Ιλ.· *βῆ* *θέειν*, ξεκίνησε να τρέχει, στο ιδ.· *βῆ* *δ' έλάαν*, στο ιδ.· με αιτ. τόπου, σε Σοφ.· με κάθε πρόθεση που σημαίνει κίνηση, όπως: *έπὶ νηὸς έβαινεν*, επέβαινε σε πλοίο, σε Ομήρ. Οδ.· *έφ' ίππων βάντες*, αφού ανέβηκαν στο άρμα, στο ιδ.· *βαίνειν δι' αίματος*, διέρχομαι μέσα από αίμα, σε Ευρ. **2.** στον παρακ., στέκομαι ή βρίσκομαι σε ένα μέρος· *χωροσέν ὦ βεβήκαμεν*, σε Σοφ.· συχνά σχεδόν = *είμι* (sum), *εὗ βεβηκώς*, στέκομαι πάνω σε καλή βάση, στηρίζομαι καλά, είμαι καλά θεμελιωμένος, ακμάζω, ευτυχώ, σε Ηρόδ., κ.α.· με την παραπάνω σημασία, *οίέν τέλει βεβῶτες*, αυτοί που βρίσκονται σε κάποιο αξίωμα, σε Ηρόδ., Σοφ.· *έπὶ ξυροῦ βεβηκέναι*, πρβλ. **ξυρόν**. **3.** φεύγω, απομακρύνομαι, αναχωρώ, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· *βέβηκα*, ευφημ. αντί *τέθνηκα*, σε Αισχύλ., Σοφ.· μεταφ., λέγεται για άψυχα αντικείμενα, *έννέα ένιαυτοὶ βεβάασι*, εννέα χρόνια ήρθαν και πέρασαν, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** έρχομαι· *τίπτε βέβηκας*; σε Ομήρ. Ιλ.· καταφθάνω, σε Σοφ. **5.** συνεχίζω, προχωρώ, προβαίνω· *ές τόδε τόλμης, ές τοσοῦτον έλπίδων*, στον ιδ. **II. 1.** ως μτβ., με αιτ., ανεβαίνω, σε Όμηρ. μόνο στον Μέσ. αόρ. α', *βήσασθαι δίφρον*· σε Παθ., *ίπποι βαινόμεναι*, φοράδες αναπαραγωγής, σε Ηρόδ. **2.** *χρέος έβα με*, με κατέλαβαν τα χρέη, σε Αριστοφ. **3.** στους ποιητές, με αιτ. που δηλώνει το όργανο της κίνησης, η οποία είναι τελείως πλεοναστική· *βαίνειν πόδα*, επιταχύνω το βήμα, επισπεύδω, σε Ευρ. κ.α. **B.** Μτβ., σε μέλ. *βῆσω*, αόρ. α' *έβησα*, κάνω κάποιον να φύγει· *βῆσεν άφ' ίππων, έξ ίππων βῆσε*, τους έκανε να κατεβούν από το άρμα, σε Ομήρ. Ιλ.· στον ενεστ., μ' αυτήν την έννοια χρησιμ. το ρήμα *βιβάζω*.

βαίον, τό=βαῖς, ή, σε Κ.Δ.

βαιός, -ά, -όν, μικρός, λίγος, ανεπαρκής, πενιχρός και, όταν λέγεται για νούμερα, ελάχιστος, σε Πίνδ., Αισχύλ., Σοφ.· *έχώρει βαιός*, πήγαινε με *ανεπαρκή συνοδεία*, δηλ. μόνος, στον ιδ.· λέγεται για κατάσταση, χαμηλός, χαμερπής, πρόστυχος, άθλιος, ταπεινός, στον ιδ.· χρησιμοποιείται για χρόνο, βραχύς, σύντομος, σε Σόλ.,

Σοφ.· το ουδ. *βαιόν* ως επίρρ., ελάχιστα, στον ιδ.· με την ίδια σημασία το ουδ. στον πληθ. *βαιά*, σε Αριστοφ.· πρβλ. το Ιων. *ήβαιός*.

βαῖς, ή, κλαδί φοίνικα, σε Κ.Δ. (η κοπτική λέξη *bai*).

βαίτη, ή, δερμάτινο πανωφόρι βοσκού ή χωρικού, σε Ηρόδ., Θεόκρ. (άγν. προέλ.).

βακέλας, ό, ευνούχος στην υπηρεσία της Κυβέλης, σε Ανθ., Λουκ.

Βάκιζω, προφητεύω όπως ο Βάκις, σε Αριστοφ.

Βάκις, ό, [ἄ] παλαιός Βοιωτός προφήτης, σε Ηρόδ.

βάκλον, τό, Λατ. *baculum*, ράβδος, ρόπαλο, σε Αἰσωπο.

βακτηρία, ή= *βάκτρον*, ράβδος, κοντάρι, μπαστούνι, σε Αριστοφ., Θουκ.· ράβδος, την οποία κρατούσαν ως σύμβολο εξουσίας οι δικαστές, σε Δημ.

βακτήριον, τό, υποκορ. του *βακτηρία*, σε Αριστοφ.

βάκτρευμα, -ατος, τό, ράβδος, βακτηρία, υποστήριγμα· *βακτρεύματα ποδός*, υποστήριγμα τοποθετούμενο στο πόδι κάποιου, σε Ευρ.

βακτρεύω, στηρίζομαι σε ράβδο, βακτηρία.

βάκτρον, τό (**βιβάζω**) Λατ. *baculus*, ράβδος, βακτηρία, μπαστούνι, ρόπαλο, σε Αισχύλ., Ευρ.

βακτρο-προσαίτης, -ου, ό, αυτός που περιφέρεται ως επαίτης κρατώντας ραβδί, λέγεται για Κυνικό Φιλόσοφο, σε Ανθ.

βάκύλον, τό= **βάκλον**· πληθ. = Λατ. *fascies*, σε Πλούτ.

Βακχάω (**Βάκχη**), βρίσκομαι σε Βακχική μανία, παραληρώ, μαίνομαι, παραφρονώ, σε Αισχύλ.

Βακχέβακχονῶσαι, το να ψάλει κανείς το ἄσμα προς τιμήν του Βάκχου που ξεκινά με την προσφώνηση, *Βάκχε, Βάκχε!*, σε Αριστοφ.

Βακχεία, ή, γιορτή προς τιμήν του Βάκχου, βακχική μανία, κραιπάλη, σε Αισχύλ., Ευρ.· γενικά, παραφροσύνη κι ενθουσιασμός από την επαφή με τη φιλοσοφία, σε Πλάτ.· στον πληθ., τα βακχικά όργια, σε Ευρ.

Βακχείον, τό, **I.** ναός του Βάκχου, σε Αριστοφ. **II.** βακχικό παραλήρημα, σε Ευρ.· στον πληθ., τα βακχικά όργια, σε Αριστοφ.· επίσης με παρόμοια σημασία, *Βάκχια*, σε Ευρ.

Βάκχειος ή **Βακχεῖος** (**Βάκχος**), στους ποιητές συναντάται επίσης για λόγους μετρικούς ο τύπος *Βάκχιος*, -α, -ον, **I.** ως επίθ., βακχικός, αυτός που προέρχεται ή ανήκει στο Βάκχο και στις τελετές του, σε Ευρ., Ξεν.· μαινόμενος, κατειλημμένος από μανία και ενθουσιασμό, σε Ηρόδ., Σοφ.· *τὸν Βάκχειον ἄνακτα*, λέγεται για τον Αισχύλο, σε Αριστοφ. **II.** **1.** ως ουσ., *Βάκχιος*, ό = *Βάκχος*, σε Σοφ., Ευρ. **2.** *Βάκχιος*, ό = *οἶνος*, στον ιδ.· **3.** *Βάκχειος* (ενν. *πούς*), ό, μετρικός πόδας που αποτελείται από τρεις συλλαβές (— — υ), αντίθ. προς τον *υποβάκχειο*, *παλιμβάκχειο πόδα* (υ — —).

Βάκχευμα, ατος, τό (**Βακχεύω**), στον πληθ., τα βακχικά όργια, σε Ευρ., Πλούτ.

Βακχεύς, -έως, ό= Βάκχος, σε Σοφ., Ευρ.

Βακχεύσιμος, -ον, εκστασιασμένος θιασώτης του Βάκχου, σε Ευρ.

Βάκχευσις, -εως, ή, βακχική μανία, σε Ευρ.

Βακχευτής, -οῦ, ό, αυτός που έχει καταληφθεί πλήρως από τη βακχική μανία· ως επίθ., αυτός που επιδίδεται στα βακχικά όργια, σε Ανθ.

Βακχευτικός, -ή, -όν, διατεθειμένος για βακχικά όργια, σε Αριστ.

Βακχεύτωρ, -ορος, ό, = *Βακχευτής*.

Βακχεύω (**Βάκχος**), μέλ. -σω, **I.** **1.** αμτβ., γιορτάζω τη γιορτή του Βάκχου, τελώ τα μυστήριά του, σε Ηρόδ.· **2.** ομιλώ ή ενεργώ σαν να έχω καταληφθεί από μανία, παραληρώ, μιλώ ακατάληπτα, Λατ. *bacchari*, σε Σοφ., Ευρ. κ.α. **II.** μτβ., εμπνέω μανία, στον ιδ.· απαντά και στην Παθ., στον ιδ.

Βάκχη, ή, αυτή που τελεί τα όργια του θεού Βάκχου, Μαινάδα, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.α.· γενικά, *Βάκχη Ἄιδου*, μανιώδης υπηρέτρια του Ἄδη, σε Ευρ.· επίσης, *Βάκχηγκεύων*, στον ιδ.

Βακχιάζω, = *Βακχεύω*, σε Ευρ.

Βακχιάς, -άδος, ή, ποιητ. θηλ. του *Βάκχειος*, σε Ανθ.

Βάκχιος, -α, -ον, = **Βάκχειος**, βλ. αυτ.

Βακχίς, -ίδος, ή, = *Βάκχη*, σε Σοφ.

Βακχιώτης, -ου, ό, = *Βακχευτής*, σε Σοφ.

Βάκχος, ό, Λατ. Bacchus, **I.** νεότερο όνομα του Διονύσου (σημ., το όνομα «Βάκχος» απαντά για πρώτη φορά στο Σοφ.), ο οποίος αποκαλούνταν *Διόνυσος Βάκχειος* και *ό Βάκχειος*, σε Ηρόδ. **II.** προσωνύμιο του *οίνου*, σε Ευρ. κ.α. **III.** ένθερμος θιασώτης του Βάκχου, καθένas που βρίσκεται σε κατάσταση μανίας, ιερής έξαψης, στον ιδ., σε Πλάτ. (σημ., φαίνεται ότι είναι √FAX, έτσι ώστε το Βάκχος να αντιπροσωπεύει το *Ψάκχος*· η λέξη *ΐακχος* χρησιμ. αντί *Ψάκχος*· πιθ. προέρχεται από το *ιάχω* = *Ψάχω*, φωνάζω, αλαλάζω).

βάλαν-άγρα, ή, κλειδί ή γάντζος για το τράβηγμα του μοχλού της πόρτας (βλ. **βάλανος** II), σε Ηρόδ., Ξεν.

βάλανειον, τό, Λατ. balineum, balneum, λουτρό (ο χώρος συνολικά ή ο συγκεκριμένος λουτήρας), σε Αριστοφ.· συχνότερα απαντά στον πληθ., στον ιδ.

βάλανεύς, -έως, ό, υπηρέτης του λουτρού, Λατ. balneator, σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

βάλανεύω (βαλανεύς), μέλ. -σω, υπηρετώ κάποιον στο λουτρό· *βαλανεύω έαυτώ*, εξυπηρετούμαι μόνος μου στο λουτρό, σε Αριστοφ.

βάλανη-φάγος, -ον (φάγείν), αυτός που τρώει βελανίδια· Χρησμ. παρ' Ηροδ.

βάλανη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, παράγει βελανίδια ή χουρμάδες, φοίνικες, σε Ηρόδ.

βάλανίζωδρύν, κουνώ τη βελανιδιά και μαζεύω τα βελανίδια που πέφτουν από αυτήν, ως παροιμ. απάντηση προς τους ζητιάνους, *άλλην δρύν βάλανιζε*, σε Ανθ.

βάλανισσα, ή, θηλ. του *βαλανεύς*, γυναίκα που προσφέρει υπηρεσίες στα λουτρά, σε Ανθ.

βάλανο-δόκη, ή (δέχομαι), οπή, κοίλωμα στις παραστάδες της πόρτας, το οποίο υποδέχεται τη βάλανο (βλ. **βάλανος** II).

βάλανος[βᾶ], ή, I. βελανίδι, Λατ. glans, φρούτο, καρπός του φυτού «φηγός», το οποίο παρέχεται στους χοίρους, σε Ομήρ. Οδ.· οποιοδήποτε παρόμοιο με το βελανίδι φρούτο, χουρμάς, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** (από την ομοιότητα του σχήματος), σιδερένια σφήνα, σύρτης, μάνταλο, Λατ. pessulus, το οποίο διαπερνά τον ξύλινο μοχλό (*μόχλος*) και εισέρχεται στις παραστάδες της πόρτας, με τέτοιον τρόπο ώστε ο μοχλός να μην κινείται μέχρι να τραβηχτεί ο σύρτης με ένα κλειδί ή γάντζο (βλ. **βαλανάγρα**), σε Αριστοφ., Θουκ. (αμφίβ. προέλ.).

βάλανόω, μέλ. -ώσω, στερεώνω με μια βάλανο (βλ. αυτ.)· *βεβαλάνωκε την θύραν*, σε Αριστοφ.· στην Παθ., *βεβαλανωμένος, -η, -ον*, ο κλεισμένος με ασφάλεια, ασφαλισμένος, σφραγισμένος, στον ιδ.

βάλαντιον, βάλαντιοτομέω, βάλαντιο-τόμος, ό βλ. **βαλλ-**.

βαλβίς, -ϊδος, ή, I. κυρίως, σχοινί που ρίχνεται στους αγώνες δρόμου μπροστά από τους αγωνιζομένους· συχνότερα στον πληθ., όπως το Λατ. carceres, τα σημεία που οριοθετούν τη γραμμή από την οποία ξεκινούσαν οι δρομείς και στην οποία επέστρεφαν, σε Αριστοφ.· έπειτα, οποιοδήποτε σημείο εκκίνησης, σε Ευρ., Αριστοφ.· μεταφ., *πρός βαλβίδα βίου* σε Ευρ. **II.** οποιοδήποτε σημείο το οποίο μπορεί να κατακτηθεί, όπως οι επάλξεις (λέγεται για εκείνον που ανεβαίνει στο τείχος), σε Σοφ. (αμφίβ. προέλ.).

βαλήν, ό, βλ. **βαλλήν**.

βάλιός, -ά, -όν, I. διάστικτος, παρδαλός, πιτσιλωτός, σε Ευρ. **II.** ως παροξ., *Βάλιος*, όνομα ενός από τα άλογα του Αχιλλέα, «Παρδάλης», σε Ομήρ. Ιλ. (αμφίβ. προέλ.).

βαλλάντιον, λιγότερο, *βαλάντιον, τό*, τσαντάκι, «πουγκί», πορτοφόλι, χρηματοφυλάκιο, σε Σιμων., Αριστοφ.

βαλλαντιοτομέω, μέλ. -ήσω, κόβω μικρά τσαντάκια, βαλ(λ)άντια, σε Πλατ., Ξεν.

βαλλαντιο-τόμος, ό (τέμνω), αυτός που κόβει μικρά τσαντάκια, βαλ(λ)άντια, σε Αριστοφ., Πλάτ.

βάλλευ, Επικ. αντί *βάλλου*, Μέσ. προστ. του ρ. *βάλλω*.

βαλλήν, ό, βασιλιάς, σε Αισχύλ. [πιθ. προέρχεται από το *Baal, Bel* (= κύριος), εβραϊκές λέξεις].

Βαλλήνᾱδεβλέπειν, λογοπαίγνιο ανάμεσα στο ρ. *βάλλω* και στον Αττ. δήμο Παλλήνη, σε Αριστοφ.

βάλλω (√BAL), μέλ. βάλλω, Ιων. βαλέω, σπάνια βαλλήσω· αόρ. β' έβαλον, Ιων. απαρ. βαλέειν· παρακ. βέβληκα· υπερσ. έβεβλήκειν, Επικ. βεβλήκειν· Μέσ. γ' ενικ. Ιων. παρατ. βαλλέσκετο· μέλ. βάλοῦμαι· αόρ. β' έβαλόμην, Ιων. προστ. βαλεῦ· Παθ. μέλ. βληθήσομαι και βεβλήσομαι· Παθ. αόρ. έβλήθην· στον Όμηρ. υπάρχει ένας συγκεκ. τύπος γ' ενικ. Επικ. Παθ. αόρ. έβλητο, υποτ. βλήεται (αντί βλήται), β' ενικ. ευκτ. βλήο ή βλεῖο· απαρ. βλήσθαι· μτχ. βλήμενος· Παθ. παρακ. βέβλημαι, Ιων. γ' πληθ. βεβλήαται· Παθ. υπερσ. έβεβλήμην, Ιων. γ' πληθ. έβεβλήατο.

A. Ενεργ., ρίχνω, **I. 1.** με αιτ. προσ. ή πράγμ., ρίχνω με στόχο να χτυπήσω, χτυπώ κάποιον με οποιοδήποτε βλήμα, αντίθ. προς τα ρ. που σημαίνουν «χτυπώ ενώ έχω το όπλο στο χέρι» (τύπτω, ούτάω), βλήμενος ή έ τυπείς, σε Ομήρ. Ιλ.· με διπλή αιτ. προσ. και μέρους, μιν βάλε μηρόν όιστῶ, στο ιδ.· με προστιθέμενο σύστ. αντ., έλκος, τό μιν βάλε, πληγή, τραύμα το οποίο αυτός του δημιούργησε, στο ιδ.· επίσης, βάλε κατ' άσπίδα, χτύπησε επάνω στην ασπίδα, στο ιδ. **2.** λέγεται για πράγματα, ήνίοχον ραθάμιγγες έβαλλον, στο ιδ.· χρησιμοποιείται για τον ήλιο, άκτίσιν έβαλλεν (χθόνα), σε Ομήρ. Οδ.· προσβάλλω τις αισθήσεις, λέγεται για τον ήχο, κτύπος οὔατα βάλλει, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** μεταφ., βάλλω τινά κακοῖς, φθόνω, ψόγω, πλήττω κάποιον με ονειδισμούς, σε Σοφ. κ.α.· φθόνος βάλλει τινά, σε Αισχύλ. **II. 1.** με αιτ. του όπλου που χρησιμοποιείται προς ρίψη, ρίχνω, εξακοντίζω, βαλών βέλος, σε Ομήρ. Ιλ.· έν νηυσίν πῦρ βάλλειν, στο ιδ.· με δοτ. του βλήματος, του μέσου, ρίχνω, πλήττω με κάποιο πράγμα, χειμαδίοισι βάλλον, στο ιδ.· βέλεσι βάλλειν τινά, σε Ομήρ. Οδ.· βάλλειν επί τινα, ρίχνω εναντίον κάποιου, σε Θουκ.· επί σκοπόν ή σκοποῦ βάλλειν, σε Ξεν. **2.** γενικά, λέγεται για κάθε είδους βαλλόμενο πράγμα, είς άλα λύματ' έβαλλον, σε Ομήρ. Ιλ., κ.α.· χρησιμοποιείται για πρόσωπα, βάλλειν τινά έν κονίησιν, έν δαπέδω, σε Όμηρ. κ.α.· μεταφ., ές κακόν βάλλειν τινά, σε Ομήρ. Οδ.· βάλλειν τινά ές φόβον, σε Ευρ.· επίσης, έν αίτίᾳ ή αίτίᾳ βάλλειν τινά, σε Σοφ. **3.** αφήνω κάτι να πέσει, έτέρωσε κάρη βάλεν, σε Ομήρ. Ιλ.· βάλλειν από δάκρυ παρειών, σε Ομήρ. Οδ. **4.** λέγεται για τα μάτια, έτέρωσε βάλλ' όμματα, στρέφω το βλέμμα μου σε άλλη κατεύθυνση, στο ιδ. κ.α. **5.** με χαλαρότερη έννοια, πετώ, τοποθετώ, εναποθέτω, έν στήθεσσι μένος βάλε, σε Ομήρ. Ιλ.· όπως... φιλότητα μετ' άμφοτέροισι βάλωμεν, μπορούμε να βάλουμε τη φιλία μεταξύ τους, στο ιδ.· βάλλειν τί τινι έν θυμῶ, σε Ομήρ. Οδ.· ές θυμόν βάλλειν, βάζω στην καρδιά μου (με τη σημασία του Μέσ. τύπου), σε Σοφ. **6.** βάλλω ολόγυρα, άμφ' όχέεσσι βάλε κύκλα, σε Ομήρ. Ιλ.· επιπλέον λέγεται για ενδύματα και όπλα, άμφι δ' Άθήνη ὤμοις... βάλλ' αίγίδα, στο ιδ. **7.** η μτχ. βαλών μερικές φορές προστίθεται, όπως το λαβών ή το έχων, στο τέλος της πρότασης ή της περιόδου σχεδόν κατά τρόπο πλεοναστικό, σε Σοφ. **III. 1.** αμτβ., ποταμός είς άλα βάλλων, ο ποταμός χύνεται, σε Ομήρ. Ιλ.· έν πέδω βαλῶ (ενν. έμαυτήν), σε Αισχύλ. **2.** ομοίως στην καθομιλουμένη, βάλλ' ές κόρακας, εξαφανίσου! πήγαινε απ' εδώ, γκρεμίσου! Λατ. pasce corvos! abi in malam rem! σε Αριστοφ. **B. I. 1.** Μέσ., θέτω, βάζω σε κάτι δικό μου, ως ένι θυμῶ βάλλευ, για να το βάλεις στο νου σου, σε Ομήρ. Οδ.· έςθυμόν βάλλεσθαί τι, σε Ηρόδ.· έφ' έωυτοῦ βαλόμενος, κατά την προσωπική κρίση κάποιου, από μόνος του, στον ιδ. **2.** τόξα ή ξίφος άμφ' ὤμοις βάλλεσθαι, ρίχνω γύρω απ' τους ώμους μου τα τόξα ή το ξίφος, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** ές γαστέρα βάλλεσθαι, λέγεται για γυναίκες, συλλαμβάνω, καθίσταμαι έγκυος, σε Ηρόδ. **4.** βάζω θεμέλια, βάσεις, ξεκινώ να δημιουργώ κάτι, οικοδομίαν, στρατόπεδον, σε Πλάτ., κ.α.· βάλλειν άγκυραν, ρίχνω άγκυρα, σε Ηρόδ. **II.** σπανιότερα, χρώα βάλλεσθαι λουτροῖς, ρίχνω νερό στο σώμα μου, λούζομαι, σε Ομηρ. Ύμν.

βαλός, ό, Δωρ. αντί βηλός.

βαλῶ, οριστ. μέλ. και υποτ. αορ. β' του ρ. βάλλω.

βαμα, τό, Δωρ. αντί βῆμα.

βαμβαίνω, μόνο στον ενεστ., τρίζω τα δόντια μου, σε Ομήρ. Ιλ.· τραυλίζω, ψευδίζω, ψελλίζω, σε Βίωνα (ηχομιμ. λέξη).

βάμες, Δωρ. αντί βῶμεν, α' πληθ. υποτ. αορ. β' του ρ. βαίνω.

βάμμα, -ατος, τό (βάπτω), υλικό μέσα στο οποίο βυθίζεται κάτι, βαφή, χρώμα, σε Πλατ.· βλ. **βάπτω.**

βάν[ᾱ], Επικ. αντί έβαν, έβησαν, γ' πληθ. αορ. β' του βαίνω.

βάναυσια, ή, χειρωνακτική εργασία, επάγγελμα του απλού εργάτη που ασκεί απλώς μηχανική εργασία χωρίς συνέργεια του πνεύματος, σε Ηρόδ.

βάναυσικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή προσιδιάζει στους εργάτες, χειρωνακτες· *τέχνη βαναυσική*, χειρωνακτική τέχνη, Λατ. *ars sellularia*, σε Ξεν.

βάναισος[ᾱ], -ον, I. ως επίθ., λέγεται για εργάτες που διάγουν σταθερή, χωρίς μετακινήσεις μακριά απ' την πολιτεία, ζωή· ως ουσ., μηχανικός, σιδηρουργός, σε Αριστ. **II.** *τέχνη βάναισος*, απλώς μηχανική εργασία, ταπεινή τέχνη, σε Σοφ., Πλάτ. (αμφιβ. προέλ.).

βαναισ-ουργία, ή (***ἔργω**), χειρωνακτικό έργο, χειρωνακτική τέχνη, σε Πλούτ.

βάξις, -εως, ή (βάζω), **1.** λόγος, ρήση, χρησμός του μαντείου, όπως *φήμη*, σε Αισχύλ., Σοφ. **2.** αναφορά, φήμη, αγγελία, σε Θεογν., Σοφ., Ευρ.· *άλωσιμος βάξις*, αγγελία της αλώσεως, σε Αισχύλ.

βαπτίζω, Αττ. μέλ. -*ιῶ*, **1.** βυθίζω μέσα ή κάτω από το νερό· μεταφ., *βεβαπτισμένοι*, διαποτισμένοι με κρασί, υπερβολικά μεθυσμένοι, σε Πλάτ.· *όφλήμασι βεβαπτισμένος*, καταχρεωμένος, «χρεωμένος ως το κεφάλι», σε Πλούτ. **2.** «βαπτίζω» *τινά*, λέγεται για θρησκευτική τελετή, σε Κ.Δ.· συχνά στην Παθ., *βαπτίζεσθαι εἰς μετάνοιαν, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν*, στο ιδ.· Μέσ., βαπτίζομαι, βυθίζομαι, στο ιδ.

βάπτισμα, τό, βάφτιση, σε Κ.Δ.

βαπτισμός, ό, βύθιση μέσα στο νερό, πλύση, τελετουργική νίψη, σε Κ.Δ.

βαπτιστής, οὔ, ό, αυτός που βυθίζει, αυτός που βαπτίζει, βαπτιστής, σε Κ.Δ.

βαπτός, -ή, -όν, I. 1. βουτηγμένος, βυθισμένος, χρωματισμένος, βαμμένος· αυτός που έχει λαμπρό χρώμα, σε Αριστοφ. **2.** ο κατάλληλος για βάψιμο, *χρώματα*, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για το νερό, που αντλείται μέσω αγγείων που βυθίζονται σε αυτό (ηρβλ. **βάπτω**), σε Ευρ.

βάπτω (√*BAΦ*), μέλ. *βάψω*· αόρ. *ἀ΄ ἔβαψα*· Παθ. μέλ. *βάφήσομαι*· Παθ. αόρ. *ἀ΄ ἐβάφθην*· Παθ. αόρ. *β΄ ἐβάφην [ᾱ]*· Παθ. παρακ. *βέβαμμαι*· **I. 1.** μτβ., βυθίζω μέσα στο νερό, βουτώ, Λατ. *immergere*, σε Ομήρ. Οδ., Πλάτ.· λέγεται για σφαγή, *έν σφαγαῖσι βάψασα ξίφος*, σε Αισχύλ.· *ἔβαψας ἔγχος*, σε Σοφ.· *φάσανον εἶσω σαρκός ἔβαψεν*, σε Ευρ.· **2.** βυθίζω στο δηλητήριο, *ιούς, χιτώνα ἔβαψεν*, σε Σοφ. **3.** βυθίζω σε βαφή, βάφω, χρωματίζω, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· με κωμική σημασία, *βάπτειν τινά βάμμα Σαρδιανικόν*, βάφω κάποιον με την κόκκινη βαφή των Σάρδεων, δηλ. του δίνω ένα «αιματηρό κόσμημα», τον δέρνω μέχρι να ματώσει, σε Αριστοφ. **4.** αντλώ νερό μέσω της βύθισης ενός αγγείου σε αυτό, σε Θεόκρ.· *βάψασα ἄλδς* (ενν. *τὸ τεῦχος*), έχοντας βυθίσει αυτό, με αποτέλεσμα να αντλείται νερό από τη θάλασσα, σε Ευρ. **II.** αμτβ., *ναῦς ἔβαψεν*, το πλοίο βυθίστηκε, βούλιαξε, στον ιδ.

βάραθρον, Ιων. **βέρεθρον**, *τό*, **1.** χάσμα, λάκκος, όρυγμα· λέγεται για την Αθήνα, απόκρημνος, βαθύς λάκκος, πίσω απ' την Ακρόπολη, μέσα στον οποίο γκρεμίζονταν οι εγκληματίες, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2.** μεταφ., αφανισμός, καταστροφή, όλεθρος, απώλεια, σε Δημ. (αμφιβ. προέλ.).

βαρβαρίζω (βάρβαρος), μέλ. Αττ. -*ιῶ*, **I.** συμπεριφέρομαι ως βάρβαρος, μιμούμαι κάποιον βάρβαρο στην ομιλία, σε Ηρόδ.· μιλώ «σπαστά» ελληνικά, μιλώ ασυνάρτητα, σε Πλάτ. **II.** συμμερίζομαι τα ήθη των βαρβάρων, δηλ. των Περσών, σε Ξεν.

βαρβαρικός, -ή, -όν, βάρβαρος, αλλοδαπός, όμοιος με ξένο, αντίθ. προς το *Έλληνικός*, σε Σιμων.· *τὸ βαρβαρικόν = οἱ βάρβαροι*, σε Θουκ.· ιδίως, λέγεται για τους Πέρσες, σε Ξεν.· επίρρ., *έβόα καὶ βαρβαρικῶς καὶ Έλληνικῶς*, δηλ. και στις δύο γλώσσες, και στα Περσικά και στα Ελληνικά, στον ιδ.

βαρβαρισμός, ό (βαρβαρίζω), βαρβαρισμός, χρήση αλλότριων γλωσσικών στοιχείων, εσφαλμένη χρήση των γλωσσικών στοιχείων της ίδιας της γλώσσας, σε Αριστ.

βαρβαρόομαι, Παθ., γίνομαι βάρβαρος, σε Ευρ.· *βεβαρβαρωμένος*, αυτός που έχει βαρβαρική ή ξενική προφορά, σε Σοφ.

βάρβαρος, -ον, I. βαρβαρικός, δηλ. ο μη ελληνικός, ξένος, αλλοδαπός· λέξη γνωστή στον Όμηρ., όπως φαίνεται από τη λέξη *βαρβαρόφωνος* στην Ομήρ. Ιλ.· ως ουσ., *βάρβαροι, οί*, αρχικά όλοι οι μη Έλληνες, ιδίως οι Μήδοι και οι Πέρσες, σε Ηρόδ., Αττ.· ομοίως αποκαλούσαν οι Εβραίοι την υπόλοιπη ανθρωπότητα *Gentiles*, Εθνικούς. Από την εποχή του Αυγούστου πάντως, το όνομα αποδίδεται από τους Ρωμαίους σε όλες τις φυλές που δεν είχαν ελληνική ή ρωμαϊκή παιδεία. **II.** Μετά τους Περσικούς πολέμους, η λέξη έλαβε τη σημασία του ξένου, του αλλοδαπού· *άμαθής και βάρβαρος*, σε Αριστοφ.· *βαρβαρώτατος*, στον ίδ., Θουκ. (αμφίβ. προέλ.).

βαρβαρό-φωνος, -ον (φωνή), αυτός που μιλά ξένη γλώσσα· *Κᾶρες*, σε Ομήρ. Ιλ.

βαρβαρόω, βλ. **βαρβαρόομαι**.

βάρβιτος, ή ή ό, μουσικό όργανο με πολλές χορδές (*πολύχορδος*, σε Θεόκρ.), όπως η λύρα, το οποίο συχνά χρησιμ. αντί της ίδιας της λύρας, σε Ανακρ., Ευρ. κ.λπ. (πιθ. ανατολ. λέξη).

βάρδιτος, -η, -ον, από Επικ. μετάθ. αντί *βράδιτος*· υπερθ. του *βραδύς*, σε Ομήρ. Ιλ.· *βαρδύτερος*, αντί *βραδύτερος*, σε Θεόκρ.

βαρέω (βαρύς), μέλ. -ήσω, παρακ. *βεβάρηκα*, **I.** έλκω ή πιέζω προς τα κάτω, σε Λουκ. **II.** αμτβ. στην Επικ. μτχ. παρακ. *βεβαρηώς*, αυτός που ζυγίζει πολύ, *βαρύς· οἶνω βεβαρηότες*, σε Ομήρ. Οδ.· έπειτα ήταν σε χρήση η Παθ. μτχ. *βεβαρημένος*, σε Θεόκρ., Ανθ. κ.λπ.

βαρέως, επίρρ. του *βαρύς*.

βάρις, -ιδος, Ιων. -ιος, ή· πληθ. *βάρεις*, Ιων. *βάρις*· ποιητ. δοτ. πληθ. *βαρίδεσσι*· πλοίο με μεγάλο, ευρύ πυθμένα, που χρησιμοποιούσαν στην Αίγυπτο, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

βάρος[ᾶ], -εος, τό (βαρύς), I. βάρος, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II.** βάρος, φορτίο, φόρτωμα, σε Αισχύλ. κ.λπ. **III.** μεταφ., βαρύ φορτίο· *βάρος πημονής, συμφορᾶς*, σε Σοφ.· ακολουθώς λέγεται για τη θλίψη, τη μιζέρια, την κατάθλιψη, σε Αισχύλ.· *βάρος ἔχειν*, σε Αριστ. **IV.** αφθονία· *βάρος πλούτου, ἔλβου*, σε Ευρ.

βάρϋ-αλγής, -ές (ἄλγος), αυτός που υποφέρει βαριά· *βαρυαλγής νοῦσος* = το επόμ., σε Ανθ.

βάρϋ-άλγητος, -ον (άλγέω), πολύ οδυνηρός, σε Σοφ.

βάρϋ-ἄχης, -ές (ἄχος), γεμάτος θλίψη, στεναγμούς, σε Σοφ.

βάρϋ-ἄχης, -ές, Δωρ. αντί *βαρυχηής*, σε Αριστοφ.

βάρϋ-βρεμέτης, -ου, ό (βρέμω), αυτός που βροντά δυνατά, ηχηρά, σε Σοφ.· επίσης, **βαρυ-βρομήτης (βρομέω)**, σε Ανθ.

βάρϋ-βρομος, -ον (βρέμω), αυτός που προκαλεί ισχυρό κρότο, ήχο, θόρυβο, σε Ευρ. **βάρϋ-βρώς, ό, ή (βι-βρώσκω)**, αυτός που κατατρώνει, φθείρει, διαβρώνει, οξειδώνει, σε Σοφ.

βάρϋ-γουνος, -ον (γόνυ), αυτός που έχει βαριά γόνατα, οκνηρός, σε Καλλ.· επίσης, **βάρϋ-γούνατος**, σε Θεόκρ.

βάρϋ-γυιος, -ον (γυῖον), αυτός που προκαλεί βάρος στα μέλη του σώματος, κοπιαστικός, εξοντωτικός, σε Ανθ.

βάρϋδαιμονέω, μέλ. -ήσω, είμαι οδυνηρά άτυχος, σε Αριστοφ.

βάρϋ-δαίμων, -ον, γεν. -ονος, βαριόμοιρος, άτυχος, κακότυχος, σε Ευρ.

βάρϋ-δακρυς, -υ (δάκρυ), αυτός που χύνει δάκρυα πόνου και οδύνης, σε Ανθ.

βάρϋ-δίκος, -ον (δίκη), αυτός που λαμβάνει βαριά, σκληρή εκδίκηση, σε Αισχύλ.

βάρϋ-δότειρα, ή, αυτή που παρέχει δυσμενή βάρη, ζημίες, σε Αισχύλ.

βάρϋ-δουπος, -ον, αυτός που ακούγεται δυνατά, που κάνει κρότο, σε Μόσχ.

βάρϋ-ζηλος, -ον, υπερβολικά ζηλότυπος, φθονερός, σε Ανθ.

βαρύ-θροος, -ον, αυτός που παράγει βαθύ και ισχυρό ήχο, σε Μόσχ.

βαρύθυμέω, μέλ. -ήσω, είμαι βαρύθυμος, αποκαρδιωμένος, μελαγχολικός· στη Μέσ., σε Πλούτ.

βαρύθυμία, ή, σκυθρωπότητα, μελαγχολία, κατήφεια, σε Πλούτ.

βαρύ-θύμος, -ον, κατηφής, σκυθρωπός, άκεφος, αγανακτισμένος, σε Ευρ.

βαρύθω[ϋ] (βαρύς), μόνο στον ενεστ. και παρακ.· **1.** καταβάλλομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. **2.** απόλ., είμαι βαρύς, σε Ανθ.

βαρύ-κοτος, -ον, αυτός που διακατέχεται από ασυγκράτητη οργή, σε Αισχύλ.

βαρύ-κτύπος, -ον, αυτός που παράγει βαρύ κτύπο, ήχο, αυτός που βροντά δυνατά, σε Ομήρ. Ύμν., Ησίοδ.

βαρύ-μήνιος, -ον, = το επόμ., σε Θεόκρ.

βαρύ-μηνις, -ι, οργισμένος, αγανακτισμένος, αυτός που βρίσκεται σε έξαψη, σε Αισχύλ.

βαρύ-μισθος, -ον, αυτός που αμείβεται πλουσιοπάροχα, σε Ανθ.

βαρύ-μοχθος, -ον, πολύ επίπονος, εξαιρετικά οδυνηρός, σε Ανθ.

βαρύνω[ϋ], (βαρύς), μέλ. -ῥῶ, αόρ. α' *ἐβάρυνα*, Παθ. αόρ. α' *ἐβαρύνθη* **1.**

ζυγίζω πολύ και βαραίνω, πιέζω με το βάρος μου, καταπιέζω, σε Όμηρ. — Παθ., *γυῖα βαρύνεται*, ζυγίζει υπερβολικά, είναι βαρύς, δηλ. εξαντλημένος, αποκαμωμένος, κουρασμένος ως προς τα μέλη του σώματος, σε Ομήρ. Ιλ.· *χεῖρα βαρυνθείς*, ανίκανος στα χέρια, στο ίδ.· *βαρύνεται τινι τὸ σκέλος*, σε Αριστοφ.· *ὄμμα βαρύνεται*, λέγεται για τον νεκρό, σε Ευρ. **2.** μεταφ., καταθλίβω, κουράζω· *τοὺς δικαστὰς βαρύνω*, σε Ξεν. — Παθ., καταθλίβομαι, λυπούμαι, Λατ. *gravari*, σε Αισχύλ., Σοφ.

βαρύ-ὀργητος, -ον (ὀργάω), υπερβολικά θυμωμένος, σε Ανθ.

βαρύ-πάλαμος, -ον (παλάμη), αυτός που έχει βαρύ χέρι, σε Πίνδ.

βαρύ-πενθής, -ές (πένθος), αυτός που προκαλεί οδυνηρή συμφορά, πένθος, σε Ανθ.

βαρύ-πένθητος, -ον (πενθέω), αυτός που πενθεί βαριά, υπερβολικά, σε Ανθ.

βαρύ-πесής, -ές (πесείν), αυτός που πέφτει βαριά, σε Αισχύλ.

βαρύ-ποτμος, -ον=βαρυδαίμων, λέγεται για πρόσωπα, κακότυχος, σε Σοφ.· λέγεται για βάσανα, δυστυχίες, αβάσταχτος, στον ίδ.· ανώμ. υπερθ.

βαρυποτμώτατος (χάριν του μέτρου), σε Ευρ.

βαρύ-πους, ὁ, ἡ, -πουν, τό, βαρύς στα άκρα, σε Ανθ.

βαρύς, -εία, -ῦ, ποιητ. γεν. πληθ. θηλ. *βαρεῶν* (αντί *-ειῶν*), σε Αισχύλ.· συγκρ. *βαρύτερος*, υπερθ. *βαρύτατος*. **I. 1.** βαρύς ως προς τη σωματική μάζα, αντίθ. προς το *κοῦφος*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· σε Όμηρ. περισσότερο με την έννοια της δύναμης και της ισχύος· *χεῖρα βαρεῖαν*, σε Ομήρ. Ιλ., κ.λπ.· επίσης, βαρύς από την ηλικία ή τις δυστυχίες· *γήρα, νόσω*, σε Σοφ. **2.** οδυνηρός, αβάσταχτος, σε Όμηρ.· *βαρὺ ἢ βαρέα στενάχειν*, στενάζω βαριά, με λυγμούς, στον ίδ.· στους Αττ. πεζογράφους, φορτικός, επαχθής, καταπιεστικός· *ἐπίρρ., βαρέως φέρειν τι*, δύσκολα υποφέρω κάτι, σε Ηρόδ. **3.** βίαιος, σε Θεόκρ., Πλάτ. κ.λπ. **4.** αυτός που έχει εξαιρετική σημασία, εντυπωσιακός και αξιοπρόσεκτος, σε Κ.Δ. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, δριμύς, αυστηρός, σε Αισχύλ., Σοφ.· επίσης, κοπιαστικός, καταθλιπτικός, σε Ευρ., Δημ. **2.** με θετική σημασία, σοβαρός, αξιοπρεπής, σε Αριστ. **3.** χρησιμοποιείται για στρατιώτες, ο βαριά οπλισμένος, σε Ξεν. **III.** λέγεται για εντυπώσεις των αισθητηρίων οργάνων, **1.** λέγεται για ήχο, δυνατός, βαθύς, μπάσος, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ., Σοφ. **2.** λέγεται για οσμή, δυνατή, αποκρουστική, σε Ηρόδ., Σοφ.

βαρύ-σίδηρος[ι], -ον, βαρύς από σίδηρο, σε Πλούτ.

βαρύ-σταθμος, -ον, αυτός που ζυγίζει βαριά, βαρύς, σε Αριστοφ.

βαρύ-στονος, -ον (στένω), **I.** αυτός που στενάζει βαριά, που αναστενάζει· με σκωπτική σημασία, σε Δημ.· *ἐπίρρ. -νως*, σε Αισχύλ. **II.** λέγεται για πράγματα, πολυθρήνητος, βαριά πενθούμενος, σε Σοφ.

βαρύ-σφάραγος[ά], -ον, αυτός που βροντά δυνατά, σε Πίνδ.

βαρύτης[ϋ], -ητος, ἡ (βαρύς), **I.** βάρος, βαρύτητα, σε Θουκ. **II.** λέγεται για τους ανθρώπους, **1.** φορτικότητα, ενόχληση, δυσαρέσκεια, σε Δημ., Πλούτ. **2.** με θετική σημασία, αξιοπρέπεια, σοβαρότητα, μεγαλοπρέπεια, σε Αριστ., Πλούτ. **III.** λέγεται για τον ήχο, δύναμη, ισχύς, βάθος, σε Πλάτ.

βαρύ-τίμος, -ον (τιμή), εξαιρετικά πολύτιμος, σε Κ.Δ.

βαρύ-τλητος, -ον, I. αυτός που υπομένει βαρύ φορτίο, σε Ανθ. **II.** Παθ., αυτός τον οποίο είναι δύσκολο να υποφέρει κανείς, δυσβάσταχτος, στο ίδ.

βαρύ-τονος, -ον, αυτός που ηχεί βαριά ή βαθιά, σε Ξεν.

βαρύ-φθογγος, -ον, αυτός που ηχεί δυνατά, που βρυχάται ηχηρά, σε Ομηρ. Ὑμν.

βαρύ-φροσύνη[ῦ], ή, μελαγχολία, βαρυθυμία, αγανάκτηση, σε Πλούτ.

βαρύ-φρων, -ον (φρήν), γεν. -ονος, βαρύθυμος, κατηφής, αυτός που έχει σπουδαίο σκοπό, αυτός που έχει σοβαρή σκέψη, σε Θεόκρ.

βαρύ-χειλος, -ον, αυτός που έχει σαρκώδη χείλη, σε Ανθ.

βαρύ-χορδος, -ον (χορδή), αυτός που έχει βαρύ τόνο στις χορδές, σε Ανθ.

βαρύ-ψυχος, -ον (ψυχή), βαρύθυμος, αποκαρδιωμένος, απελπισμένος, σε Σοφ.

βάς, βάσα, βάν, μτχ. αορ. β' του *βαίνω*.

βασάνιζω, μέλ. Αττ. -ῖω, αορ. α' *έβασάνισα*, Παθ. αορ. *έβασανίσθην*, παρακ.

βεβασάνισμαι. **I.** τρίβω χρυσάφι (*βασανίζω χρυσόν*) πάνω στη δοκιμαστική πέτρα

(*βάσανος*), σε Πλάτ.· από όπου, λέγεται για πράγματα, δοκιμάζω τη γνησιότητα

ενός πράγματος, ελέγχω, αποδεικνύω, στον ιδ. **II.** **1.** λέγεται για πρόσωπα,

εξετάζω προσεκτικά, ανακρίνω, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2.** ανακρίνω μέσω της

υποβολής σε βασανιστήριο με σκοπό την εκμείευση ομολογίας ή την αποκάλυψη

της αληθείας, σε Θουκ.· βασανίζομαι από μια ασθένεια ή καταιγίδα, σε Κ.Δ.

βασάνιστέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., **I.** καθέννας που υπόκειται σε εξέταση, έλεγχο,

σε Πλάτ. **II.** *βασανιστέον*, πρέπει κάποιος να υποβάλει σε βασανιστήριο, *τινά*, στον

ιδ., σε Δημ.

βασάνιστής, -οῦ, ό (βασανίζω), ανακριτής, εξεταστής, σε Δημ., Κ.Δ.

βάσανος[βᾶ-], ή, **I.** Λυδία λίθος, η οποία χρησιμοποιούνταν για τη δοκιμή του

χρυσού, Λατ. *lapis Lydius*, μια σκουρόχρωμη πέτρα επί της οποίας, όταν τριφθεί

καθαρό χρυσάφι, αφήνει ένα χαρακτηριστικό σημάδι, ίχνος, σε Θέογν. **II.** γενικά,

μια δοκιμασία που αποβλέπει στο να εξακριβώσει αν ένα πράγμα είναι γνήσιο ή

πραγματικό, σε Ηρόδ., Σοφ. **III.** **1.** αναζήτηση της αλήθειας μέσω βασανισμού, «η

ανάκριση», το μαρτύριο για απόσπαση μαρτυρίας, το οποίο εφαρμοζόταν σε

δούλους, στους Ρήτ. **2.** το μαρτύριο μιας αρρώστιας, σε Κ.Δ. (αμφιβ. προέλ.).

βάσεύμαι, Δωρ. αντί *βήσομαι*, μέλ. του *βαίνω*.

βασίλειᾶ, ή (βασίλεύς), βασίλισσα, πριγκήπισσα, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ.

βασίλειᾶ, Ιων. -ήϊη, ή (βασιλεύω), βασίλειο, κράτος, κυριαρχία, σε Ηρόδ.·

κληρονομική μοναρχία, αντίθ. προς το *τυραννίς*, σε Θουκ. κ.λπ.

βασίλειδιον, τό, υποκορ. του *βασιλεύς*, μικρός βασιλιάς, σε Πλούτ.

βασίλειον, Ιων. -ήϊον, τό (βασιλεύς), **1.** βασιλικό ενδιαίτημα, παλάτι, σε Ξεν.·

συχνότερα απαντά στον πληθ., σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** βασιλικό θησαυροφυλάκιο, στον

ιδ. **βασίλειος, -ον ή -α, -ον, Ιων. -ήϊος, -η, -ον**, αυτός που ανήκει στον βασιλιά,

βασιλικός, μεγαλοπρεπής, σε Ηρόδ. κ.λπ.

βασίλεύς, ό, γεν. -έως, Ιων. -ήος, αιτ. *βασιλέα* και συνηρ. *βασιλή*, ονομ. πληθ.

βασιλεῖς, Ιων. -ήες, παλ. Αττ. *βασιλής*, αιτ. πληθ. *βασιλεῖς*, παλιός Αττ. *βασιλής*. **I.**

1. βασιλιάς, αρχηγός, σε Όμηρ.· έπειτα, κληρονομικός άρχοντας, αντίθ. προς το

τύραννος, σε Ηρόδ., Αττ.· *άναξ βασιλεύς*, άρχοντας βασιλιάς, σε Αισχύλ.· με γεν.,

βασιλεύς νεών, στον ιδ.· *οίωνών βασιλεύς*, των πουλιών, στον ιδ.· ο Όμηρος έχει

έναν συγκρ. *βασιλεύτερος*, βασιλικότερος, και υπερθ. *βασιλεύτατος*, ο πιο

βασιλικός. **2.** λέγεται για το γιο του βασιλιά, τον πρίγκηπα ή για οποιονδήποτε

μοιράζεται τη διακυβέρνηση, σε Ομήρ. Οδ. **3.** γενικά, άρχοντας, αφέντης,

οικοδεσπότης, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ. **II.** στην Αθήνα, ο δεύτερος από τους εννέα

άρχοντες αποκαλούνταν «βασιλεύς»· ήταν υπεύθυνος για τις δημόσιες τελετές και

την διεξαγωγή των δικών με αντικείμενο εκδίκησης δολοφονίες στο δικαστήριο, σε

Πλάτ. κ.λπ. **III.** μετά τους Περσικούς πολέμους, ο βασιλιάς της Περσίας

ονομαζόταν «*βασιλεύς*» (χωρίς το άρθρο), σε Ηρόδ., Αττ.· σπανιότερα απαντά η

φράση «*όβασιλεύς*» ή «*ό μέγας βασιλεύς*», σε Ηρόδ. (αμφιβ. προέλ.).

βασίλεύω, μέλ. -σω (*βασιλεύς*), **1.** είμαι βασιλιάς, άρχω, βασιλεύω, κυριαρχώ,

εξουσιάζω, σε Όμηρ. κ.λπ.· λέγεται για τις γυναίκες, είμαι βασίλισσα, στον ιδ.· με

γεν., είμαι βασιλιάς κάποιου, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, *όφρ' Ιθάκης κατά δῆμον*

βασιλεύοι, στον ιδ.· στον αορ., έχω διατελέσει βασιλιάς, σε Ηρόδ.· με δοτ., είμαι

βασιλιάς ανάμεσα σε άλλους, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., άρχομαι από βασιλιά, σε

Πλάτ., και ακολούθως, υποτάσσομαι στον βασιλιά, σε Πλούτ. **2.** είμαι κύριος ενός πράγματος, με γεν., σε Θεόκρ.

βασιλήϊη, βασιλήϊος, Ιων. αντί *βασιλειᾶ, βασιλειος*.

βασιλήϊς, -ίδος, ή, ποιητ. θηλ. του *βασιλειος*, βασιλικός, αρχοντικός, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

βασιλίζω (βασιλεύς), μέλ. -σω, βρίσκομαι στο πλευρό του βασιλιά, τον υποστηρίζω, σε Πλούτ.

βασιλικός, -ή, -όν, όπως το *βασιλειος*, **I. 1.** μεγαλοπρεπής, δεσποτικός, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** όμοιος με βασιλιά, πριγκηπικός· *βασιλικώτατος και ἄρχειν ἀξιώτατος*, σε Ξεν.· επίρρ., *βασιλικῶς*, ως βασιλιάς, με βασιλική εξουσία, στον ιδ.

II. ως ουσ., **1.** βασιλική (ενν. στοά), ή, περιστύλιο στην Αθήνα, σε Πλάτ.· βλ.

στοά. 2. βασιλικός, ό, αξιωματούχος του βασιλιά, σε Κ.Δ.

βασιλῖναυ, σολοικισμός αντί *βασιλιννα*, σε Αριστοφ.

βασιλιννα, ή, βασίλισσα, σε Δημ.

βασιλῖς, -ίδος, ή, = *βασιλειᾶ*, **1.** βασίλισσα, πριγκήπισσα, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ. **2.** ως επίθ., βασιλικός, στον ιδ.

βασιλίσσα, ή, μεταγεν., αντί *βασιλειᾶ*, βασίλισσα, σε Ξεν., Θεόκρ.

βάσιμος[ᾶ], -ον (βαίνω), προσβάσιμος, προσιτός, σε Δημ., Πλούτ.

βάσις[ᾶ], -εως, ή (βαίνω), **I.** βήμα, βηματισμός, περπάτημα και περιληπτικώς, βήματα, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ.· *οὐκ ἔχων βάσιν*, δεν έχω δύναμη να περπατήσω, στον ιδ.· *τροχῶν βάσεις*, περιστροφή των τροχών, στον ιδ. **II.** αυτό με το οποίο βηματίζει κάποιος, αυτό με το οποίο περπατά, το πόδι, σε Ευρ., Κ.Δ. **III.** αυτό επί του οποίου μπορεί να σταθεί κάποιος, βάση, το βάθρο, σε Πλάτ.

βασκαίνω, μέλ. -ᾶνῶ, αόρ. *ἐβάσκηνα*, -ᾶνα — Παθ. αόρ. *ἀ' ἐβασκάνθην*. **I. 1.** με αιτ., ονειδίζω, ψέγω, κακολογώ, μέμφομαι, σε Δημ. **2.** με δοτ., ζηλεύω, φθονώ, εχθρεύομαι, κρατώ κακία, στον ιδ. **II.** μαγεύω με ξόρκια — Παθ., *ὡς μὴ βασκανθῶ* (υποτ. αόρ. *α'*), ώστε να μη μαγευθώ, σε Θεόκρ.

βασκάνια, ή, επιζήμια επιρροή, κακία, «μάτιασμα», σε Πλάτ., Δημ.

βάσκανος, -ον, I. αυτός που μαγεύει, μοχθηρός, δυσφημιστικός, κακόβουλος, σε Αριστοφ., Δημ. **II. 1.** ως ουσ., κακολόγος, υβριστής, πλανευτής, στον ιδ. **2.** μάγος, γόης, στον ιδ. (αμφιβ. προέλ.).

βασκάς (ή -ᾶς), ή, είδος πάπιας, σε Αριστοφ.

βάσκω (συγγενές προς το *βαίνω*, πρβλ. **χάσκω, χαίνω**), χρησιμ. μόνο στην προστ., *βάσκ' ἴθι*, έλα πήγαινε! φύγε!, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, *βάσκε* = έλα!, σε Αισχύλ.

βασμός, εναλλακτικός τύπος του *βαθμός*.

βάσσα, ή, Δωρ. αντί *βῆσσα*.

βασσάρα[ᾶ], ή, = ἄλωπηξ, I. αλεπού. **II.** Βακχίδα, οπαδός του Βάκχου από τη Θράκη, σε Ανθ. (πιθ. ξένη λέξη).

βασσαρικός, -ή, -όν, βακχικός, σε Ανθ.

βασσάριον, τὸ, υποκορ. του *βασσάρα*· μικρή αλεπού, σε Ηρόδ.

βάσσων, -ον, γεν. -ονος, Δωρ. συγκρ. του *βαθύς*.

βάσταγμα, τὸ, αυτό που βαστάζεται, φορτίο, σε Ευρ.

bastάζω, μέλ. -άσω, αόρ. *ἀ' ἐβάστασα* και μεταγεν. τύπος *ἐβάσταξα*, **I. 1.** σηκώνω ψηλά, ανυψώνω, εγείρω, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ., Ευρ.· φέρω, κουβαλώ, σε Αισχύλ., Σοφ. **2.** κρατώ στα χέρια, στον ιδ. **3.** *bastάζειν ἐν γνώμῃ*, έχω κατά νου, θεωρώ, σκέφτομαι, σταθμίζω, υπολογίζω, σε Αισχύλ. **II.** απάγω, παίρνω και φεύγω, σε Κ.Δ. **III.** σε Αττ. επίσης = *ψηλαφάω*, ακουμπώ, αγγίζω, εξετάζω δια της αφής, σε Αισχύλ. (αμφιβ. προέλ.).

bastaktός, -ή, -όν, ρημ. επίθ., αυτός που βαστάζεται, φέρεται, σε Ανθ.

βάταλος, ὁ (βάπτος), σκωπτικό επώνυμο, «παρτσούκλι» αποδιδόμενο στο Δημοσθένη, εξαιτίας του τραυλισματός του και της αδυναμίας του να προφέρει το «ρ», σε Αισχίν.

βάτε, Δωρ. αντί *βῆτε*, προστ. αορ. β' του *βαίνω*.

βάτέω (βαίνω), πατώ, περπατώ, διανύω, λέγεται για τα ζώα, σε Θεόκρ.

βάτην[ᾶ], Επικ. αντί *ἐβήτην*, γ' δυϊκ. αορ. β' του *βαίνω*.

βάτηρίς, -ίδος, ή (βατέω), *κλῖμαξ βατηρίς*, σκάλα για ανάβαση, σε Ανθ.

βατιδο-σκόπος, -ον, αυτός που παρατηρεί τις βατίδες, είδος πλατιού ψαριού, σε Αριστοφ. **βάτις, -ιδος, ή**, είδος πλατιού ψαριού, σε Αριστοφ.

βάτο-δρόπος, -ον (δρέπω), αυτός που μαζεύει μούρα, σε Ομηρ. Ύμν.

βάτος[ᾶ], ή, θάμνος με αγκάθια ή άγρια βατομουριά, σε Ομήρ. Οδ.

βάτος, ό, εβραϊκό μέτρο για υγρά· Αττ. *μετρητής*, σε Κ.Δ.

βάτός, -ή, -όν (βαίνω), προσπελάσιμος, σε Ξεν.

βατράχειος, -ον (βάτραχος), αυτός που προέρχεται από τον βάτραχο ή αυτός που ανήκει στον βάτραχο· *βατράχεια* (ενν. *χρώματα*), χρώμα του βατράχου, πρασινοκίτρινο, σε Αριστοφ.

βάτραχίς, -ιδος, ή, ύφασμα με ανοιχτό πράσινο χρώμα, σε Αριστοφ.

βατράχο-μυο-μάχια, ή (μύς, μάχη), πόλεμος μεταξύ βατράχων και ποντικιών.

βάτραχος[βατρά-], ό, αμφίβιο ζώο βάτραχος, σε Βατραχομ., Ηρόδ. κ.λπ. (αμφίβ. προέλ.).

βατπαρίζω (βάπτος), ψελλίζω, τραυλίζω, σε Λουκ.

βαπτο-λογέω, μέλ. **-ήσω (λόγος)**, μιλά τραυλίζοντας, επαναλαμβάνω συνεχώς το ίδιο πράγμα, χαρακτηριστικό εκείνων που έχουν προβλήματα έκφρασης, σε Κ.Δ.

Βάπτος, ό, τραυλός, όνομα ενός βασιλιά της Κυρρήνης, σε Ηρόδ. (ηχομιμ. λέξη).

βαύζω, Δωρ. **βαύσδω**, μόνο στον ενεστ.· φωνάζω δυνατά, κραυγάζω, *βαάβαά*, γαβγίζω, σε Θεόκρ.· λέγεται για θυμωμένους ανθρώπους, βρίζω, ουρλιάζω, σε Αισχύλ.· μτβ., θρηνώ ηχηρά, *τινά*, στον ίδ. (ηχομιμ. λέξη).

βαυκάλις, ή, αγγείο που ψύχει ή διατηρεί δροσερό το κρασί ή το νερό, σε Ανθ.

βαυκο-πᾶνούργος, ό, ασήμαντος ψευτοπαληκαράς, σε Αριστ.

βαυκός, -ή, -όν, αυτός που προσποιείται, που χαϊδεύεται.

βαύσδω, Δωρ. αντί *βαύζω*.

βαφή, ή (βάπτω), I. βύθισμα του πυρακτωμένου σιδήρου στο νερό, σκλήρυνση που επιτυγχάνεται με αυτόν τον τρόπο, σε Αριστ. **II.** βούτηγμα στη βαφή, το βάψιμο, το χρωμάτισμα, αλλά και το ίδιο το χρώμα, σε Αισχύλ., Πλάτ. κ.λπ.· *κρόκου βαφαί*, ύφασμα που καθώς βυθίζεται χρωματίζεται με το χρώμα των κρόκων, σε Αισχύλ.· *βαφαί ὕδρας*, ύφασμα που βυθιζόμενο χρωματίζεται στο αίμα της ὕδρας, σε Ευρ. **III.** *χαλκοῦ βαφαί*, στον Αισχύλ.· είναι πιθ. τέχνη του χρωματισματος του ορείχαλκου· παροιμ., εκφράζει κάτι που δεν είναι δυνατό να γνωρίζει μια γυναίκα, το άγνωστο αλλά και το αδύνατο. **IV.** σε Αϊ. Σοφ., *βαφή σίδηρος ὡς ἐθελύνθην στόμα*· μάλλον είναι ορθότερο να συναφθεί το «*βαφή σίδηρος*» με το «*καρτερὸς γενόμενος*» και όχι με το «*ἐθελύνθην*», επειδή ο σίδηρος γίνεται πιο σκληρός, αλλά σε καμία περίπτωση πιο μαλακός, μέσω της βαφής.

βαφικός, -ή, -όν, κατάλληλος προς βαφή, σε Λουκ.

βδάλλω (√BΔΑΛ), αόρ. *ἀ΄ ἐβδηλα*, αρμέγω αγελάδες, σε Πλάτ.· βυζαίνω, μυζώ, ρουφώ, σε Αριστ.

βδέλλα, ή, το φερώνυμο παράσιτο, σε Ηρόδ., Θεόκρ.

βδέλυγμα, τό (βδεύσσομαι), πράγμα ή είδωλο που προκαλεί αποστροφή, σε Κ.Δ.

βδελυγμία, ή (βδεύσσομαι), ναυτία, τάση προς έμετο, αποστροφή, αηδία, σε Ξεν.

βδελυκτός, -ή, -όν (βδεύσσομαι), αηδιαστικός, απεχθής, αποτρόπαιος, σε Κ.Δ.

βδελύκ-τροπος, -ον, = το προηγ., σε Αισχύλ.

βδελῦρεύομαι, αποθ., συμπεριφέρομαι με ωμό, άξεστο, βδελυρό τρόπο, επιδεικνύω κτηνώδη συμπεριφορά, σε Δημ.

βδελῦρία, ή, βίαιη, θηριώδης, κτηνώδης συμπεριφορά, έλλειψη καταισχύνης, ευπρέπειας, σεμνότητας, βαναυσότητα, σε Ρήτ.

βδελῦρός, -ά, -όν (βδέω), αηδιαστικός, σιχαμερός, απεχθής, σε Αριστοφ., Ρήτ.· υπερθ. *-ώτατος*, σε Δημ.

βδεύσσομαι (βδέω), Αττ. **-πτομαι**, μέλ. *-ύξομαι*, Παθ. αόρ. *ἀ΄ ἐβδελύχθην*. **I. 1.** αισθάνομαι ναυτία, αποστροφή προς την τροφή, είμαι άρρωστος, σε Αριστοφ. **2.** με αιτ., αισθάνομαι αποστροφή προς κάτι, απεχθάνομαι, στον ίδ. **II.** Παθ., καθίσταμαι απεχθής· *οἱ ἐβδελυγμένοι*, οι απαίσιοι, οι αποτρόπαιοι, οι μολυσμένοι (σε σχέση με το *βδέλυγμα*), σε Κ.Δ.

βδέω, πέρδομαι, «κλάνω», σε Αριστοφ.

βδύλλω, Λατ. oppedere, **1.** προσβάλλω κάποιον κατάφωρα, χονδροειδώς, εξευτελίζω κάποιον· *τινά*, σε Αριστοφ. **2.** φοβάμαι κάποιον, στον ιδ.

βέβαιος, -ος, -ον και **-α, -ον (βαίνω)**, **I. 1.** σταθερός, ακλόνητος, συμπαγής, άκαμπτος, απτόητος, βέβαιος, αναμφισβήτητος, αξιόπιστος, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *βεβαιότερος κίνδυνος*, πιο φανερός κίνδυνος, σε Θουκ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, σταθερός, ευσταθής, ακλόνητος, αμετάβλητος, επίμονος, αξιόπιστος, σε Αισχύλ. κ.λπ.· με απαρ., *βεβαιότεροι μηδέν νεωτεριεῖν*, ασφαλέστεροι ως προς το να μην κάνουν αλλαγές, σε Θουκ. **3.** *τὸ βέβαιον*, βεβαιότητα, σιγουριά, ασφάλεια, σταθερότητα, αποφασιστικότητα, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** *επίρρ. -ως*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· συγκρ. *-ότερον*, σε Θουκ.· *υπερθ. -ότατα*, στον ιδ.

βεβαιότης, -ητος, ή, σταθερότητα, ευστάθεια, ορθότητα, αποφασιστικότητα, ασφάλεια, εγγύηση, διαβεβαίωση, σε Θουκ., Πλάτ.

βεβαιόω, μέλ. *-ώσω*, **I. 1.** καθιστώ σίγουρο, επιβεβαιώνω, εδραιώνω, ασφαλιζώ, εγγυώμαι, πιστοποιώ, σε Πλάτ., Ξεν.· *ἔργω βεβαιούμενα*, γεγονότα πιστοποιημένα με πράξεις, αντίθ. προς το *ἀκοήλεγόμενα*, σε Θουκ. **2.** *βεβαιόω τί τινι*, εξασφαλίζω σε κάποιον την κτήση ενός πράγματος, στον ιδ. — Μέσ., *εδραιώνω* για τον εαυτό μου, σιγουρεύω, στερεώνω, στον ιδ. **II. 1.** Μέσ. επίσης, υποστηρίζω την επιχειρηματολογία μου, διαβεβαιώνω, καθιστώ ορθό, σε Πλάτ. **2.** *εγγυώμαι* έναν τίτλο, ένα συμβόλαιο αγοράς, πώλησης, σε Ισαίο.

βεβαίωσις, -εως, ή, επιβεβαίωση, επαλήθευση, σε Θουκ., Αισχίν.

βεβάμεν[ᾱ], συγκεκ. τύπος αντί *βεβήκαμεν*, α' πληθ. παρακ. του *βαίνω*· ομοίως, **βεβάναι** αντί *βεβηκέναι*, **βεβαώς** αντί *βεβηκώς*.

βεβάσαν, συγκεκ. τύπος αντί *έβεβήκεσαν*, γ' πληθ. υπερσ. του *βαίνω*.

βέβηλος, -ον (βηλός, με βε- ως αναδιπλ.), **I.** δεκτικός ως προς το να πατηθεί από κάποιον, επιτρεπτός για ανθρώπινη χρήση· Λατ. profanus, σε Σοφ., Ευρ.· *έν βεβήλῳ*, σε Θουκ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, μη αγιασμένος, ανίερος, ανόσιος, ακάθαρτος, μολυσμένος, ανήθικος, στον ιδ., σε Πλάτ.· με γεν., μη μυημένος σε τελετές, σε Ανθ.

βεβηλόω, μέλ. *-ώσω*, βλασφημώ, βεβηλώνω, σε Κ.Δ.

βεβίηκα, παρακ. του *βιάω*.

βέβλαμμαι, Παθ. παρακ. του *βλάπτω*.

βεβλήταται, -ατο, Επικ. γ' πληθ. παρακ. και υπερσ. του *βάλλω*.

βέβληται, -το, γ' ενικ. παρακ. και υπερσ. του *βάλλω*.

βεβολήατο, βεβολημένος, βλ. ***βολέω**.

βεβουλευμένος, επίρρ. από μτχ. Παθ. παρακ. του *βουλεύομαι*, σκόπιμα, προμελετημένα, εσκεμμένα, εκ προθέσεως, σε Δημ.

βεβούλημαι, παρακ. του *βούλομαι*.

βέβριθα, παρακ. του *βρίθω*.

βέβρυχε, βλ. **βρύχω**.

βεβρώθεις, βλ. **βιβρώσκω**· *βέβρωκα*, παρακ. του ιδ., *βεβρώσομαι*, Παθ. μελ.

βέβυσμαι, Παθ. παρακ. του *βύω*.

βεβώς, Επικ. αντί *βεβαώς, βεβηκώς*, μτχ. παρακ. του *βαίνω*.

βέη, βλ. **βέομαι**.

βείομαι, βλ. **βέομαι**.

βεκκε-σέληνος, -ον (σελήνη), απαρχαιωμένος, υπέργηρος, ξεμωραμένος, σε Αριστοφ. (νεολογισμός που δημιουργήθηκε από την ιστορία σχετικά με το *βέκος* στον Ηρόδ. 2. 2., και από τον ισχυρισμό των Αρκάδων ότι ήταν *προ-σέληνοι*).

βεκός ή βέκος, τό, ψωμί, φρυγική λέξη, σε Ηρόδ.

βελεη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει βέλη, σε Ανθ.

βέλεμνον, τό, ποιητ. αντί *βέλος, βέλος, βλήμα*, σάϊτα, ακόντιο, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.

βελεσσι-χάρης, -ές (βέλος, χαίρω), αυτός που χαίρεται από τα βέλη, λέγεται για τον Απόλλωνα, σε Ανθ.

βελόνη, ή (βέλος), κάθε αιχμηρή άκρη, βελόνα, κάθε κοφτερό και μυτερό σημείο, σε Βατραχομ., Αισχίν.

βελονοπώλης, -ου, ό (πωλέω), αυτός που πωλεί βελόνες, σε Αριστοφ.

βέλος, -εος, τό (βάλλω, όπως το Λατ. *jaculum* από το *jacio*), **1.** βλήμα, ιδίως σαίτα, κεραυνός, σε Όμηρ.· λέγεται για το βράχο που τεμαχίστηκε και εκσφενδονίστηκε από τους Κύκλωπες, σε Ομήρ. Οδ.· χρησιμοποιείται για το πόδι του βοδιού, το οποίο εκτοξεύθηκε από έναν από τους μνηστήρες κατά του Οδυσσέα, στον ιδ.· *ὑπέκβελέων*, μακριά από το πεδίο ρίψης των βελών, στο απυρόβλητο, εκτός βεληνεκούς, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, *ἔξω βελών*, σε Ξεν. **2.** όπως το *ἔγχος*, χρησιμ. για κάθε είδος όπλου, όπως για σπαθί, ξίφος, σε Αριστοφ.· λέγεται για τσεκούρι, σε Ευρ. **3.** *τὰ ἀγανὰ βέλεα* του Απόλλωνα και της Άρτεμης στον Όμηρ. πάντα δηλώνουν τον αιφνίδιο, εύκολο θάνατο των ανδρών και των γυναικῶν αντίστοιχα. **4.** μετά τον Όμηρ., λέγεται για οτιδήποτε εξακοντίζεται γρήγορα και ακαριαία· *Ζηνὸς βέλη*, οι κεραυνοί του Δία, σε Αισχύλ.· *πύρηνουν βέλος*, στον ιδ.· *βέλη πάγων*, οι πάγοι που διαπερνούν, διατρυπούν, σε Σοφ.· μεταφ., *ὀμμάτων βέλος*, το βλέμμα του ματιού, σε Αισχύλ.· *ιμέρου βέλος*, τα βέλη του έρωτα, στον ιδ.· λέγεται για λογικά επιχειρήματα, *πᾶν τετόξευται βέλος*, στον ιδ.

βελο-σφενδόνη, ή, βέλος τυλιγμένο με στουπί και πίσσα, το οποίο εκτοξεύεται φλεγόμενο, σε Πλούτ.

βέλτερος, -α, -ον, ποιητ. συγκρ. του *ἀγαθός*, καλύτερος, περισσότερο διαπρεπής· *βέλτερόν* (έστι), είναι καλύτερο (απρόσωπη έκφραση που συντάσσεται με απαρ.)· με απαρ. και δοτ. προσωπική, σε Όμηρ., Θέογν., Αισχύλ., κ.λπ.· από όπου, υπερθ. *βέλτατος, -η, -ον*, στον ιδ. (πιθ. από την ίδια ρίζα με το *βούλομαι*).

βέλτιστος, -η, -ον, Δωρ. **βεντ-**, υπερθ. του *ἀγαθός*, καλύτερος, σε Αριστοφ., Πλάτ., κ.λπ.· *ὦ βέλτιστε* ή *βέλτιστε*, ένας κοινός τρόπος προσφώνησης, καλέ μου φίλε, «αδελφέ», σε Αριστοφ. κ.λπ.· *τὸ βέλτιστον*, το καλύτερο, ό,τι καλύτερο, σε Αισχύλ., Πλάτ.· *οἱ βέλτιστοι* ή *τὸ βέλτιστον*, αριστοκρατία, Λατ. *optimates*, σε Ξεν. (πρβλ. **βέλτερος**).

βελτίων, [ῖ], -ον, γεν. -ονος, Αττ. συγκρ. του *ἀγαθός*, καλύτερος· *ἐπὶ τὸ βέλτιον χωρεῖν*, βελτιώνομαι, εξελίσσομαι, σε Θουκ. (πρβλ. **βέλτερος**).

βεμβικιάω (βέμβιξ), μόνο στον ενεστ., περιστρέφομαι σαν σβούρα, σε Αριστοφ.

βεμβικίζω (βέμβιξ), μέλ. Αττ. -ιώ, κάνω κάτι να περιστρέφεται σαν σβούρα, σε Αριστοφ.

βέμβιξ, -ῖκος, ή, Λατ. *turbo*, σβούρα περιστρεφόμενη από μαστίγιο, σε Αριστοφ.

βεμβράς, -άδος, ή, βλ. **μεμβράς**.

Βενδῖς, -ῖδος, ή, αιτ. *Βενδῖν*, Θρακική Άρτεμη, σε Λουκ.· *Βενδίδειον*, τό, ναός της Άρτεμης Βενδίδος, σε Ξεν.· *Βενδίδεια, -ων, τά*, εορτή της Άρτεμης Βενδίδος, σε Πλάτ.

βένθος, -εος, τό, ποιητ. αντί *βάθος*, όπως το *πένθος* αντί *πάθος*, το βάθος της θάλασσας, σε Όμηρ.· επίσης στον πληθ., *θαλάσσης βένθεα, ἐν βένθεσσιν ἁλός*, σε Ομήρ. Ιλ., Οδ.· επίσης λέγεται για το ξύλο, *βένθεσιν ὕλης*, σε Ομήρ. Οδ.

βέντιστος, -η, -ον, Δωρ. αντί *βέλτιστος*.

βέομαι και βείομαι, β' ενικ. *βέη*, σε Όμηρ. με σημασία μέλ. χωρίς ενεστ. σε χρήση, θα ζήσω, θα επιβιώσω (συγγενές προς το *βιόω*)· άλλοι το θεωρούν Επικ. μέλ. του *βαίνω*.

βερέσχεθος, ό, ανόητος, γκαφατζής, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

βῆ, Επικ. αντί *ἔβη*, γ' ενικ. αορ. β' του *βαίνω*.

βῆβῆ, μπε... μπε..., το βέλασμα των προβάτων, σε Κρατίν.

βῆθι, βῆναι, προστ. αόρ. β' και απαρ. του *βαίνω*.

βηλός (βαίνω), Δωρ. **βᾶλός**, ό, εκείνο πάνω στο οποίο περπατά κάποιος, είσοδος, κατώφλι, Λατ. *limen*, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.

βῆμα, -ατος, τό (βαίνω), **I.** πάτημα, βάδισμα, περπάτημα, σε Ομηρ. Ύμν., Αισχύλ., Ευρ.· *Διὸς εὐφροني βήματι μολεῖν*, οδοιπορία κάτω από την ευνοϊκή καθοδήγηση του Δία, σε Σοφ. **II.** = *βάθρον*, σκαλοπάτι, κάθισμα, στον ιδ.· ένα υπερυψωμένο σημείο ή βῆμα από το οποίο μπορεί κάποιος να μιλήσει στη δημόσια αγορά ή στο λαϊκό δικαστήριο, σε Θουκ., Ρήτ.

βῆμεν, Επικ. αντί *ἔβημεν*, α' πληθ. αορ. β' του *βαίνω*.

βῆμεναι, Επικ. αντί *βῆναι*, απαρ. αορ. β' του *βαίνω*.

βήξ, βηχός, ό και ή (**βήσσω**), βήχας, βήξιμο, σε Θουκ.

βήσετο, Επικ. αντί *έβήσατο*, Μέσ. αόρ. α' του *βαίνω*.

βήσσα, Δωρ. **βᾶσσα**, ή, φαραγγί πολύδεντρο, δρυμώδης κοιλάδα, σε Όμηρ., Σοφ. (αμφίβ. προέλ.).

βησσήεις, -εσσα, -εν, κοιλώδης, φαραγγώδης, δρυμώδης, σε Ησίοδ.

βήσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *βήξω*, σε Ιππ.· αόρ. α' *έβηξα*· βήχω, σε Ηρόδ. (ηχομιμ. λέξη).

βητ-άρμων, -ονος, ό, ορχηστής, χορευτής, σε Ομήρ. Οδ. (πιθ. από τα *βαίνω*, *άρμός*).

βία, Ιων. **βίη**, ή, Επικ. δοτ. *βίηφι*. **I. 1.** σωματική, φυσική δύναμη, ισχύς, ικανότητα, σε Όμηρ. κ.λπ.· περίφρ., *βίη Ήρακληείη*, η δύναμη του Ηρακλή, δηλ. ο δυνατός Ηρακλής, σε Ομήρ. Ιλ.· *βίη Διομήδεος*, στο ίδ.· *Τυδέως βία, Πολυνείκους βία*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** λέγεται για τη διάνοια, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** βία, πράξη βιαιότητας, σε Ομήρ. Οδ.· στον πληθ., στο ίδ.· στην Αττ., *βία τινός*, ενάντια στη θέληση κάποιου, παρά τη θέλησή του, σε Αισχύλ., Θουκ. κ.λπ.· *βία φρενών*, σε Αισχύλ.· επίσης, *βία* μόνο του ως επίρρ., κατ' ανάγκην, καταναγκαστικά, διά της βίας, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· ομοίως, *πρός βίαν τινός* και *πρός βίαν* μόνο του, σε Αισχύλ.

βιάζω, μέλ. -σω = *βιάω*, αναγκάζω, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ. αόρ. α' *έβιάσθην*, παρακ. *βεβιάσμαι*, **I.** συμπιέζομαι, καταβάλλομαι, αναγκάζομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· *βιάζομαι τάδε*, υφίσταμαι βία σε..., σε Σοφ.· *βιασθείς*, στον ίδ.· *έπει έβιάσθη*, σε Θουκ.· *βεβιασμένοι*, αυτοί που έγιναν δούλοι με τη βία, σε Ξεν.· λέγεται για πράγματα, *τουνειδος βιασθέν*, πιεσμένο από κάποιον, σε Σοφ. **II.** αποθ., *βιάζομαι*, με Μέσ. αόρ. α' *έβιασάμην*, παρακ. *βεβιάσμαι*, **1.** καταβάλλω με δύναμη, πιέζω με δύναμη, σε Όμηρ.· *βιάζεσθαι νόμους*, παραβιάζω, σε Θουκ.· *βιάζομαι αυτόν*, απλώνω βίαια χέρια προς τον ίδιο τον εαυτό μου, αυτοκτονώ, σε Πλάτ. *βιάζομαι τινα*, με απαρ., αναγκάζω κάποιον να κάνει κάτι με τη βία, σε Ξεν.· και με παράλειψη του απαρ., *βιάζομαι τὰ σφάγια*, αναγκάζω τα σφάγια της θυσίας (να δειχθούν ευνοϊκά), σε Ηρόδ. **2.** με αιτ. πράγμ., *βιάζεσθαι τὸν έκπλουιν*, εκβιάζω την έξοδο, σε Θουκ. **3.** απόλ., χρησιμοποιώ βία, μάχομαι, αγωνίζομαι, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ.· *εξαναγκάζομαι*, σε Θουκ., Ξεν.· με απαρ., *βιάζομαι πρὸς τὸν λόφον έλθειν*, σε Θουκ.· λέγεται για λιμό, αυξάνομαι με σφοδρότητα, σε Ηρόδ.

βαιο-μάχας, ό (μάχομαι), αυτός που μάχεται, αυτός που αγωνίζεται βίαια, ανδρείος μαχητής, σε Ανθ.

βίαιος, -α, -ον και -ος, -ον (βία), I. πειθαναγκαστικός, βίαιος· *έργα βίαια*, σε Ομήρ. Οδ.· *βίαιος θάνατος*, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ.· *ό πόλεμος βίαιος διδάσκαλος*, ο πόλεμος είναι δάσκαλος της βίας, σε Θουκ.· επίρρ. *βισαίως*, με τη βία, καταναγκαστικά, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως, *πρὸς τὸν βίαιον*, στον ίδ. **II.** Παθ., αυτός που γίνεται διά της βίας, επιβεβλημένος, υποχρεωτικός, βεβιασμένος, καταπιεσμένος, σε Πλάτ.

βι-αρκής, -ές (βίος, άρκέω), αυτός που παρέχει τα αναγκαία για τη ζωή, σε Ανθ.

βιαστέον, ρημ. επιθ. του *βιάζω*, πρέπει να ασκήσει κανείς βία σε..., σε Ευρ.

βιαστής, -οῦ, ό (βιάζω), αυτός που χρησιμοποιεί δύναμη, βίαιος άνδρας, σε Κ.Δ.

βιάω, μέλ. -ήσω, παρακ. *βεβίηκα*, = βιάζω, **I.** βιάζω, αναγκάζω, καταπιέζω, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., οδηγούμαι με τη βία· λέγεται για φωτιά, σε Ηρόδ.· *θανάτω βιηθείς*, συντετριμμένος, στον ίδ. **II.** αποθ., πιέζω δυνατά, καταβάλλω, σε Όμηρ.· *βιήσατο κύμ' έπί χέρσου*, με παρέσυρε, με «ξέβρασε» στην ξηρά το κύμα, σε Ομήρ. Οδ.· *νωϊ βιήσατο μισθόν*, μας άδίκησε, μας στέρησε βίαια το μισθό μας, σε Ομήρ. Ιλ.· αναγκάζω ή επιβάλλω, σε Αισχύλ.

βιβάζω, μέλ. *βιβάσω*, Αττ. *βιβῶ*, αόρ. α' *έβιβασα* — Μέσ. μέλ. *βιβάσομαι*, Αττ. *βιβῶμαι*, αόρ. α' *έβιβασάμην*, μτβ. του *βαίνω*, κάνω κάτι να ανέβει, εγείρω, εξυψώνω, σε Σοφ.

βιβάσθω=βιβάω, βιβημι· *μακρά βιβάσθων*, αυτός που προχωρεί με μεγάλες δρασκελιές, αυτός που κάνει μεγάλα βήματα, σε Ομήρ. Ιλ.

βιβάω, ποιητ. τύπος του *βαίνω*, βηματίζω, διασκελίζω· *πέλωρα βιβᾶ*, κάνει μεγάλες δρασκελιές, μεγάλα βήματα, σε Ομηρ. Ύμν.· *έβιβασκε*, γ' ενικ. Ιων. παρατ., στον ίδ.· αλλού απαντά μόνο ως μτχ., *μακρά βιβῶντα, μακρά βιβῶσα*, σε Όμηρ.

βιβημι, ποιητ. τύπος του *βαίνω*, βηματίζω· στον Όμ. μόνο ως *μτχ.*, *μακρὰ βιβάς*, σε Ομήρ. Ιλ.

βιβλάριον, τό, υποκορ. του *βίβλος*, σε Ανθ.· βιβλαρίδιον, σε Κ.Δ.

βιβλίδιον, [ι], τό, υποκορ. του *βίβλος*, σε Δημ., Ανθ.

βιβλινοςοῖνος, ό, Βιβλινό κρασί· ονομάζεται έτσι από την ομώνυμη περιοχή της Θράκης (Βίβλη), σε Ησίοδ., Θεόκρ.· γράφεται «Βύβλινος» στον Eur.

βιβλιο-κάπηλος[ἄ], ό, έμπορος βιβλίων, σε Λουκ.

βιβλίον, τό, υποκορ. του *βίβλος*, χαρτί, περγαμηνή, επιστολή, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· συχνά απαντά και ως *βυβλίον*.

βίβλος, ή, **I.** εσωτερικός φλοιός του παπύρου (*βύβλος*)· γενικά, φλοιός, φλούδα, σε Πλάτ. **II.** βιβλίο του οποίου τα φύλλα ήταν φτιαγμένα απ' αυτόν το φλοιό, σε Δημ. (πιθ. ξένη λέξη).

βιβρώσκω, μέλ. *βρώσομαι*, αόρ. *ἀ' ἔβρωσα*, Επικ. αόρ. *β' ἔβρων*, παρακ.

βέβρωκα· συγκεκ. τύπος *μτχ.* *βεβρώς*, -ῶτος· τύπος Ευκτ. *βεβρώθεις*, όπως αν προερχόταν από παρακ. *βέβρωθα*, απαντά σε Ομήρ. Ιλ.· Παθ. μέλ. *βεβρώσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐβρώθην*, παρακ. *βεβρωμαι* (✓BOP, βλ. **βορ-ά**, Λατ. *vor-o*), τρώω, κατατρώω· *βεβρωκώς κακὰ φάρμακ'*, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., τρώω από κάποιο πράγμα, τρώω μέρος πράγματος· *βεβρωκώς βοός*, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., τρώγομαι· *χρήματα βεβρώσεται*, θα αφανισθούν, θα καταφαγωθούν, στο ίδ.

βίη-μάχος, -ον, = *βιαίο-μάχος*, σε Ανθ.

βίηφι, Επικ. αντί *βίη*, Ιων. δοτ. της λ. *βία*.

βίκος, ό, ανατολική λέξη για δοχείο κρασιού, σε Ηρόδ., Ξεν.

βίνέω, coīre, συνευρίσκομαι· λέγεται για παράνομη συνεύρεση, σε Αριστοφ.

βίο-δότης, ό, αυτός που παρέχει ζωή ή τροφή, σε Πλάτ.

βιό-δωρος, -ον, αυτός που δωρίζει τη ζωή, ποιητ. σε Πλάτ., Σοφ.

βίο-δότης, -ου, ό, ταυτόσημο με το *βιοδότης*, σε Ανθ.

βίο-θάλμιος, -ον (**θάλλω**), ζωηρός, ακμαίος, σφριγηλός, σε Ομηρ. Ύμν.

βίο-θρέμμων, -ον (**τρέφω**), αυτός που διατηρεί τη ζωή, σε Αριστοφ.

βίος, [ι]ό, **I. 1.** βίος, δηλ. όχι η ζωή που κυριολεκτικά σημαίνει τον κύκλο ύπαρξης των ζώων (ζωή), αλλά η κατάσταση του βίου, τρόπος διαβίωσης, Λατ. *vita*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· στον πληθ., *τίνες και πόσοι είσι βίοι*·, σε Πλάτ. **2.** στους ποιητές, *βίος* = *ζωή*· *βίον ἐκπνεῖν*, σε Αισχύλ.· *ἀποψύχειν*, σε Σοφ. **3.** η διάρκεια της ζωής, ο χρόνος της ζωής, σε Ηρόδ., Πλάτ. **II.** τα μέσα προς ζωή, το εισόδημα, περιουσία, τα προς το ζην, Λατ. *victus*, σε Ησίοδ., Σοφ. κ.λπ.· *τὸν βίον ποιέισθαι ἀπό τινος*, πορίζομαι τα προς το ζην από κάτι, σε Θουκ. κ.λπ. **III.** έκθεση της ζωής, βιογραφία, όπως οι βιογραφίες του Πλουτ.

βιός, ό, τόξο, σε Ομήρ. Ιλ.

βιο-στερής, -ές (**στερέω**), αυτός που στερείται τα μέσα της ζωής, σε Σοφ.

βιοτεία, ή (**βιοτή**), τρόπος, μέσο ζωής, σε Ξεν.

βιοτεύω, μέλ. -σω, **1.** ζω, σε Eur. **2.** βρίσκω τροφή, σε Θουκ.· ζω με ή από κάτι· *ἀπὸ πολέμου*, σε Ξεν.

βιοτή, ή, **I.** *βίωτος*, *βίος*, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. Ποιητ. **II.** μέσα ζωής, εισόδημα, σε Σοφ., Αριστοφ.

βιότης, -ητος, ή = το προηγ., σε Ομηρ. Ύμν.

βιότιον, τό, υποκορ. του *βίωτος*, ανεπαρκές, πενιχρό εισόδημα, σε Αριστοφ.

βίωτος, ό (**βιόω**), **I.=βίος** I, ζωή, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. **II.=βίος** II, τα μέσα της ζωής, εισόδημα, Λατ. *victus*, σε Όμηρ. **III.** κόσμος, ανθρώπινο γένος, σε Ανθ.

βιο-φειδής, -ές (**φειδομαι**), τσιγκούνης, φειδωλός, σε Ανθ.

βιόω (**βίος**), μέλ. *βιώσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐβίωσα*, αόρ. *β' ἐβίων*, γ' ενικ. προστ. *βιώτω*, υποτ. *βιῶ*, ευκτ. *βιῶην*, απαρ. *βιῶναι*, *μτχ.* *βιούς*, παρακ. *βεβίωκα*· ζω, περνώ τη ζωή μου (ενώ αντίθετα, *ζάω* σημαίνει ζω, κυρίως υπάρχω στη ζωή), σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *ἀπ' αὐτῶν ὧν αὐτὸς βεβίωκεν*, από αυτές ακριβώς τις πράξεις της ίδιας του της ζωής, σε Δημ.· από όπου στην Παθ., *τὰ σοὶ κάμοι βεβιωμένα*, οι πράξεις της δικής σου και της δικής μου ζωής, στον ίδ.· *ἀπρόσ.*, *βεβιώται μοι*, έχω ζήσει, Λατ. *vixi* — Μέσ. με Ενεργ. σημασία, σε Ηρόδ.

βιόωνται, Επικ. αντί *βιῶνται*, γ' πληθ. Μέσ. του *βιάω*.

βίω, **βιῶην**, **βιῶναι**, **βιώτω**, βλ. **βιόω**.

βιώατο, Επικ. αντί *βιῶντο*, γ' πληθ. ευκτ. του *βιάω*.

βιώσιμος, -ον (βιάω), αυτός που βιώνεται, αυτός τον οποίο πρέπει κανείς να βιώσει, σε Ευρ.· *οὐ βιώσιμόν ἐστί τινι*, αυτό που δεν είναι καλό κάποιος να βιώσει, σε Ηρόδ., Σοφ.

βιώσις, -εως, ή (βιάω), τρόπος ζωής, σε Κ.Δ.

βιώσκομαι, αόρ. α' *έβιωσάμην*, αποθ.· μτβ. του *βιάω*, αναζωογονώ, διατηρώ στη ζωή, σε Ομήρ. Οδ.· με Παθ. σημασία, επανέρχομαι στη ζωή.

βιωτέον, ρημ. επίθ. του *βιάω*, πρέπει κάποιος να βιώσει, σε Πλάτ.

βιωτικός, -ή, -όν (βιάω), αυτός που είναι κατάλληλος ή ανήκει στη ζωή, σε Κ.Δ.

βιωτός, -όν (βιάω), αυτός που βιώνεται, αυτός που είναι άξιος να γίνει βίωμα, σε Σοφ., Αριστοφ. κ.λπ.

βλάβεν, Επικ. αντί *έβλάβησαν*, γ' πληθ. αορ. β' του *βλάπτω*.

βλάβερός, -ά, -όν (βλάπτω), επιζήμιος, επιβλαβής, βλαπτικός, σε Ησίοδ., Ξεν.

βλάβη[ᾱ], ή, (βλάπτω), 1. φθορά, ζημία, πλήγμα, αντίθ. προς το προμελετημένο αδίκημα (*ἀδίκημα*), σε Αισχύλ. κ.λπ.· *βλάβη τινός*, βλάβη σε ένα πρόσωπο ή πράγμα· *βλάβη τῶν φορτίων*, σε Αριστοφ.· αλλά, *βλάβη θεοῦ*, ζημία που προκαλείται από κάποια θεότητα, σε Ευρ.· λέγεται για πρόσωπο, *ή πᾶσα βλάβη*, αυτός που δεν είναι τίποτε άλλο παρά όλος μία ζημία, σε Σοφ. **2.** *βλάβης δίκη*, μια διαδικασία για ζημία που έχει γίνει, σε Δημ. κ.λπ.

βλάβομαι = βλάπτομαι, σε Ομήρ. Ιλ.

βλάβος, γεν. -εος, συνηρ. -ους, τό, βλάβη, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.

βλαισός, -ή, -όν, αυτός που έχει τα γόνατα λυγισμένα προς τα μέσα, στραβοπόδαρος, στραβοκάνης, Λατ. *valgus*, σε Βατραχομ., Ξεν.· γενικά, διεστραμμένος, στρεβλός, σε Ανθ.

βλαισώσεις, -εως, ή (σαν να προερχόταν από ρ. *βλαισώω*), στρεβλότητα των ποδιών προς τα έξω, στράβωμα, σε Αριστ.

βλᾱκεία, ή, νωθρότητα, οκνηρία, κουταμάρα, ανοησία, σε Ξεν., Πλάτ.

βλᾱκεύω, μόνο στον ενεστ., **I.** είμαι νωθρός, άτονος, οκνηρός, σε Ξεν. **II.** με αιτ., χάνω, φθείρω, καταστρέφω εξαιτίας της οκνηρίας, σε Λουκ.

βλᾱκικός, -ή, -όν, νωθρός, οκνηρός, ανόητος, σε Πλάτ.· επίρρ. -κώς, σε Αριστοφ.

βλᾱκ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που ομοιάζει στον νωθρό, τον οκνηρό, σε Ξεν.

βλάξ, βλακός, ό, ή (μαλακός), νωθρός στο σώμα και στο πνεύμα, ανόητος, ηλίθιος, σε Πλάτ., Ξεν.· υπερθ. *βλακίστατος*.

βλάπτω (√ΒΛΑΒ, βλ. **βλάβη**), μέλ. -ψω, αόρ. α' *έβλαψα*, Επικ. *βλάψε*, παρακ.

βέβλᾱφα — Παθ., μέλ. *βλᾱβήσομαι* και στο Μέσ. τύπο *βλάψομαι*, Παθ. αόρ. α'

έβλάφθην, Παθ. αόρ. β' *έβλάβην* [ᾱ], Επικ. γ' πληθ. *έβλαβεν*, *βλάβεν*, παρακ.

βέβλαμμαι, **I. 1.** αχρηστεύω, αδρανοποιώ, παρακωλύω, δυσχεραίνω, εμποδίζω, σε Όμηρ.· *βλάπτω πόδας*, ακινητοποιώ τα πόδια, τα κάνω να χωλαίνουν, τα κουράζω, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., *όζω ένι βλαφθέντε (οί ἵπποι)*, (τα άλογα) παγιδευμένα σε ένα κλαδί, σε Ομήρ. Ιλ.· *βλάβεν ἄρματα*, αναχαιτίστηκαν, σταματήθηκαν τα άρματα, στο ιδ.· *Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα*, σταματημένα, εμποδισμένα, εξουδετερωμένα από το Δία, στο ιδ. **2.** με γεν., παρακωλύω, εμποδίζω από κάποιον· *βλάπτουσι κελεύθου*, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., *βλαβέντα λοισθίων δρόμων*, αυτά που αναχαιτίστηκαν στην τελευταία διαδρομή, σε Αισχύλ. **II.** λέγεται για τη νόηση, πνεύμα, παραπλανώ, εξαπατώ, παροδηγώ, μωραίνω· χρησιμοποιείται για τους θεούς, σε Όμηρ.· *βλαφθείς*, Λατ. *mente captus*, σε Ομήρ. Ιλ. **III.** μετά τον Όμηρ. καταστρέφω, πλήττω, πληγώνω, φθείρω, συντρίβω, αντίθ. προς το προμελετημένο κακό (*άδικεῖν*), σε Αισχύλ. κ.λπ.

βλαστάνω, μέλ. *βλαστήσω*, αόρ. β' *έβλαστον*, παρακ. *βεβλάστηκα* ή *έβλάστηκα*, υπερσ. *έβεβλαστήκειν*, **1.** βγάζω ανθό, πρωτοεμφανίζομαι ως βλαστός, ξεφυτρώνω, αναπηδώ, φυτρώνω, φύομαι (για φυτά), σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** μεταφ., παρουσιάζομαι, έρχομαι στο φως (λέγεται για ανθρώπους)· *ανθρώπου φύσιν βλαστών*, αυτός που γεννήθηκε με ανθρώπινη φύση, σε Σοφ.· *βλαστάνει άπιστία*, στον ιδ. (√ΒΛΑΣΤ, μέλ. *βλαστεῖν*, *βλαστή*).

βλαστέω, μεταγεν. τύπος του *βλαστάνω*, συχνά εισαγόμενος από τους αντιγραφείς για τους τύπους του αορ. β' *βλαστεῖν*, *βλαστών*.

βλάστη, ἡ=**βλαστός**, σε Πλάτ. κ.λπ.· **I.** *πετραία βλάστη*, πέτρα, βράχος που αναφύεται, που αυξάνεται, σε Σοφ. **II.** λέγεται για παιδιά, *βλάσται πατρός*, γεννήματα του πατέρα, στον ιδ.· *παιδὸς βλάσται*, γέννηση και ανάπτυξη του παιδιού, στον ιδ.

βλάστημα, -ατος, **τό**, **I.** = *βλάστη*, σε Ευρ. **II.** μεταφ., απόγονος, τέκνο, παρακλάδι, σε Αισχύλ., Ευρ. **III.** ερεθισμός του δέρματος, εξάνθημα.

βλαστημός, ὁ, =**βλάστη** I, σε Αισχύλ.

βλαστός, ὁ (**βλαστάνω**), βλαστάρι, παραβλάσταρο, ριζοβλάσταρο, Λατ. *germen*, σε Ηρόδ.

βλασφημέω, παρακ. *βεβλασφήμηκα* (*βλάσφημος*), **1.** μιλώ επιπόλαια με αισχρές ή ανίερες λέξεις, μιλώ αφήφιστα ή εσφαλμένα για ιερά πράγματα· *βλασφημέω εἰς θεούς*, σε Πλάτ.· ξεστομίζω δυσοίωνες λέξεις, σε Αισχίν. **2.** μιλώ με κακεντρέχεια ή προκατάληψη για κάποιον, μιλώ δυσφημιστικά για κάποιον· *περί τινος*, σε Δημ.· *εἷς τινα*, στον ιδ.· επίσης, *βλασφημέω τινά*, σε Βάβρ., Κ.Δ. — Παθ., κακολογούμαι, κατηγορούμαι, στο ιδ. **3.** μιλώ ανευλαβώς ή ασεβώς για το Θεό, είμαι βλάσφημος, στο ιδ.

βλασφημία, ἡ, **1.** ασεβής και ανίερη ομιλία, αντίθ. προς το *εύφημία*, σε Ευρ., Πλάτ. **2.** συκοφάντηση, σπίλωση, δυσφήμιση, σε Δημ. **3.** ανίερη και ανευλαβής ομιλία εναντίον του Θεού, σε Κ.Δ.· *τοῦ πνεύματος*, εναντίον του Αγίου Πνεύματος, στο ιδ.· *πρός τινα*, στο ιδ.

βλάσ-φημος, -ον, ὁ, **1.** ο αισχρά διατυπωμένος, για λέξεις ανευλαβείς, ανίερες, σε Δημ. **2.** αυτός που ομιλεί με βλασφημίες, υβριστής, και ως ουσ., βλάσφημος, σε Κ.Δ. (η προέλ. του *βλασ-* είναι αμφιβ.· *βλάξ* και *βλάπτω* προτείνονται εξίσου).

βλαύτη, ἡ, είδος σανδαλιού το οποίο φορούσαν οι νέοι με επιδεικτικό ντύσιμο, σε Πλάτ. (άγν. προέλ.).

βλαυτίον, **τό**, υποκορ. του *βλαύτη*, σε Αριστοφ.

βλᾶχά, Δωρ. αντί *βληχή*.

βλάβις, -εως, ἡ (**βλάπτω**), ζημία, βλάβη, φθορά, σε Πλάτ.

βλαψί-φρων, -ον (**φρήν**), φρενοβλαβής, τρελός, έξαλλος, σε Αισχύλ.

βλεῖο, Επικ. β' ενικ. ευκτ. Παθ. αορ. β' του *βάλλω*.

βλεμεινών, μόνο στη μτχ. ενεστ., βλέπω άγρια, αγριοκοιτάζω τριγύρω, σε Ομήρ. Ιλ. (αμφιβ. προέλ.).

βλέμμα, -ατος, **τό** (**βλέπω**), ματιά, γρήγορο κοίταγμα, σε Ευρ., Αριστοφ.

βλέπος, **τό**, βλέμμα, ματιά, σε Αριστοφ.

βλεπτέον, ρημ. επίθ. του *βλέπω*, πρέπει κάποιος να κοιτάξει, σε Πλάτ.

βλεπτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει στην όραση ή είναι κατάλληλος προς αυτήν, σε Ανθ.

βλεπτός, -ή, -όν, αυτός που φαίνεται ή που αξίζει να κοιταχθεί, σε Σοφ.

βλέπω, μέλ. *βλέπομαι*, αορ. α' *έβλεψα*, **I.** βλέπω, έχω την ικανότητα της όρασης, σε Σοφ.· *μη βλέπη ὁ μάντις*, μη τυχόν και βλέπει πολύ καθαρά ο μάντης, στον ιδ.

II. **1.** κοιτάζω· *εἷς τινα* ή *τι*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *πῶς βλέπων;* με τι πρόσωπο; σε Σοφ.· με επίρρ., *έχθρῶς βλέπω πρὸς τινα*, σε Ξεν.· συχνά ακολουθ. από ουσ. σε αιτ.· *φόβον βλέπω*, έχω όψη φοβερή, δείχνω τρομερός, σε Αισχύλ.· *έβλεψε νᾶπυ*, είχε βλέμμα όπως το σινάπι (σημ. από τα σπέρματα του οποίου παράγεται η μουστάρδα), οξύ, φλογερό, σε Αριστοφ.· *πυρρίχην βλέπων*, δείχνω ως μέλος πολεμικού χορού, στον ιδ.· *πεφροντικός βλέπεις*, κοιτάζεις εξονυχιστικά, σε Ευρ. **2.** κοιτάζω κάποιον από τον οποίο αναμένεται βοήθεια, σε Σοφ.· *εἷς τινα*, στον ιδ. κ.λπ.· λέγεται για τόπους (προς δήλωση της διεύθυνσης), *οἰκία πρὸς μεσημβρίαν βλέπουσα*, που κοιτάζει προς τον νότο, σε Ξεν. **3.** βλέπω με πόθο, περιμένω πρόθυμα, με απαρ., σε Αριστοφ. **4.** βλέπω προς κάτι· *έαυτούς*, σε Κ.Δ.· επίσης, *βλέπω ἀπό τινος*, προφυλάσσομαι από κάποιον, στο ιδ.· *βλέπω ἴνα...*, για να δω ότι..., στο ιδ. **III.** μτβ., βλέπω, παρατηρώ, ατενίζω, με αιτ., σε Τραγ.· *βλέπω φάος*, *φῶς ἡλίου*, βλέπω το φως της ημέρας, ζω, σε Αισχύλ., Ευρ.· το προηγ. λέγεται και χωρίς το «*φάος*», είμαι ζωντανός, ζω, σε Αισχύλ. κ.λπ.· λέγεται για πράγματα· *βλέποντα*, αυτά που υπάρχουν πραγματικά, στον ιδ.

βλεφαρίς, -ίδος, ἡ, βλεφαρίδα, τσίνоро, στον πληθ. βλεφαρίδες, Λατ. *cilia*, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.

βλέφαρον, Δωρ. **γλέφαρον**, τό (**βλέπω**), **I.** συχνότερα στον πληθ., τα βλέφαρα, τα «ματόκλαδα», σε Όμηρ. **II.** τα μάτια, σε Τραγ.· *άμέρας βλέφαρον, νυκτός βλέφαρον*, δηλ. αντίστοιχα· ήλιος, φεγγάρι, σε Σοφ., Ευρ.

βλέψις, -εως, ή (**βλέπω**), όραση, σε Πλούτ.

βλήεται, αντί *βλήηται*, Επικ. γ' ενικ. Παθ. αορ. β' του *βάλλω*.

βληθείς, μτχ. Παθ. αορ. α' του *βάλλω*.

βλήμα, τό (βάλλω), **1.** ρίψη, βολή, εξακόντιση, ρίξιμο των ζαριών, σε Ευρ. **2.** πυροβολισμός, λαβωματιά, τραύμα από βλήμα, σε Ηρόδ. **3.** κλινοσκεπάσμα, σε Ανθ.

βλήμενος, Επικ. μτχ. Παθ. αορ. β' του *βάλλω*.

βλήσθαι, Επικ. απαρ. Παθ. αορ. β' του *βάλλω*.

βλητέον, ρημ. επιθ. του *βάλλω*, πρέπει κανείς να ρίψει, σε Κ.Δ.

βλήτρον, τό (βάλλω), δεσμός, σιδερένιος κρίκος, μια σειρά καρφιών, σε Ομήρ. Ιλ.

βληχάομαι, αορ. α' *έβληχησάμην*, αποθ., βελάζω, γογγύζω, λέγεται για πρόβατα και αίγες, σε Αριστοφ.· χρησιμοποιείται και για βρέφη, στον ίδ.

βληχή, Δωρ. **βλᾶχά**, ή, βέλασμα· *οίων*, σε Ομήρ. Οδ.· το κλάμα των παιδιών (νηπίων), σε Ευρ. (ηχομιμ. λέξη).

βληχρός, -ά, -όν (βλάξ), αμυδρός, μαλακός, άτονος, σε Πλούτ.· πρβλ. **ά-βληχρός**.

βληχ-ώδης, -ες (είδος), αυτός που βελάζει, προβατώδης, σε Βάβρ.

βλήχων, ή, γεν. -ωνος ή **βληχώ**, γεν. -ούς, Ιων. **γλήχων**, Δωρ. **γλάχων** και **-ώ**, είδος φυτού, «το φλισκούνι», Λατ. *mentha pulegium*, σε Αριστοφ., Θεόκρ. (άγν. προέλ.).

βληχωνίας, -ου, ό, παρασκευασμένος από φλισκούνι, σε Αριστοφ.

βλισθηρίς, -ιδος, ή (βλίττω), αυτή που τρυγεί, λαμβάνει το μέλι· *χείρ*, σε Ανθ.

βλίτο-μμάμασή-μάμας, -ου, ό, χαζός, γκαφατζής, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

βλίττω, αορ. α' *έβλίσσα*, αποκόπτω την κηρήθρα των μελισσών, τρυγώ το μέλι, σε Πλάτ.· μεταφ., *βλίττω τον δήμον*, ληστεύω το μέλι από τους ανθρώπους, σε Αριστοφ. — Παθ., *μέλι βλίττεται*, σε Πλάτ. (*√ΒΛΙΤ*, από το *μέλιτ-ος*, γεν. από το *μέλι*, το β στη θέση του μ, πρβλ. **βλώσκω** αντί *μλώσκω*).

βλοσυρός, -ά, -όν και -ός, -όν, σκυθρωπός, αγριωπός, θηριώδης, σφοδρός, σε Ομήρ. Ιλ.· τρομερός, σε Αισχύλ.· κοφτός, ντόμπρος, ειλικρινής, ρωμαλέος, εύρωστος, γενναίος, σε Πλάτ. (αμφιβ. προέλ.).

βλοσυρ-ώπις, -ιδος, ή (ώψ), αυτή που έχει άγριο και φοβερό βλέμμα· *Γοργώ*, σε Ομήρ. Ιλ.

βλύζω, μέλ. *βλύσω [ϋ]*, αορ. α' *έβλυσσα*, ποιητ. ευκτ. *βλύσσειε*, αφρίζω, κοχλάζω, παφλάζω ή ρέω ορμητικά, εκτινάσσομαι προς τα μπρος· με δοτ.· *βλύζω Λυαίω*, με κρασί, σε Ανθ.

βλύσις[ϋ], -εως, ή, ανάβλυση, σε Ανθ.

βλωθρός, -ά, -όν, ψηλός, ευθυτενής, αρχοντικός, επιβλητικός, μεγαλοπρεπής, λέγεται για δένδρα, σε Όμηρ. (αμφιβ. προέλ.).

βλώσκω, μέλ. *μολοῦμαι*, αορ. β' *έμολον*, παρακ. *μέμβλωκα* (αντί *μεμόλωκα*), πηγαίνω ή έρχομαι, σε Όμηρ., Τραγ. (*√ΜΟΛ*, με αποτέλεσμα το *βλώσκω* να τίθεται αντί *μολώσκω*, *μλώσκω*· πρβλ. **θρώσκω** από *√ΘΟΡ*).

βοάγριον, τό, ασπίδα που είναι φτιαγμένη από δέρμα άγριου ταύρου, σε Ομήρ. Ιλ.

βό-αγρος, ό (βοῦς), άγριος ταύρος.

βόαμα, -ατος, τό (βοάω), κραυγή, ουρλιαχτό, στριγκλιά, σε Αισχύλ.

βοάτις, -ιδος, ή, Δωρ. θηλ. του *βοητής*.

βό-αυλος, ό (βοῦς, αὐλή), στάβλος των βοδιών, σε Θεόκρ.

βοάω (βοή), Επικ. γ' ενικ. *βοάα*, γ' πληθ. *βοόωσιν*, μτχ. *βοόων*, Απτ. μέλ. *βοήσομαι*, Δωρ. *βοάσομαι*· μεταγεν. τύπος *βοήσω* (το *βοάσω* στον Ευρ. είναι υποτ. αορ. α'), αορ. α' *έβόησα*, Επικ. *βόησα*, Ιων. *έβωσα* — Παθ., Ιων. αορ. α' *έβώσθην*, παρακ. *βεβόημαι*, Ιων. μτχ. *βεβωμένος*. **I. 1.** φωνάζω δυνατά, κραυγάζω, αλαλάζω, σε Όμηρ., Αισχύλ.· *οί βοησόμενοι*, άνδρες έτοιμοι να κραυγάσουν (μέσα στην εκκλησία του δήμου), σε Δημ. **2.** λέγεται για πράγματα, αντιλαλώ, ηχώ,

μουγκρίζω, βρυχώμαι, σκούζω, στριγκλίζω, όπως ο άνεμος και τα κύματα, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· *αὐτὸ βοᾷ*, αυτό φανερώνεται από μόνο του, «φωνάζει» από μόνο του, σε Αριστοφ. **II. 1.** με αιτ. προσ., επικαλούμαι κάποιον μεγαλόφωνα, σε Ευρ., Ξεν. **2.** φωνάζω, κραυγάζω (για να ακούσει κάποιος), σε Σοφ. **3.** με συστ. αιτ.· *βοᾶω βοάν, μέλος* κ.λπ., σε Αριστοφ., Σοφ. **4.** κοινολογώ, διαδίδω, γνωστοποιώ, διαφημίζω· *πρήγματα βεβωμένα ἀνὰ Ἰωνίην*, σε Ηρόδ.· *ἐβώσθησαν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα*, στον ἰδ. **5.** με απαρ., κραυγάζω δυνατά επιτάσσοντας ή προστάζω με δυνατή φωνή κάποιον να κάνει κάτι, σε Σοφ., Ευρ., Ξεν.

βοεικός, -ή, -όν (βοῦς), βόειος, αυτός που ανήκει, προορίζεται ή είναι κατάλληλος για βόδια· *ζεύγη βοεικά*, κάρα - άμαξες που σύρονται από βόδια, σε Θουκ., Ξεν.

βόειος, -α, -ον Ιων. **βόεος, -η, -ον (βοῦς), I.** αυτός που ανήκει σε βόδι ή βόδια, ιδίως αυτός που προέρχεται από δέρμα βοδιού, σε Όμηρ.· *βόεα κρέα*, σε Ηρόδ.· *γάλα βόειον*, το γάλα της αγελάδας, σε Ευρ.· μεταφ., *βόεια ρήματα*, «μεγάλα και παχιά» λόγια (πρβλ. **βούπαις** κ.λπ.), σε Αριστοφ. **II.=βοείη ή βοέη** (ενν. *δορή*), ή, προβιά βοδιού, ασπίδα φτιαγμένη από τομάρι βοδιού, σε Όμηρ.· γεν. πληθ., *βοῶν*· συνηρ. αντί *βοέων*, σε Ομήρ. Ιλ.

βοεύς, -έως, ό (βοῦς), σχοινί φτιαγμένο από προβιά βοδιού, σε Ομήρ. Οδ.

βοή, Δωρ. βοᾶ, ή, I. δυνατή κραυγή, αλαλαγμός, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ιαχή μάχης· βοήν αγαθός*, ικανός στην ιαχή του πολέμου, επίθ. των ηρώων, σε Ομήρ. Ιλ.· *βοᾶς μηδ' ὄνομ' ἔστω*, ας μην ακούγεται ούτε το όνομα του πολέμου, σε Θεόκρ.· επίσης λέγεται για τον παφλασμό της θάλασσας, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως χρησιμοποιείται και για τον ήχο των μουσικών οργάνων, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ.· λέγεται για το ξεφωνητό των πουλιών ή των τετραπόδων, σε Σοφ., Ευρ.· *ὅσον ἀπὸ βοῆς ἔνεκεν*, μέχρι το σημείο όπου έφτασε ο ήχος, μόνο φαινομενικά, εξ όψεως, σε Θουκ., Ξεν. **II.** βοήθεια κατόπιν επίκλησης, αρωγή, σε Αισχύλ., Σοφ.

βοη-γενής, -ές (γίγνομαι), γεννημένος από βόδι, λέγεται για τις μέλισσες, σε Ανθ.

βοηδρομέω (βοηδρόμος), μέλ. -ήσω, τρέχω για να καλέσω βοήθεια, σπεύδω για βοήθεια, σε Ευρ.

Βοηδρόμια, -ων, τὰ (βοηδρόμος), αγώνες που τελούνταν στη μνήμη της βοήθειας που προσφέρθηκε από τον Θησέα ενάντια στις Αμαζόνες, σε Δημ., Πλούτ.

Βοηδρομιών, -ώνος, ό, ο τρίτος Αττικός μήνας, κατά τη διάρκεια του οποίου γιορτάζονταν τα *Βοηδρόμια*· αντιστοιχεί στο διάστημα 15/9 έως 15/10, σε Δημ.

βοη-δρόμος, -ον (βοή, δραμεῖν), αυτός που τρέχει για να καλέσει βοήθεια, αυτός που παρέχει αρωγή, που συνδράμει, βοηθός, σε Ευρ.· πρβλ. **βοη-θός.**

βοήθεια, ή, I. 1. αρωγή, διάσωση, υποστήριξη, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** ιατρική βοήθεια, νοσηλεία, θεραπεία, γιαιτρεία, σε Πλούτ. **II.** ενισχυτική δύναμη, βοήθεια, σε Θουκ., Ξεν.

βοηθέω (βοηθός), Ιων. **βωθέω**, μέλ. -ήσω, **1.** έρχομαι να βοηθήσω, να ενισχύσω, να υποστηρίξω, να συντρέξω· με δοτ. προσ., σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *πρός τινα*, σε Ξεν. **2.** απόλ., παρέχω βοήθεια, σπεύδω για διάσωση, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

βοηθητέον, ρημ. επίθ., πρέπει κάποιος να βοηθήσει, σε Ξεν., Δημ.

βοη-θός (βοή, θέω), Δωρ. **βοᾶ-, -ον, I.** αυτός που σπεύδει προς τη βοή της μάχης, αυτός που βιάζεται να πολεμήσει, σε Ομήρ. Ιλ.· πρβλ. **βοηδρόμος. II.** βοηθητικός, συμμαχικός, σε Πίνδ.· και ως ουσ., βοηθός, αρωγός, σε Θεόκρ.

βοη-θός, -όν, συντετμ. τύπος του *βοη-θός*, βοηθητικός, ενισχυτικός, επικουρικός, σε Θουκ.· και ως ουσ., βοηθός, αρωγός, σε Ηρόδ., Πλάτ.

βοηλασία, ή, I. απαγωγή, αρπαγή των βοδιών, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** αγώνες με βόδια, σε Ανθ.

βο-ηλάτης, -ου, ό, θηλ. **-ηλάτις, -ιδος, ή (βοῦς, ἐλαύνω), I.** αυτός που αρπάζει τα βόδια, κλέφτης βοδιών, ζωοκλέφτης, άρπαγας, σε Ανθ. **II.** οδηγός κοπαδιού βοδιών, βοσκός, στο ἰδ.

βοηλατικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή είναι κατάλληλος για βόσκηση βοδιών· ή -κη (ενν. τέχνη), η τέχνη του βοηλάτη, του ποιμένα βοδιών, σε Πλάτ. **βοη-νόμος**, ό = **βου-νόμος**, σε Θεόκρ.

βοητής, -οῦ, ό (βοάω), θορυβώδης, αυτός που κραυγάζει, φωνακλάς· Δωρ. θηλ. *βοάπις*, σε Αισχύλ.

βοητός, -ύος, ή (βοάω), οχλοβοή, αναστάτωση, φωνασκίες, σε Ομήρ. Οδ.

βόθρος, ό, κάθε τρύπα ή λάκκος σκαμμένος στο έδαφος, Λατ. *ruteus*, σε Όμηρ.· μια φυσική σκάφη για το πλύσιμο των ρούχων, σε Ομήρ. Οδ.· μια τρύπα, όπως αυτή που σχηματίζεται στο χιόνι από την τήξη του μέσω της φωτιάς, σε Ξεν. (πιθ. από την ίδια ρίζα όπως το *βαθύς*· πρβλ. επίσης Λατ. *fod-io*).

βόθυνος, ό, βόθρος, σε Ξεν.

βοϊ, όπως το *αίβοϊ*, επιφών. αποστροφής, δυσαρέσκειας, περιφρόνησης, σε Αριστοφ.

βοιδάριον, τό, υποκορ. του *βοῦς*, σε Αριστοφ.

βοϊδιδιον, τό, υποκορ. του *βοῦς*, σε Αριστοφ.

Βοιωτ-άρχης, -ου, ό (ἄρχω), ένας από τους κορυφαίους άρχοντες στη Θήβα, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· **Βοιώταρχος**, σε Ξεν.· από όπου **Βοιωταρχέω**, μέλ. -ήσω, είμαι Βοιωτάρχης, σε Θουκ.· και **Βοιωταρχία, ή**, το αξίωμα του Βοιωτάρχη, σε Πλούτ.

Βοιωτιάζω (Βοιωτός), μέλ. -σω, παριστάνω τον Βοιωτό, μιλώ τη Βοιωτική διάλεκτο, συντάσσομαι με τους Βοιωτούς, σε Ξεν.

Βοιωτίδιον[τί], τό, υποκορ. του *Βοιωτός*, σε Αριστοφ.

Βοιωτι-ουργής, -ές (*ἔργω), αυτός που είναι προϊόν Βοιωτικής εργασίας, σε Ξεν.

Βοιωτός, ό, κάτοικος της Βοιωτίας, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· **Βοιωτία, ή (βοῦς)**, ονομάστηκε έτσι από τα βοσκοτόπια των βοδιών, σε Ησίοδ.· επίθ. **Βοιώτιος, -α, -ον**, Βοιωτικός· οι Βοιωτοί είχαν παροιμιώδη αδηφαγία, βλακεία, ανοησία, από όπου και η ρήση· ὕς *Βοιωτία*· θηλ. **Βοιωτίς, -ίδος**, σε Ξεν.

βολαῖος, -α, -ον (βολή), σφοδρός, βίαιος, σε Τραγ. παρά Πλουτ.

βόλβα, ή, το Λατ. *vulva*, σε Ανθ.

βολβίσκος, ό, υποκορ. του *βολβός*, σε Ανθ.

βολβός, ό, είδος κρεμμυδοειδούς ρίζας, σε Θεόκρ.· ο καρπός ο ονομαζόμενος «βορβός» ή «βρουβός» (η βρούβα), που βρίσκεται στους αγρούς της Ελλάδας.

***βολέω**, ενεστ.· βρίσκεται μόνο στην Παθ. μτχ. παρακ. *βεβολημένος*, «χτυπημένος» από θλίψη, σε Όμηρ.· *βεβολήατο*, Επικ. γ' πληθ. υπερσ.

βολή, ή (βάλλω), 1. ρίψη, πλήγμα ή τραύμα ενός βλήματος, αντίθ. προς το *πληγή* (πλήγμα από σπαθί ή δόρυ), σε Ομήρ. Οδ., Ευρ., Θουκ.· *βολαῖς σφόγγος ὤλεσεν γραφήν*, από το χτύπημα ή το άγγιγμά του, σε Αισχύλ. **2.** μεταφ., όπως το *βέλος· βολή όφθαλμῶν*, γρήγορο βλέμμα των ματιών, σε Ομήρ. Οδ. **3.** *βολαί κεραῦνιοι*, «αστραποπελέκια», κεραυνοί, σε Αισχύλ.· *βολαί ήλίου*, οι ακτίνες του ήλιου, σε Σοφ.· *βολή χιόνος*, χιονοθύελλα, σε Ευρ.

βολίζω, ρίχνω τη βολίδα, εξετάζω το βάθος, σε Κ.Δ.

βολίς, -ίδος, ή (βάλλω), 1. ακόντιο, δόρυ, σε Πλούτ. **2.** ρίξιμο των ζαριών, ζάρι, σε Ανθ.

βολίτινος, -η, -ον, κατασκευασμένος από κοπριά βοδιών, σε Αριστοφ.

βόλιτον, τό ή βόλιτος, ό (βάλλω), κοπριά των βοδιών, συχνότερα απαντά στον πληθ., σε Αριστοφ.

βολο-κτύπη, ή (κτύπος), κτύπος, κρότος των ζαριών, σε Ανθ.

βόλομαι, Επικ. τύπος του *βούλομαι*, σε Όμηρ.· παρατ. *έβολλόμαν*, σε Θεόκρ.

βόλος, ό (βάλλω), 1. ρίψη με δίχτυ πιασίματος, ρίψιμο διχτυού με το χέρι, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ., Θεόκρ.· μεταφ., *είς βόλον καθίστασθαι*, πέφτω μέσα στην παγίδα του διχτυού, σε Ευρ. **2.** το πράγμα που πιάνεται στο δίχτυ· το κοπάδι των ψαριών, σε Αισχύλ., Ευρ.

βομβ-αύλιος, ό (βομβέω, αύλός), αυτός που παίζει τον άσκαυλο (το σουραύλι), με λογοπαίγνιο για τη λέξη *βομβυλιός*, σε Αριστοφ.

βομβέω (βόμβος), μέλ. -ήσω, βουίζω, ζουζουνίζω, παράγω βουερό θόρυβο, προκαλώ βοητό, ηχώ βαθιά και υπόκωφα, σε Όμηρ.· *βόμβησαν κατά ρόον*, τα κουπιά έπεσαν με πάταγο μέσα στην παλίρροια, σε Ομήρ. Οδ.· *βόμβησεν λίθος*, η

πέτρα έσκισε τον αέρα βουίζοντας, στο ιδ.· λέγεται για μέλισσες, βουίζω, βομβώ, σε Θεόκρ.· χρησιμοποιείται για κουνούπια, βουίζω, σε Αριστοφ.

βομβήεις, -εσσα, -εν (βομβέω), αυτός που βουίζει, αυτός που ζουζουνίζει, σε Ανθ.

βομβητής, -οῦ, ὁ (βομβέω), βομβητής, σειρήνα, σε Ανθ.

βόμβος, ὁ, βουητό, ζουζούνισμα, βαθύς και υπόκωφος θόρυβος, σε Πλάτ. (ηχοιμ. λέξη).

βομβυλῖος ἢ -ῦλιος, ὁ, έντομο που βουίζει και ζουζουνίζει, μεγαλόσωμη αγριομέλισσα, μπούμπουρας, σε Αριστοφ.

βοο-σφαγία, ἡ (σφαγή), σφαγή των βοδιών, σε Ανθ.

βορά, ἡ (βλ. **βιβρώσκω**), τροφή, βοσκή, κρέας, κανονικά χρησιμοποιείται για τα σαρκοφάγα ζώα, σε Τραγ.· λέγεται για συμπόσια ανθρωποφάγων λαών, σε Ηρόδ., Τραγ.· σπάνια, χρησιμ. για το απλό φαγητό, σε Αισχύλ., Σοφ.

βορβορό-θυμός, -ον, αυτός που έχει θολωμένο, βρωμερό μυαλό, αυτός που έχει βρωμερό θυμό (δηλ. ψυχή), σε Αριστοφ.

βορβορο-κοίτης, -ου, ὁ (κοίτη), αυτός που ξαπλώνει στη λάσπη, όνομα ενός βατράχου, σε Βατραχομ.

βόρβωρος, ὁ, βρωμερή λάσπη, βούρκος, ακαθαρσία, Λατ. coenum, σε Αισχύλ., Αριστοφ. κ.λπ.

βορβορο-τάραξις, ὁ (ταράσσω), αυτός που ανακατεύει τη λάσπη, που αναταράσσει το βόρβορο, σε Αριστοφ.

βορβορ-ώδης, -ες (εἶδος), ο γεμάτος από λάσπη και ακαθαρσίες, σε Πλάτ.

Βορέας, -ου, ὁ, Ιων. **Βορέης ἢ Βορῆς, -έω**, Αττ. **Βορρᾶς, -ᾱ**, βόρειος άνεμος, Λατ. Aquilo, σε Ομήρ. Οδ.· *πρὸς βορρῆν άνεμον*, προς την κατεύθυνση του Βορρά, σε Ηρόδ.· *πρὸς βορέαν τινός*, βόρεια ενός σημείου, σε Θουκ. (πιθ. από το *δρος*, *φόρος*, άνεμος που έρχεται από τα βουνά).

Βορεάς, Ιων. Βορειάς, ποιητ. Βορηϊάς, -ᾱδος, ἡ, κόρη του Βορέα, Βορεάδα, σε Σοφ.

βόρειος, -α, -ον και -ος, -ον, Ιων. **βορηῖος, -η, -ον**· ο προερχόμενος από το μέρος του βόρειου ανέμου, αντίθ. προς το νότιος, σε Ηρόδ.· *ἀκτὰ βόρειος*, εκτεθειμένη στον Βορρά, αυτή που βλέπει προς τον Βορρά, σε Σοφ.

Βορηϊάς, βορηῖος, Ιων. αντί *βορειάς, βόρειος*.

Βορῆς, -έω, ὁ, Ιων. συνηρ. αντί *Βορέας*.

βορός, -ᾱ, -όν (βι-βρώσκω), αυτός που καταβροχθίζει, αδηφάγος, σε Αριστοφ.

βορραῖος, -α, -ον και -ος, -ον, βόρειος, σε Αισχύλ.

Βορρᾶς, -ᾱ, ὁ, Αττ. συνηρ. αντί *Βορέας*.

βόρυες, οἱ, άγνωστα ζώα της Λιβύης, σε Ηρόδ.· πρβλ. **όρυες**.

Βορυσθενεΐτης, -ου, Ιων. -εΐτης, -εω, ὁ, κάτοικος των οχθών του ποταμού Βορυσθένη, σε Ηρόδ.

Βορυσθένης, -ους, ὁ, ο Δνειπερος, ποταμός της Σκυθίας, σε Ηρόδ.

βόσις, -εως, ἡ (βόσκω), φαγητό, τροφή, βορά, σε Ομήρ. Ιλ.

βοσκή, ἡ (βόσκω), σανός, ξηρά ζωοτροφή, σε Αισχύλ., Ευρ.

βόσκημα, -ατος, τό (βόσκω), **I.** αυτό που εκτρέφεται ή δέχεται βοσκή· στον πληθ., εκτρεφόμενα ζώα, βοοειδή, σε Σοφ. κ.λπ.· λέγεται για πρόβατα, σε Ευρ.· χρησιμοποιείται για άλογα, στον ιδ.· λέγεται και για χοίρους, στον Αριστοφ. **II.** φαγητό, σε Αισχύλ.

βοσκητέον, ρημ. επίθ. του *βόσκω*, κάποιος πρέπει να θρέψει, να βοσκήσει, σε Αριστοφ.

βοσκός, ὁ, ποιμένας, τσοπάνος, σε Ανθ.

βόσκω, παρ. *έβοσκον*, Επικ. *βόσκε*, μέλ. *-ήσω* — Παθ., Ιων. παρ.

βοσκέσκοντο, μέλ. *βοσκήσομαι*, Δωρ. *βοσκοῦμαι*. **I. 1.** λέγεται για τους ποιμένες, εκτρέφω, φυλάω, φροντίζω ζώα, Λατ. pasco, σε Ομήρ. Οδ. **2.** γενικά, εκτρέφω, θρέφω, συντηρώ, ενισχύω· χρησιμοποιείται και για το έδαφος, τη γη, στο ιδ.· ομοίως λέγεται και για τον ήλιο, σε Σοφ.· χρησιμ. και για τους στρατιώτες, διατηρώ, σε Ηρόδ., Θουκ.· μεταφ., *βόσκω νόσον*, σε Σοφ.· *πράγματα βόσκω*, βρίθω φροντίδων, αναθρέφω παιδιά, σε Αριστοφ. **II. 1.** Παθ., λέγεται και για κοπάδια βοοειδών, εκτρέφομαι, βόσκομαι, Λατ. pascor, σε Όμηρ.· με αιτ.,

τρέφομαι με κάτι, σε Αισχύλ. **2.** μεταφ., τρέφομαι, ζω σε βάρος κάποιου άλλου, σε Τραγ.· *βόσκομαι τινι* ή *βόσκομαι περί τι*, οργιάζω σε κάτι, αποχαλινώνομαι, σε Ανθ. (εμφανίζεται να είναι √BOT, πρβλ. **βοτήρ, βοτόν, βοτάνη**).

Βόσ-πορος, ό, σημείο διάβασης των βοδιών, ονομασία αρκετών στενών, πορθμών, από τους οποίους πιο γνωστοί είναι ο Θρακικός και ο Κιμμέριος, σε Ηρόδ.· επίσης, έτσι ονομάζεται και το στενό του Ελλησπόντου, σε Αισχύλ., Σοφ. **βοστρύχηδόν (βόστρυχος),** επίρρ., κατά βοστρύχους, εν είδει βοστρύχων, σε Λουκ.

βόστρυχος, ό, πληθ. **βόστρυχα** (βλ. **βότρυς**), **1.** μπουκλα μαλλιών, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** οτιδήποτε είναι πλεγμένο στριφογυριστά - ελικοειδώς, οτιδήποτε είναι περιτυλιγμένο· *πυρὸς βόστρυχος*, λέγεται για την αστραπή, στον ίδ.

βοτάμια, τά (βόσκω), λιβάδια, βοσκοτόπια, σε Θουκ.

βοτάνη[ᾱ], ή (βόσκω), χορτάρι, σανός, ξηρά ζωτροφή, σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ.· *έκ βοτάνης*, από τη βοσκή, από το λιβάδι, σε Θεόφρ.

βοτήρ, -ήρος, ό (βόσκω), βοσκός, τσοπάνης, σε Ομήρ. Οδ.· *οίωνων βοτήρ*, προφήτης, οιωνοσκόπος, σε Αισχύλ.· *κύων βοτήρ*, το τσοπανόσκυλο, σε Σοφ.

βοτηρικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή προορίζεται για το βοσκό, σε Πλούτ., Ανθ.

βοτόν, τὸ (βόσκω), κτήνος, βόσκημα, σε Αισχύλ., Σοφ.· συχνότερα απαντά στον πληθ., ζώα που τρέφονται από λιβάδια, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. κ.λπ.· αλλά λέγεται και για τα πουλιά, σε Αριστοφ.

βοτρυδόν (βότρυς), επίρρ., όπως ένα τσαμπί από σταφύλια, σε Ομήρ. Ιλ.

βοτρυῖος, -α, -ον (βότρυς), αυτός που αποτελείται ή προέρχεται από σταφύλια, σε Ανθ.

βοτρυό-δωρος, -ον (δῶρον), αυτός που παράγει σταφύλια, σε Αριστοφ.

βοτρυῖεις, -εσσα, -εν (βότρυς), ο γεμάτος από σταφύλια, σε Ανθ.

βοτρυό-παις, -παιδος, ό, ή, 1. αυτός που έχει ανατραφεί με σταφύλια, το παιδί του σταφυλιού, σε Ανθ. **2.** Ενεργ., αυτός που παράγει σταφύλια, σε Θεόκρ.

βοτρυό-χαίτης, -ου, ό (χαίτη), αυτός που έχει μαλλιά που μοιάζουν με τσαμπί σταφυλιών, σε Ανθ.

βότρυς, -υος, ό, 1. τσαμπί σταφυλιών, σε Ομήρ. Ιλ., Απτ. **2.** = *βόστρυχος*, σε Ανθ. (από την ίδια ρίζα με το *βόστρυχος*).

βότρυχος, ό, = βόστρυχος.

βοτρυχ-ώδης, -ες (εἶδος), μπουκλωτός, κατσαρός, σγουρός, ελικοειδής, σε Ευρ.

βοτρυ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που μοιάζει με τσαμπί σταφυλιού, σε Ευρ.

βου-, χρησιμ. συχνά ως συνθετικό για να εκφράσει κάτι μεγαλειώδες ή τερατώδες, π.χ. *βούπαις, βουγάιος* (από το *βοῦς*, πρβλ. **ἵππος**).

βούβαλις, -ιος, ή, είδος ελαφιού ή αντιλόπης, αιγάγρου της Αφρικής, πιθ. είδος νοτιοαφρικανικής αντιλόπης, σε Ηρόδ.

βού-βοτος, -ον, αυτός που είναι πρόσφορος για τη βοσκή βοδιών, σε Ομήρ. Οδ.

βού-βρωσις, -εως, ή (βι-βρώσκω), μεγάλη πείνα, βουλιμία· μεταφ., καταθλίβουσα πενία, δυστυχία, αθλιότητα, σε Ομήρ. Ιλ.

βουβών, -ῶνος, ό, βουβωνική χώρα, Λατ. *inguen*, σε Ομήρ. Ιλ.

βουβωνιάω, υποφέρω από πρήξιμο στη βουβωνική χώρα, σε Αριστοφ.

βου-γάιος[ᾱ], ό (γαίω), ο υπερβολικά καυχησιάρης, νταής ή φωνακλάς· συχνότερα απαντά στην κλητ. ως επίπληξη, *βουγάιε*, σε Όμηρ.

βου-δόρος, -ον (δέρω), 1. αυτός που γδέρνει, που βασανίζει τα βόδια, σε Ησίοδ. **II.** ως ουσ., το μαχαίρι που χρησιμοποιείται για την εκδορά των βοδιών, σε Βάβρ.

βου-θερής, -ές (θέρος), αυτός που παρέχει θερινή βοσκή, σε Σοφ.

βου-θοίνης, -ου, ό (θοίνη), αυτός που τρώει βόδια, σε Ανθ.

βουθυσία, ή, θυσία των βοδιών, σε Ανθ.

βουθυτέω, μέλ. -ήσω, σφάζω ή θυσιάζω βόδια, σε Σοφ., Ευρ.· γενικά, θυσιάζω, κατασφάζω οποιοδήποτε ζώο, σε Αριστοφ.

βού-θύτος, -ον (θύω), 1. αυτός που ανήκει στις θυσίες, ειδικά των βοδιών, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** αυτός πάνω στον οποίο προσφέρονται τα βόδια, ο σχετικός με τη θυσία, σε Τραγ., Αριστοφ.

βουκαῖος, ό (βοῦκος), Λατ. *bubulcus*, αγελαδάρης, σε Θεόκρ.

βού-κερως, -ων (κέρας), γεν. -ω, αυτός που έχει κέρατα όμοια με του βοδιού ή της αγελάδας, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

βου-κέφαλος, -ον (κεφαλή), αυτός που έχει κεφάλι βοδιού· επίθ. των Θεσσαλικών αλόγων, σε Αριστοφ.· **Βουκεφάλας**, γεν. -α, το άλογο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, σε Πλούτ.

βουκολέω, Δωρ. **βωκ-**, μέλ. -ήσω, Ιων. παρατ. *βουκολέεσκον* (*βουκόλος*), **I. 1.** βόσκω, προσέχω, φυλάω, επιμελούμαι βόδια, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., λέγεται για βόδια, διατρέχω τα λιβάδια, βόσκομαι, στο ιδ. **2.** λέγεται και για πρόσωπα, υπηρετώ, λατρεύω, σε Αριστοφ. — Μέσ., *τόνδε βουκολούμενος πόνον*, βρίσκομαι συνεχώς απασχολημένος μ' αυτόν το μόχθο, σε Αισχύλ. **II.** μεταφ., παραπλανώ, εξαπατώ, ξεγελώ, στον ιδ.· Μέσ., *έλπισι βουκολοῦμαι*, τρέφομαι με αυταπάτες, βαυκαλίζομαι, σε Ευρ.

βουκόλημα, -ατος, τό, εξαπάτηση, ξεγέλασμα· *τῆς λύπης*, σε Βάβρ.

βουκολία, ή, **I.** κοπάδι βοδιών, σε Ομηρ. Ύμν., Ησίοδ. **II.** στάβλος αγελάδων, παχνί, χώρισμα στάβλου, σε Ηρόδ.

βουκολιάζομαι, Δωρ. **βωκ-**, μέλ. *βωκολιαζοῦμαι*, αποθ. (*βουκόλος*), ψάλλω ή συνθέτω βουκολικά άσματα, σε Θεόκρ.

βουκολιαστής, Δωρ. **βωκ-**, ό, βουκολικός ποιητής, σε Θεόκρ.

βουκολικός, Δωρ. **βωκ-, -ή, -όν**, αγροτικός, αυτός που ανήκει στους αγελαδάρηδες, σε Θεόκρ.

βουκόλιον, Δωρ. **βωκ-, τό, I.** κοπάδι βοδιών, σε Ηρόδ., Θεόκρ. **II.** μέσο παρηγοριάς, τρόπος ανακούφισης, σε Ανθ.

βου-κόλος, Δωρ. **βωκ-, ό**, αγελαδάρης, αγελαδοβοσκός, σε Όμηρ., Πλάτ. (το -κόλος είναι πιθ. εναλλακτικός τύπος του -πόλος, πρβλ. **αι-πόλος**).

βούκος, Δωρ. **βῶκος**, = ό, *βουκαῖος*, σε Θεόκρ.

βού-κράνος, -ον (κάρα), = *βούπρωρος*.

βουλαῖος, -α, -ον (βουλή), αυτός που ανήκει στη Βουλή, στο συμβούλιο· *Έστίαβουλαία*, όνομα της Θεάς Έστίας που είχε άγαλμα μέσα στο Βουλευτήριο, σε Αισχίν.

βουλαρχέω, μέλ. -ήσω, είμαι βούλαρχος, πρόεδρος της Βουλής, σε Αριστ.

βούλ-αρχος, ό, I. πρόεδρος της Βουλής. **II.** εισηγητής ενός σχεδίου, Λατ. *auctor consilii*, σε Αισχύλ.

βουλα-φόρος, Δωρ. αντί *βουλη-φόρος*.

βούλευμα, -ατος, τό (βουλεύω), απόφαση κατόπιν ωρίμου σκέψεως, σκοπός, επιδίωξη, σχέδιο, σε Ηρόδ., Αττ.

βουλευμάτιον, τό, υποκορ. του προηγ., σε Αριστοφ.

βούλευσις, -εως, ή, I. απόφαση κατόπιν σκέψεως, σε Αριστ. **II.** ως νομικός όρος, παράνομη εγγραφή ενός πολίτη ανάμεσα στους οφειλέτες του Δημοσίου, σε Δημ.

βουλευτέον, ρημ. επίθ. του *βουλεύω*, πρέπει κανείς να συλλογισθεί, να σκεφτεί, σε Αισχύλ., Σοφ., Θουκ.

βουλευτήριον, τό (βουλεύω), **I.** χώρος των συνεδριάσεων, χώρος συγκέντρωσης και αγοράσεως των βουλευτών, Λατ. *curia*, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** η ίδια η βουλή, το σύνολο του βουλευτικού σώματος· και ποιητ., σύμβουλος, σε Ευρ.

βουλευτήριος, -ον (βουλεύω), συμβουλευτικός, σε Αισχύλ.

βουλευτής, -οῦ, ό (βουλεύω), μέλος της Βουλής, της Γερουσίας, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.· στην Αθήνα, ένας βουλευτής από τους πεντακοσίους βουλευτές της Βουλής των Πεντακοσίων, σε Ρήτ.

βουλευτικός, -ή, -όν (βουλεύω), **I. 1.** αυτός που ανήκει ή χαρακτηρίζει τη συνέλευση των βουλευτών, σε Ξεν., Δημ. **2.** ικανός να συμβουλεύει ή να μελετά προσεκτικά ή να αποφασίζει, σε Πλάτ. κ.λπ. **II. 1.** ως ουσ., *βουλευτικόν, τό*, αναφέρεται στο Αθηναϊκό θέατρο, όπου οι θέσεις δίπλα στην ορχήστρα προορίζονταν για τους 500 βουλευτές, σε Αριστοφ. **2.** τάξη, σειρά των Συγκλητικών, σε Πλούτ.

βουλευτός, -ή, -όν, επινοημένος, σχεδιασμένος, σε Αισχύλ.

βουλεύω, μέλ. -σω, αόρ. *α' έβούλευσα*, Επικ. *βούλευσα*, παρακ. *βεβούλευκα* (*βουλή*).

A. I. συνεδριάζω, αποφαίνομαι, λαμβάνω μέτρα· και στους παρελθοντικούς χρόνους, έχω συλλογιστεί και επομένως, καθορίζω, αποφασίζω. **1.** απόλ., *οἶος ἔην βουλευέμεν ἢ δὲ μάχεσθαι*, όπως ακριβώς θα ήταν στο συμβούλιο ή στη μάχη, σε Ομήρ. Οδ.· *ἔς γε μίαν βουλεύσομεν* (ενν. *βουλὴν*), θα συμφωνήσουμε σε ένα κοινό σχέδιο, στο ιδ.· στους πεζογράφους, αυτή η σημασία ανήκει κυρίως στη Μέσ. **2.** με αιτ. πράγμ., σχεδιάζω, μηχανεύομαι, σκέφτομαι για κάτι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ. — Παθ., με Μέσ. μέλ., αόρ. *ἀ' ἐβουλεύθην*, παρακ. *βεβούλευμαι*, είμαι αποφασισμένος, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *τὰ βεβουλευμένα = βουλεύματα*, σε Ηρόδ. **3.** με απαρ., αποφασίζω να πράξω κάτι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **II.** δίνω γνώμη, παρέχω συμβουλή· *τὰ λῶστα βουλεύω*, σε Αισχύλ.· με δοτ. προσ., συμβουλευώ, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. **III.** στους πολιτικούς συγγραφείς, είμαι μέλος της Βουλής, σε Ηρόδ.· ιδίως, είμαι μέλος της Βουλής των πεντακοσίων στην Αθήνα, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ. **B.** Μέσ., μέλ. *-εὔσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐβουλευσάμην*, Επικ. *βουλ-*, Παθ. αόρ. *ἐβουλεύθην*, παρακ. *βεβούλευμαι*. **1.** απόλ., συσκέπτομαι ατομικά, αποφασίζω, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** με αιτ. του πράγμ., ορίζω κάτι από μόνος μου, αποφασίζω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **3.** με απαρ., αποφασίζω να πράξω, στον ιδ., σε Πλάτ.· σπανιότερα με δευτερεύουσα πρόταση, *βουλεύομαι ὅπως...*, σε Ξεν. **βουλή, ἡ, Δωρ. βωλά (βούλομαι), I. 1.** επιθυμία, θέληση, απόφαση, Λατ. *consilium*, ιδίως απόφαση των θεών, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** συμβουλή, σχέδιο, επιδίωξη, στο ιδ., σε Ηρόδ., Αττ.· στον πληθ., σχέδια, αποφάσεις, σε Αισχύλ. **II.** το Συμβούλιο των Γερόντων ή των Προυχόντων, Βουλή, σε Όμηρ., Αισχύλ.· στην Αθήνα, το συμβούλιο των Πεντακοσίων, που ιδρύθηκε από τον Κλεισθένη, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· *βουλῆς εἶναι*, ανήκω στο Συμβούλιο, είμαι μέλος του Συμβουλίου, σε Θουκ. **βουλήεις, -εσσα, -εν (βουλή),** αυτός που έχει σωστή γνώμη, συνετός, σε Σόλωνα. **βούλησις, -εως, ἡ (βούλομαι), I.** θέληση, επιθυμία, επιδίωξη, σκοπός, η πρόθεση κάποιου, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ. **II.** σκοπός ή νόημα ενός ποιήματος, σε Πλάτ. **βουλητός, -ή, -όν (βούλομαι),** αυτός που πρέπει κανείς να θελήσει, να επιθυμήσει· *τὸ βουλητόν*, το αντικείμενο της επιθυμίας, σε Πλάτ., Αριστ. **βουλη-φόρος, -ον (φέρω),** αυτός που εκφέρει γνώμη, αυτός που έχει άποψη, αυτός που συμβουλεύει, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., συμβουλάτορας, στο ιδ. **βου-λίμια, ἡ (βου-, λιμός),** υπερβολική πείνα, αδηφαγία, λαιμαργία, ομώνυμη αρρώστια, σε Αριστ. **βουλιμιάω,** πάσχω από βουλιμία, σε Αριστοφ., Ξεν. **βούλιος, -ον (βουλή), =βουλευτικός 2,** σοφός, συνετός, σε Αισχύλ. **βούλομαι, Ιων. β' ενικ. βούλειαι,** παρατ. *ἐβουλόμην*, Αττ. παρατ. *ἡβουλόμην*, Ιων. γ' πληθ. παρατ. *ἐβουλέατο*, μέλ. *βουλήσομαι*, Παθ. αόρ. *ἀ' ἐβουλήθην*, Αττ. Παθ. αόρ. *ἀ' ἡβ-*, παρακ. *βεβούλημαι*, **I.** αποθ., (είναι *√ΒΟΛ*, η οποία εμφανίζεται στο Επικ. *βόλομαι*, Λατ. *nolo*, από όπου *βουλή*), επιθυμώ, εύχομαι, είμαι διατεθειμένος, σε Όμηρ. κ.λπ.· συχνότερα με απαρ. ή με αιτ. και απαρ., στον ιδ. κ.λπ.· όταν το *βούλομαι* συνοδεύεται μόνο από αιτ., μπορεί να εννοηθεί και να προστεθεί ένα απαρ.· *Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι* (ή *Τρώεσσιν ἐβούλετο νίκην*, επιθυμούσε νίκη για τους Τρώες), και τα δύο σε Ομήρ. Ιλ. **II.** Αττ. χρήσεις **1.** *βούλει* ή *βούλεσθε* με υποτ.· προσθέτει έμφαση στην προσταγή· *βούλει λάβωμαι*, θέλεις να πιάσω, σε Σοφ. **2.** *εἰ βούλει*, ευγενική έκφραση, όπως το Λατ. *sis (si vis)*, αν ήθελες, σε παρακαλώ, στον ιδ. **3.** *ὁ βουλόμενος*, Λατ. *quivis*, ο πρώτος που προσφέρεται, που θέλησε, σε Ηρόδ., Αττ. **4.** *βουλομένω μοι ἐστι*, Λατ. *nobis volentibus est*, με απαρ., είναι σύμφωνο με την επιθυμία μου να..., σε Θουκ. **5.** εννοώ αυτό και αυτό· *τί βούλεται εἶναι;* Λατ. *quid sibi vult haec res?* σε Πλάτ.· από όπου, *βούλεται εἶναι*, προφασίζεται ή παριστάνει πως είναι, θα ήταν διατεθειμένος να είναι, στον ιδ. **III.** ακολουθ. από το *ἦ*, προτιμώ· (αντί *βούλομαι μάλλον*, καθ' ὅσον κάθε επιθυμία περιλαμβάνει προτίμηση)· *βούλομ' ἐγὼ λαὸν σὸν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι*, θα προτιμούσα να διασώζονταν οι άνθρωποι παρά να πέθαιναν, σε Ομήρ. Ιλ. **βουλό-μᾶχος, -ον (μάχη),** αυτός που διψά για μάχη, σε Αριστοφ.

βου-λύτός, ό (λύω), καιρός της απόζευξης των βοδιών της αποδέσμευσής τους από τον ζυγό, το απόγευμα, σε Αριστοφ.· στον Όμηρ. μόνο ως επίρρ.

βουλυτόνδε, προς το απόγευμα, κατά το δειλινό, κατά το σούρουπο.

βου-μολγός, ό (άμέλγω), αυτός που αρμέγει τις αγελάδες, σε Ανθ.

βουνίτης[ι], -ου, ό (βουνός), κάτοικος των βουνών, σε Ανθ.

βουνο-βάτέω, μέλ. -ήσω (βαίνω), περπατώ ή ανεβαίνω στα βουνά, σε Ανθ.

βουνο-ειδής, -ές (είδος), αυτός που είναι όμοιος με βουνό, σε Πλούτ.

βού-νομος, -ον (νέμομαι), **1.** αυτός που βόσκειται από βόδια, λέγεται για τα βοσκοτόπια και τα λιβάδια, σε Σοφ. **2.** *άγέλαι βουνόμοι* (παροξ.), κοπάδια βοδιών που βρίσκονται στη βοσκή, στον ίδ.

βουνός, ό, ψηλός λόφος, βουνό, ανάχωμα, σε Ηρόδ.

βού-παις, -αιδος, ό (βου-, παῖς), **I.** μεγάλο παιδί, σε Αριστοφ. **II.** (*βοῦς, παῖς*), παιδί του βοδιού (το μοσχάρι)· λέγεται για τις μέλισσες, με υπαινιγμό στη μυθολογούμενη καταγωγή τους, σε Ανθ.

Βουπάλειος, -ον, όμοιος με τον Βούπαλο, δηλ. ανόητος, άμυαλος, σε Ανθ.

βού-πάλις, -εως, ό, ή (πάλη), αυτός που μάχεται σαν ταύρος, δηλ. ο σκληρά αγωνιζόμενος, αυτός που μοχθεί, που μάχεται αδιάκοπα, σε Ανθ.

βου-πάμων[ά], -ον (πάομαι), πλούσιος σε βόδια, σε Ανθ.

βου-πλάστης, -ου, ό (πλάσσω), αυτός που πλάθει βόδια, λέγεται για τον γλύπτη Μύρωνα, σε Ανθ.

βού-πληκτρος, -ον (πλήσσω), αυτός που κεντρίζει τα βόδια, σε Ανθ.

βου-πλήξ, -ήγος, ό (πλήσσω), **1.** κεντρί του βοδιού, βούκεντρο, Λατ. stimulus, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** τσεκούρι προς σφαγή των βοδιών, σε Ανθ.

βου-ποίητος, -ον, =βούπαις II, σε Ανθ.

βου-ποίμην, -ενος, ό, βοσκός των βοδιών, αγελαδάρης, βουκόλος, σε Ανθ.

βου-πόρος, -ον (πείρω), αυτός που διαπερνά, που διατρυνά τα βόδια· *βουπόρος όβελός*, σούβλα αρκετά μεγάλη ώστε να χωρά διατρυνώντας ολόκληρο το βόδι, σε Ηρόδ., Ευρ.

βού-πρωρος, -ον (πρῶρα), αυτός που έχει μέτωπο ή πρόσωπο βοδιού, σε Σοφ.

βοῦς, ό και ή, γεν. *βοός*, αιτ. *βοῦν*, Επικ. *βῶν*, ποιητ. αιτ. επίσης *βόα*, δυϊκ. *βόε*, ονομ. πληθ. *βόες*, σπάνια απαντά το συνηρ. *βοῦς*, γεν. πληθ. *βοῶν*, Επικ. συνηρ. *βῶν*, δοτ. πληθ. *βουσί*, Επικ. δοτ. *βόεσσι*, αιτ. πληθ. *βόας*, Αττ. αιτ. πληθ. *βοῦς*, Λατ. bos (bon-is), **I.** ταύρος, βόδι ή αγελάδα· στον πληθ., βόδια, αγελάδες, βοοειδείς αγέλες, σε Όμηρ. κ.λπ. **II.** *βοείη* ή *βοέη* (πάντοτε θηλ.), ασπίδα φτιαγμένη από δέρμα βοδιού, σε Ομήρ. Ιλ. **III.** παροιμ., *βοῦς ἐπὶ γλώσση βέβηκε* (*βοῦς ἐπὶ γλώσσης ἐπιβαίνει*), λέγεται για ανθρώπους που σωπαίνουν συνετά εξαιτίας ενός σοβαρού λόγου, σε Θεόγν., Αισχύλ.

βού-σταθμον, τό και βού-σταθμος, ό, στάβλος των βοδιών, σε Ευρ.

βού-στάσις, -εως, ή, = προηγ., σε Αισχύλ.

βου-στροφος, -ον (στρέφω), αυτός που οδηγεί τα βόδια· και ως ουσ., βούκεντρο, σε Ανθ.· ενώ, *βούστροφος* (προπαροξ.), «ηροτριωμένος», καλλιεργημένος από βόδια.

βου-σφάγέω (σφαγή), μέλ. -ήσω, σφάζω βόδια, σε Ευρ.

βούτης, -ου, Δωρ. **βούτας** ή **βώτας, -α, ό (βοῦς)**, **I.** βοσκός, αγελαδάρης, σε Αισχύλ., Ευρ., Θεόκρ. **II.** ως επίθ., *βούτης φόνος*, η σφαγή των βοδιών, των αγελάδων, σε Ευρ.

βού-τομον, τό ή βού-τομος, ό (τεμείν), το «βούτημο», Λατ. butomus, φυτό που φυτρώνει στο νερό ή σε ελώδεις εκτάσεις, σε Αριστοφ., Θεόκρ.

βου-φάγος[ά], -ον (φαγείν), αυτός που τρώει, που καταβροχθίζει βόδια, σε Ανθ.

βουφονέω, μέλ. -ήσω, σφάζω βόδια, φονεύω βόδια, σε Ομήρ. Ιλ.

βουφόνια (ενν. *ιέρά*), **τά**, γιορτή στην αρχαία Αθήνα με θυσίες βοδιών, σε Αριστοφ.

βου-φόνος, -ον (*φένω), **I.** αυτός που σκοτώνει βόδια, αυτός που προσφέρει βόδια ως θυσία, σε Ομηρ. Ύμν. **II.** αυτός στον οποίο ή για τον οποίο σφάζονται νεαρά βόδια, σε Αισχύλ.

βουφορβέω, τρέφω, διατηρώ βόδια, σε Ευρ.

βουφόρβια, -ων, τὰ, αγέλη βοδιών, σε Ευρ.

βου-φορβός, -όν (φέρβω), αυτός που εκτρέφει βόδια· και ως ουσ., βοσκός, βουκόλος, σε Ευρ., Πλάτ.

βου-φορτος, -ον (βου-, φόρτος), = *πολύφορτος*, σε Ανθ.

βου-χανδής, -ές (χανδάνω), αυτός που μπορεί να χωρέσει ένα ολόκληρο βόδι, σε Ανθ.

βο-ώνης, -ου, ό (ώνέομαι), στην αρχαία Αθήνα, αξιωματούχος που αγόραζε βόδια για τις δημόσιες θυσίες, σε Δημ.

βο-ώπις, -ιδος, ή (ώψ), αυτός που έχει μάτια βοδιού, δηλ. μεγάλα, στρογγυλά, ευμεγέθη μάτια, λέγεται κυρίως για την Ήρα, σε Όμηρ.

βοωτέω, οργώνω, καλλιεργώ το χωράφι, σε Ησίοδ.

βοώτης, -ου, ό (βοϋς), I. γεωργός, σε Βάβρ. **II.** όνομα που αποδίδεται στον αστερισμό του Αρκτούρου, σε Ομήρ. Οδ.· βλ. **ἄρκτος** II.

βράβεια, ή (βραβεύς), κρίση, διαιτησία, σε Ευρ.

βράβειον, τό, έπαθλο των αγώνων, σε Κ.Δ.

βράβεύς, -έως, ό, αιτ. ενικ. *βραβῆ*, Αττ. πληθ. *βραβῆς*, **1.** δικαστής, κριτής που απονέμει τα έπαθλα στους αγώνες, Λατ. *arbiter*, σε Σοφ., Πλάτ. **2.** γενικά, διαιτητής, κριτής, σε Ευρ.· αργότερα, αρχηγός, ηγεμόνας, σε Αισχύλ.· συγγραφέας, σε Ευρ. (άγν. προέλ.).

βράβευτής, -οῦ, ό, = το προηγ., μεταγεν. τύπος, σε Πλάτ.

βράβεύω (βράβεύς), μέλ. -*σω*, **I.** λειτουργώ ως κριτής ή ως διαιτητής, σε Ισοκρ. **II.** με αιτ., εκδικάζω, αποφασίζω, κρίνω, συμπεραίνω, γνωμοδοτώ, *τάδίκαια*, σε Δημ.· οδηγώ, κατευθύνω, ελέγχω, κυβερνώ, σε Ανθ.

βράβυλον, τό, είδος άγριου δαμάσκηνου, κορόμηλο, σε Θεόκρ.

βράβυλος, ή = *βράβυλον*, σε Ανθ.

βράγχος, ό, βραχνάδα ή κρυολόγημα του λαιμού που προκαλεί βραχνάδα, σε Θουκ.

βραγχός, -ή, -όν (βλ. το προηγ. **βράγχος**), βραχνός, βραχνιασμένος, σε Ανθ. (πιθ. ηχομιμ. λέξη).

βραδέως, επίρρ. του **βραδύς**, βλ. αυτ.

βράδος, -εος, τό = *βραδύτης*, σε Ξεν.

βραδύνω[ύ], μέλ. -*υνώ*, αόρ. α' *έβράδυνα*, (*βραδύς*), **I.** μτβ., κάνω κάτι με αργό τρόπο, επιβραδύνω, καθυστερώ, αναβάλλω — Παθ., αργοπορούμαι, καθυστερούμαι, αναβάλλομαι, σε Σοφ. **II.** αμτβ., επιμηκύνω, καθυστερώ, βαίνω αργά, στον ιδ.· ομοίως στη Μέσ., σε Αισχύλ.

βραδϋ-πειθής, -ές (πειθομαι), δϋσπιστος, σε Ανθ.

βραδϋ-πλοέω (πλόος), μέλ. -*ήσω*, πλέω αργά, σε Κ.Δ.

βραδϋ-πους, ό, ή, -πουν, τό, βραδυκίνητος, αργοκίνητος, σε Ευρ.

βραδύς, -εία, -ύ, συγκρ. *βραδύτερος*, από μετάθ. *βαρδύτερος*, Επικ. *βραδίων* και *βράσσων*, υπερθ. *βραδύτατος*, επίσης και *βράδιστος*, από μετάθ. *βάρδιστος*, **I. 1.** αργός, σε Όμηρ. κ.λπ.· με απαρ., *ίπποι βάρδιστοι θείειν*, ίπποι πολύ αργοί στο τρέξιμο, σε Ομήρ. Ιλ.· *βραδύς λέγειν*, σε Ευρ.· επίρρ., *βραδέως χωρεΐν*, σε Θουκ. **2.** λέγεται για τη νόηση, το πνεύμα, όπως το Λατ. *tardus*, σε Ομήρ. Ιλ.· με απαρ., *προνοήσαι βραδείς*, σε Θουκ.· *τὸ βραδύ*, βραδύτητα, στον ιδ.· επίρρ., *βραδέως βουλευέσθαι*, στον ιδ.· **II.** λέγεται για το χρόνο, καθυστερημένος, αργοπορημένος, νωχελικός, αργός, σε Σοφ., Θουκ.

βραδϋ-σκελής, -ές (σκελός) = *βραδύπους*, αργός στα πόδια, αργοκίνητος, σε Ανθ.

βραδυτής, -ήτος, ή (βραδύς), 1. αργοπορία, βραδύτητα, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ. **2.** λέγεται για το μυαλό, το πνεύμα, σε Πλάτ.

βράκος, τό, ένδυμα πλούσιας γυναίκας, σε Θεόκρ.

βράσσω, Αττ. -**πτω**, αόρ. α' *έβρασα* — Παθ. αόρ. α' *έβράσθην*, παρακ. *βέβρασμαι*,

1. κουνώ με δύναμη, σείω βίαια, ρίχνω επάνω, εκτινάσσω· για τη θάλασσα, βγάζω, ξεβράζω σε Ανθ. **2.** λιχνίζω σιτηρά (διαχωρίζω δηλ. το σιτάρι απ' το άχυρο), σε Πλάτ.

βράσσων, -ον, Επικ. συγκρ. του *βραδύς*. **βράχεια, τὰ**, όπως αν προερχόταν από ονομ. *βράχος*, τό (ή *βραχέα*), ουδ. πληθ. του *βραχύς*, τα ρηχά νερά, Λατ. *brevia*, σε Ηρόδ., Θουκ.

βράχεις, μτχ. Παθ. αορ. β' του *βρέχω*.

βράχιονιστήρ, -ῆρος, ὁ, περιβραχιόνιο, κοντό μανίκι, σε Πλάτ.

βράχιων[ι], -ονος, ὁ, βραχίονας, μπράτσο, Λατ. *brachium*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρυμνὸς βραχίων*, ώμος, στο ιδ. (αμφιβ. προέλ.).

βράχιων (Ιων. ι, Αττ. ι), **βράχιστος**, συγκρ. και υπερθ. του *βραχύς*.

βράχος, -εος, τὸ, βλ. **βράχεια**.

βραχύ-βιος, -ον, αυτός που έχει σύντομη ζωή, βραχύ βίο, σε Πλάτ.

βραχύ-βωλος, -ον, αυτός που έχει μικρούς ή ολίγους (σ)βώλους χώματος, σε Ανθ.

βραχυ-γνώμων, -ον, αυτός που έχει λίγο μυαλό, βραχύ νου, σε Ξεν.

βραχύ-δρομος, -ον (*δραμείν*, βλ. **τρέχω**), αυτός που τρέχει ένα μικρό διάστημα, αυτός που τρέχει για λίγο, σε Ξεν.

βραχύ-κωλος, -ον (*κώλον*), **I.** αυτός που έχει κοντά μέλη ή άκρα, σε Στράβ. **II.** αυτός που αποτελείται από μικρές προτάσεις, *περίοδοι*, σε Αριστ.

βραχύλογία, ή, λακωνικότητα στο λόγο και στη γραφή, σε Πλάτ.

βραχύλόγος, -ον (*λέγω*), σύντομος στο λόγο, αυτός που μιλά με λίγες λέξεις, σε Πλάτ.

βραχύνω[υ], μέλ. -*υνῶ*, συντομεύω, μικραίνω, περικόπτω, μεταχειρίζομαι κάτι ως βραχύ, *συλλαβήν*, χρησιμοποιώ ως βραχεία συλλαβή, σε Πλούτ.

βραχύ-πορος, -ον, **1.** αυτός που έχει μικρό πέρασμα, σε Πλάτ. **2.** αυτός που έχει στενό, σύντομο άνοιγμα, σε Πλούτ.

βραχύς, -εῖα, (Ιων. -*εἶα*), -*ύ*, συγκρ. *βραχύτερος*, *βραχίων*, υπερθ. *βραχύτατος*, *βράχιστος*· σύντομος, Λατ. *brevis*. **1.** λέγεται για τον χώρο και τον χρόνο, σε Ηρόδ., Αττ.· *έν βραχεῖ* (Ιων. *βραχεῖ*), σε μικρό χρονικό διάστημα, συνοπτικά, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *διὰ βραχέος*, σε Θουκ.· *επίρρ.*, *βραχέως*, ανεπαρκώς, λίγο, σπανίως, σε αραιά διαστήματα, στον ιδ. **2.** χρησιμοποιείται για το μέγεθος, κοντός, μικρός, λίγος, σε Πίνδ., Σοφ.· *βραχύ τεῖχος*, το κοντό, χαμηλό τείχος, σε Θουκ.· *κατὰ βραχύ*, λίγο-λίγο, σταδιακά, στον ιδ. **3.** λέγεται και για ποσότητα, λίγος· *διὰ βραχέων*, με λίγες λέξεις, σε Πλάτ.· *διὰ βραχυτάτων*, σε Δημ.· *επίρρ.*, *βραχέως*, σύντομα, περιληπτικά, σε Ξεν. **4.** επίσης χρησιμοποιείται και για ποιότητα, ταπεινός, ασήμαντος, σε Σοφ.· λέγεται και για πράγματα, μικρός, μηδαμινός, ασήμαντος, στον ιδ. κ.λπ.· ουδ. ως *επίρρ.*, *βραχύ φροντίζειν τινός*, σκέφτομαι επιπόλαια, αψήφιστα, ασυλλόγιστα για κάτι, αδιαφορώ, σε Δημ.

βραχύ-σύμβολος, -ον (*σύμβολον*), αυτός που έχει μικρή συμβολή ή συνεισφορά, σε Ανθ.

βραχύτης, [υ]-ητος, ή (*βραχύς*), **1.** συντομία, σε Θουκ. **2.** στενότητα, έλλειψη, ανεπάρκεια, στον ιδ.

βραχύ-τονος, -ον (*τείνω*), αυτός που φτάνει βραχυπρόθεσμα, σε σύντομο διάστημα, σε Πλούτ.

βραχύ-τράχηλος, -ον, αυτός που έχει κοντό λαιμό, σε Πλάτ.

βραχύ-φυλλος, -ον (*φύλλον*), αυτός που έχει λίγα φύλλα, σε Ανθ.

βράχω, ρίζα που βρίσκεται μονάχα στο γ' ενικ. Επικ. αορ. β' *έβραχε* ή *βράχε*, κροταλίζω, βροντώ, τραντάζω, συγκρούω, κτυπώ· λέγεται για τον οπλισμό· χρησιμοποιείται για χείμαρρο, κάνω πάταγο· λέγεται και για τον τροχό, τρίζω· επίσης λέγεται και για τον τραυματισμένο, ουρλιάζω, σκούζω, μουγκρίζω· όλα σε Ομήρ. Ιλ.

βρέγμα, -ατος, τὸ, μπροστινό μέρος του κεφαλιού, πάνω απ' το μέτωπο, Λατ. *sinciput*, σε Βατραχομ. (αμφιβ. προέλ.).

βρεκεκεκέξ, απομίμηση της φωνής των βατράχων, σε Αριστοφ.

βρέμω, μόνο στον ενεστ. και στον παρατ., Λατ. *fremo*, **I.** λέγεται για το κύμα, παφλάζω, κάνω πάταγο, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης στη Μέσ., στο ιδ. και σε Σοφ. **II.** στους μεταγεν. ποιητές χρησιμοποιείται για όπλα, συγκρούομαι, κάνω μεταλλικό κρότο, σε Ευρ.· λέγεται για ανθρώπους, κραυγάζω, κάνω θόρυβο, σε Αισχύλ., Ευρ.

βρενθύομαι[ύ], αποθ., μόνο στον ενεστ. και στον παρατ., φέρομαι υπεροπτικά, κομπάζω, κορδώνομαι, κομπορρημονώ, σε Αριστοφ., Πλάτ.

βρέξις, -εως, ή (βρέχω), βρέξιμο, ύγρανση, σε Ξεν.

βρέτας, τὸ, γεν. *βρέτεος*, πληθ. ονομ. και αιτ. *βρέτεα*, συνηρ. *βρέτη*, γεν. *βρετέων*, το ξύλινο ομοίωμα του θεού, σε Αισχύλ., Ευρ., Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

βρέφος, -εος, τὸ, I. μωρό (έμβρυο), που είναι ακόμα στη μήτρα, Λατ. *foetus*. λέγεται για το αγέννητο πουλάρι, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** νεογέννητο μωρό, σε Αισχύλ., Ευρ.· λέγεται και για τα ζώα, το γέννημα, το νεογνό σαρκοβόρου ζώου, σε Ηρόδ.· *έκ βρέφους*, από τα «γεννοφάσκια», από τη βρεφική ηλικία, σε Ανθ.

βρεφύλλιον, τὸ, υποκορ. της λ. *βρέφος*, σε Λουκ.

βρεχμός, ὁ = τὸ *βρέγμα*, κορυφή του κεφαλιού, Λατ. *sinciput*, σε Ομήρ. Ιλ.

βρέχω, μέλ. -ξω, αόρ. α' *έβρεξα*, Παθ. αόρ. α' *έβρέχθην*, παρακ. *βέβρεγμαι*, Λατ. *rigo*, **I.** υγραίνω· τὸ γόνυ, σε Ηρόδ.· λέγεται για ανθρώπους, περπατώ μέσα στο νερό, στον ιδ. — Παθ., βρέχομαι, υγραίνομαι· *βρεχόμενοι πρὸς τὸν ὀμφαλόν*, σε Ξεν.· *βρέχεσθαι ἐν ὕδατι*, λούζομαι στον ιδρώτα (συνήθης ερμηνεία), σε Ηρόδ.· λέγεται για μέθυσους, *βρεχθείς μέθη*, διαποτισμένος με κρασί, σε Ευρ. **II. 1.** ρίχνω βροχή (σε Κ.Δ. *βρέχω πῦρ*, βρέχω φωτιά, στο ιδ.). **2.** απρόσ., *βρέχει*, όπως το *ῥέι*, Λατ. *pluit*, ρίχνει βροχή, βρέχει, στο ιδ.

βρί, συντετμ. τύπος αντί *βριαρόν*, σε Ησίοδ.

βριάρεως, [ᾶ]ό, εκατόγχειρας γίγαντας, που αποκαλούνταν έτσι από τους θεούς, ενώ από τους ανθρώπους «Αἰγαίων», σε Ομήρ. Ιλ.

βριᾶρός, -ά, -όν, Ιων. **βριερός, -ή, -όν**, ισχυρός, εύρωστος, ρωμαλέος, σε Ομήρ. Ιλ. (από την ίδια ρίζα όπως τα *βριθύς, βρίθω, βαρύς*).

βριάω, κάνω κάποιον δυνατό ή γίνομαι δυνατός, σε Ησίοδ. (βλ. **βριᾶρός**).

βρίζω, αόρ. α' *έβριξα*, είμαι νυσταγμένος, νυστάζω, κοιμάμαι ήσυχα, γαλήνια, αποκοιμιέμαι, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.

βρί-ήπυος, -ον (ἀπύω), αυτός που φωνάζει δυνατά, λέγεται για τον Άρη, σε Ομήρ. Ιλ.

βρίθος, -εος, τὸ (βριθύς), βάρος, σε Ευρ.

βρίθοσύνη, ή, βάρος, βαρύτητα, σε Ομήρ. Ιλ.

βρίθῦ-νοος, -ον, συνετός, στοχαστικός, νοητικά εμβριθής, σε Ανθ.

βριθύς, -εῖα, -ύ, βαρύς, σταθερός, σε Ομήρ. Ιλ.· συγκρ. *βριθύτερος*, σε Αισχύλ. (πρβλ. **βριᾶρός**).

βρίθω[ι], Επικ. υποτ. *βρίθησι*, Επικ. παρατ. *βρίθον*, μέλ. *βρίσω*, Επικ. απαρ. -έμεν, αόρ. α' *έβρίσα*, παρακ. *βέβρίθα*, γ' ενικ. υπερσ. *βεβρίθει* (από την ίδια ρίζα με το *βριᾶρός*), **I. 1.** είμαι φορτωμένος με κάτι, κάμπτομαι από το βάρος κάποιου πράγματος· με δοτ., λέγεται για τα οπωροφόρα δέντρα, σε Όμηρ.· μεταφ., *ὄλβω βρίθειν*, σε Ευρ.· *ξίφεσι βρίθων*, πλήττω βαριά με το σπαθί, στον ιδ. **2.** με γεν., στενάζω υπό το βάρος ενός πράγματος, π.χ. σίτου, οίνου, σε Ομήρ. Οδ. **3.** απόλ., είμαι βαρύς, σε Ομήρ. Ιλ.· σπάνια στην Αττ., *βρίθει ὁ ἵππος*, ο ἵππος κλίνει, ρέπει προς τη μία μεριά, σε Πλάτ. **II.** χρησιμοποιείται για ανθρώπους, ζυγίζω περισσότερο από κάποιον, υπερισχύω ως προς το βάρος, επικρατώ· *έέδνοισι βρίσας*, από τα δώρα, σε Ομήρ. Οδ.· απόλ., υπερισχύω στη μάχη, ηγούμαι, νικώ, σε Ομήρ. Ιλ. **III.** μτβ., επιβαρύνω, καταφορτώνω, σε Αισχύλ. — Παθ., είμαι φορτωμένος· *καρπῶβριθομένη*, φορτωμένη με καρπό, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., *βρίθεσθαι σταχύων*, σε Ησίοδ.

βριμάομαι, αποθ., φρίττω από οργή, είμαι αγανακτισμένος, σε Αριστοφ.

βρίμη, ή, δύναμη, ισχύς, όγκος, σε Ομηρ. Ύμν. (από την ίδια ρίζα με το *βριᾶρός*).

βριμόομαι = βριμάομαι, σε Ξεν.

βρίσ-άρμάτος, -ον (βρίθω), αυτός που πιέζει με το βάρος του το άρμα, σε Ησίοδ.

βρόγκος ή βρόκχος, ὁ, ποιητ. τύπος αντί *βρόχος*, σε Θεόγν.

βρομέω=βρέμω, μόνο στον ενεστ. και στον παρ.τ., λέγεται για τις μύγες, τα έντομα, βουίζω, κάνω βόμβο, σε Ομήρ. Ιλ.

βρομιάζομαι, αποθ., = *βακχεύω*, σε Ανθ.

βρόμιος, -α, -ον (βρόμος), θορυβώδης, θυελλώδης.

Βρόμιος, ό, 1. προσωνόμιο του Βάκχου, σε Αισχύλ., Ευρ.· *Βρομίου πῶμα*, το κρασί, στον ιδ. **2.** ως επίθ., *Βρόμιος, -α, -ον*, βακχικός, σε Ευρ., Αριστοφ.· παρομοίως, **Βρομι-ώδης, -ες (εἶδος)**, βακχικός, σε Ανθ.

βρόμος, ό (βρέμω), Λατ. *fremitus*, **1.** κάθε δυνατός, ηχηρός θόρυβος, όπως είναι το τρίξιμο της φωτιάς, σε Ομήρ. Ιλ.· ή το βουητό της καταιγίδας, σε Αισχύλ.· ή το χλιμίντρισμα των αλόγων, στον ιδ.· **2.** οργή, μανία, σε Ευρ.

βροντάω, μέλ. -ήσω, Επικ. αόρ. α' *βρόντησα*, **1.** αστράφτω, βροντώ, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., λέγεται για τον Περικλή, σε Αριστοφ. **2.** απρόσ., *βροντᾷ*, αστράφτει, στον ιδ.

βροντή, ή, I. βροντή, κεραυνός, σε Όμηρ. κ.λπ. **II.** η κατάσταση αυτού που βάλλεται με κεραυνό, κατάπληξη, σε Ηρόδ. (συγγενές προς τα *βρέμω, βρόμος*).

βρόντημα, -ατος, τό (βροντάω), κρότος της βροντής, σε Αισχύλ.

Βρόντης, ό (βροντάω), ένας από τους τρεις Κύκλωπες, σε Ησίοδ.

βροντησι-κέραυνος, -ον, αυτός που στέλνει αστραπές και κεραυνούς, σε Αριστοφ.

βρόξαι, βλ. ***βρόχω**.

βρότειος, -ον, ή -α, -ον (βροτός), ποιητ. επίθ., θνητός, ανθρώπινος, αυτός που έχει ανθρώπινη καταγωγή, σε Τραγ.

βρότεος, -η, -ον, ποιητ. αντί *βρότειος*, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ.

βροτήσιος, -α, -ον = *βρότειος*, σε Ησίοδ., Ευρ.

βροτο-βάμων[ᾶ], -ον (βαίνω), αυτός που καταπατά τους ανθρώπους, σε Ανθ.

βροτό-γῆρυς, -υ, αυτός που έχει ανθρώπινη φωνή, σε Ανθ.

βροτόεις, -εσσα, -εν (βρότος), λεκιασμένος με ανθρώπινο αίμα, κηλιδωμένος, σε Ομήρ. Ιλ.

βροτοκτονέω, μέλ. -ήσω, σκοτώνω ανθρώπους, σε Αισχύλ.

βροτο-κτόνος, -ον (κτείνω), αυτός που σφάζει ανθρώπους, ανθρωποκτόνος, δολοφόνος, σε Ευρ.

βροτο-λοιγός, -όν, ολέθριος, η μάστιγα των ανθρώπων, λέγεται για τον Άρη, σε Όμηρ.

βροτόομαι (βρότος), Παθ., είμαι στιγματισμένος, κηλιδωμένος με αίμα, σε Ομήρ. Οδ.

βροτός, ό, θνητός άνθρωπος, σε Όμηρ., Απτ. ποιητές (η αρχική προέλευση φαίνεται να ήταν *μορτός*, πρβλ. **ἄμβροτος**).

βρότος, ό, αίμα που έχει αναβλύσει από την πληγή, πηχτό αίμα, σε Όμηρ. (αμφίβ. προέλ.).

βροτο-σκόπος, -ον (σκοπέω), αυτός που κατασκοπεύει κάποιον άνθρωπο, σε Αισχύλ.

βροτο-στυγής, -ές (στυγέω), αυτός που μισείται από τους ανθρώπους, αυτός που μισεί τους ανθρώπους, σε Αισχύλ.

βροτο-φεγγής, -ές (φέγγος), αυτός που παρέχει στους ανθρώπους φως, φωτοδότης των ανθρώπων, σε Ανθ.

βροτο-φθόρος, -ον (φθειρώ), καταστροφέας των ανθρώπων, σε Αισχύλ.

βροτόω, βλ. **βροτόομαι**.

βροχετός, ό (βρέχω), βροχή, υγρασία, σε Κ.Δ.

βροχή, ή (βρέχω), βροχή, σε Κ.Δ.

βρόχθος, ό, λάρυγγας, λαιμός, σε Θεόκρ., Ανθ. (αμφίβ. προέλ.).

βροχίς, ή, I. υποκορ. του *βρόχος*, σε Ανθ. **II.** (*βρέχω*), κεράτινο μελανοδοχείο, στο ιδ.

βρόχος, ό, θηλιά ή δεμένο σε κόμπο σχοινί για απαγχονισμό ή στραγγαλισμό, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Σοφ.· παγίδα για τα πουλιά, σε Αριστοφ.· πλέγμα διχτύων· μεταφ., *ληφθέντες έν ταύτῳ βρόχω*, σε Αισχύλ.

***βρόχω**, καταπίνω, ρουφώ· ρίζα που βρίσκεται μόνο στον αόρ. α' *ἔβροξα*, σε Ανθ.· χρησιμ. από τον Όμηρ. μόνο στα σύνθετα. **1.** *ἀναβρόξαι*, ξανακαταπίνω,

ρουφώ πάλι· *δτ' ἀναβρόξειε ὕδωρ*, λέγεται για τη Χάρυβδη, σε Ομήρ. Οδ.· και στη μτχ. του Παθ. αορ. β', *ὕδωρ ἀναβροχέν*, στο ιδ. **2. καταβρόξει**, να αναρροφήσει· *ὃς τὸ καταβρόξειε*, ὁποῖος καταπίνει το ρόφημα αυτό, στο ιδ.

βρύκω ή **βρύχω**[ῡ], μέλ. *βρύξω*, αορ. α' *έβρυξα* (για το *βέβρυχα*, βλ. **βρυχάομαι**), τρώω με θόρυβο, ἀπληστα, σε Ευρ., Αριστοφ.· μεταφ., σπάω σε κομμάτια, καταβροχθίζω, λέγεται για μια επικίνδυνη διαβρωτική αρρώστια, σε Σοφ.· ομοίως στην Παθ., *βρύκομαι*, στον ιδ., σε Ανθ.

βρύλλω, κλαίω για να πιω, λέγεται για παιδιά, σε Αριστοφ.

βρύν, στον Αριστοφ., *βρύν εἶπειν*, λέω «μπρρρ...», φωνάζω για να πιω νερό, λέγεται για τα παιδιά (ηχομιμ. λέξη).

βρύον, **τὸ (βρύω)**, εἶδος λεπτοῦ θαλάσσιου φυτοῦ, σε Θεόκρ.

βρύχάομαι, μέλ. *-ήσομαι*, αορ. α' *έβρυχησάμην* ή στην Παθ., *έβρυχήθην*, αποθ. με Επικ. παρακ. Ενεργ. *βέβρυχα* (πρβλ. **μυκάομαι**, **μέμυκα**), ουρλιάζω, μουγκρίζω, Λατ. *rugire*· λέγεται για ταῦρο, σε Σοφ., Αριστοφ.· χρησιμοποιείται για ελέφαντα, σε Πλούτ.· στην Ομήρ. Ιλ., λέγεται κυρίως για τον επιθανάτιο ρόγχο των τραυματισμένων· *κεῖτο βεβρυχώς*· ομοίως, *βρυχώμενον σπασμοῖσι*, λέγεται για τον Ηρακλή, σε Σοφ.· *δεινὰ βρυχηθείς*, στον ιδ.· σε Ομήρ. Οδ.· χρησιμοποιείται για τον παφλασμό, τον ρόγχο των κυμάτων (ηχομιμ. λέξη).

βρύχηδόν (βρύχω), επίρρ., μέσω του τριξίματος των δοντιών, σε Ανθ.

βρύχημα, **-ατος**, **τὸ**, μουγκρητό, ουρλιαχτό, λέγεται για τους ανθρώπους, σε Πλούτ.

βρύχητής, **-οῦ**, **ὁ**, αὐτός που ουρλιάζει, αὐτός που βρυχάται, σε Ανθ.

βρύχιος, [ῡ], **-α**, **-ον** και **-ος**, **-ον**, αὐτός που ἔρχεται ἀπὸ τα βάθη της θάλασσας, σε Αισχύλ.· λέγεται για την αστραπή που ἔρχεται ἀπὸ την ἄβυσσο, στον ιδ. (ἀπὸ το **βρύξ*, ἀπὸ το ὁποῖο ἀπαντᾷ μια αιτ. *βρύχα* στους μεταγεν. ποιητές· πρβλ.

ὑποβρύχιος).

βρύχω, βλ. **βρύκω**· λέγεται για το *βέβρυχα*, βλ. **βρυχάομαι**.

βρύω, κυρίως στον ενεστ., εἶμαι γεμάτος μέχρι ἔκρηξης, εἶμαι υπεργεμάτος, ξέχειλος. **1.** με δοτ., εἶμαι πλήρης, κατάμεστος ἀπὸ κάτι· *βρύει ἄνθει*, εἶναι κατάφορτος με ἄνθη, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *βρύων μελίτταις καὶ προβάτοις*, σε Αριστοφ.· χρησιμοποιείται για ανθρώπους, *θράσει βρύων*, σε Αισχύλ. **2.** με γεν., εἶμαι γεμάτος ἀπὸ...· *βρύων δάφνης, ἐλαίας, ἀμπέλου*, σε Σοφ.· μεταφ., *νόσου βρύων*, σε Αισχύλ. **3.** ἀπόλ., εἶμαι ἀφθονος, αυξάνομαι σε μεγάλο βαθμό, σε Σοφ.· λέγεται για τη γη, εἶναι μεστή με προϊόντα, σε Ξεν. **4.** με σύστ. αντικ., αναβλύζω· *ὕδωρ*, σε Κ.Δ. (συγγενές προς τα *βλύω*, *βλύζω* και πιθ. το *φλύω*).

βρώμα, **-ατος**, **τὸ (βι-βρώσκω)**, αὐτὸ το ὁποῖο τρώγεται, φαγητό, κρέας, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.

βρωμάομαι, αποθ., γκαρίζω, Λατ. *rudere*· *βρωμησάμενος*, σε Αριστοφ. (ηχομιμ. λέξη).

βρωματο-μιξ-ἄπατη, ή, ἀπατηλή αἴσθησις ευχαρίστησης ἀπὸ την κατανάλωση αναμειγμένων φαγητῶν, σε Ανθ.

βρώμη, ή **(βι-βρώσκω)** = *βρώμα*, φαγητό, σε Ομήρ. Οδ.

βρώσιμος, **-ον (βι-βρώσκω)**, φαγώσιμος, ἐδώδιμος, σε Αισχύλ.

βρώσις, **-εως**, ή **(βι-βρώσκω)**, **I.** κρέας, σε Ομήρ. Οδ., Θουκ. κ.λπ. **II. 1.** η διαδικασία του φαγητού, σε Πλάτ. **2.** διάβρωση, σήψη, σκουριά, σε Κ.Δ.

βρωτήρ, **-ήρος**, **ὁ (βι-βρώσκω)**, αὐτός που τρώει, σε Αισχύλ.

βρωτός, **-ή**, **-όν**, ρημ. επίθ. του *βι-βρώσκω*, αὐτός που μπορεῖ να φαγωθεῖ· *βρωτόν*, *τὸ*, το κρέας, σε Ευρ., Ξεν.

βρωτύς[ῡ], ή, Ιων. ἀντί *βρώσις*, σε Όμηρ.

βυβλᾶριον, **τὸ**, υποκορ. του *βύβλος*, σε Ανθ.

βύβλιнос, **-η**, **-ον (βύβλος)**, φτιαγμένος ἀπὸ «βύβλο», σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

βύβλος, ή, **1.** Αἰγυπτιακὸς πάπυρος, τη ρίζα και το τριγωνικὸ στέλεχος του ὁποῖου ἔτρωγαν οἱ φτωχοί, σε Ηρόδ. **2.** οἱ ἰνώδεις φλοιοί του φυτοῦ, τους ὁποῖους ἐπεξεργάζονταν για την κατασκευὴ σχοινιών, στον ιδ.· πρβλ. **βύβλινος**. **3.** ἐξωτερικὸ περίβλημα του παπύρου, που χρησιμοποιούνταν για γραφή, ἀπὸ ὅπου στον πληθ.· τα φύλλα της βύβλου, στον ιδ. **4.** χαρτί, βιβλίο, στον ιδ.· με αὐτὴ τη

σημασία, περισσότερο συνηθισμένη γραφή είναι το **βίβλος** (βλ. αυτ.)· πληθ., *βύβλα, τά*, σε Ανθ.

βύζην (βύω), επίρρ., σφιχτά πιεσμένα, στενά κλεισμένα, σε Θουκ.

βυθίζω (βυθός), μέλ. -σω, βουλιάζω ένα πλοίο· μεταφ., καταστρέφω ανθρώπους, σε Κ.Δ.

βύθιος, -α, -ον, I. αυτός που βρίσκεται στα βαθιά, βουλιαγμένος, βυθισμένος, σε Λουκ., Ανθ. **II.** αυτός που βρίσκεται στη θάλασσα ή αυτός που ανήκει σ' αυτή· *τὰ βύθια* (ενν. *ζῶα*), τα υδρόβια ζώα, σε Ανθ. **III.** μεταφ., λέγεται για τον ήχο, βαθύς, σε Πλούτ.

βυθίτις, -ιδος, ιδιόμορφο θηλ. του *βύθιος*, σε Ανθ.

βυθός, ό, βάθος, ιδίως λέγεται για τη θάλασσα, τα βαθιά νερά, σε Αισχύλ., Σοφ. (συγγενές προς το *βάθος*).

βύκτης, -ου, ό (βύω), ηχηρός, παταγώδης, φουσκωμένος· *βυκτάνων ανέμων* (Επικ. γεν.), σε Ομήρ. Οδ.

βυνένω = *βύω*, παραγεμίζω, φουσκώνω, σε Αριστοφ.

βύρσα, ή, 1. δέρμα που έχει γδαρθεί, προβιά, σε Βατραχομ., Ηρόδ.· *βύρσης όζειν*, το να μυρίζει κάτι από δέρμα, σε Αριστοφ.· *βύρσης κτύπος*, χτύπος του ταμπούργλου, του τυμπάνου, σε Ευρ. **2.** δέρμα ενός ζωντανού ζώου, σε Θεόκρ. (άγν. προέλ.).

βυρσο-αίετος, ό, δερμάτινος αετός, προσωνύμιο του Κλέωνα του βυρσοδέψη, σε Αριστοφ.

βυρσεύς, -έως, ό (βύρσα), βυρσοδέψης, σε Κ.Δ.

βυρσίνη[ι], ή (βύρσα), δερμάτινο κορδόνι, λουρί, σε Αριστοφ.

βυρσοδεφέω, κατεργάζομαι προβιές, δέρματα, σε Αριστοφ.

βυρσο-δέψης, -ου, ό (δέψω), κατεργαστής δερμάτων, σε Αριστοφ.

βυρσο-πᾶγής, -ές (πῆγνυμι), κατασκευασμένος από δέρμα, σε Πλούτ.

βυρσο-παφλαγών, ό, ο βυρσοδέψης Παφλαγόνας, κωμικό προσωνύμιο του Κλέωνα, σε Αριστοφ.

βυρσο-πώλης, -ου, ό (πωλέω), έμπορος, πωλητής δερμάτων, σε Αριστοφ.

βυρσο-τενής, -ές και βυρσό-τονος, -ον (τεινώ), αυτός που έχει τεντωμένο δέρμα πάνω του, λέγεται για τα τύμπανα, σε Ευρ.

βύσσινος, -η, -ον, φτιαγμένος από *βύσσο*· *σινδών βύσσινος*, ένας λεπτός, λινός επίδεσμος που χρησιμοποιούνταν για την περιτύλιξη των ταριχευμένων νεκρών, σε Ηρόδ.· λέγεται για τραύματα, στον ίδ.· *βύσσινοι πέπλοι*, στον Αισχύλ.

βυσσο-δομεύω, μόνο στη μτχ. ενεστ., (*δομέω*), χτίζω σε βάθος· μεταφ., επωάζω μέσα μου μια σκέψη, την αναδεύω στα βάθη της ψυχής μου, συλλογίζομαι βαθιά, σε Ομήρ. Οδ.

βυσσόθεν (βυσσός), επίρρ., από τα βάθη της θάλασσας, από τον βυθό, σε Σοφ.

βυσσο-μέτρης, -ου, ό (μετρέω), αυτός που μετρά τα βάθη της θάλασσας, που μετρά το βυθό, επίθ. των ψαράδων, σε Ανθ.

βυσσός, ό (βυθός), βάθος της θάλασσας, πυθμένας, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

βύσσος, ή, λεπτό λινάρι και λινό ύφασμα που φτιάχνεται απ' αυτό, σε Θεόκρ. (ξένη λέξη· πρβλ. εβραϊκή λέξη *butz*).

βυσσό-φρων, -ον (φρήν), βαθιά σκεπτόμενος, βαθυστόχαστος, στοχαστικός, σε Αισχύλ.

βύσσωμα, -ατος, τό = *βύσμα*, λέγεται για δίχτυα που σταμάτησαν το πέρασμα ενός κοπαδιού με τόνους, σε Ανθ.

βύω, μέλ. *βύσω [υ]*, αόρ. α' *έβυσα* — Παθ. αόρ. α' *έβύσθην*, παρακ. *βέβυσμαι*, φουσκώνω, στουπώνω, φράζω. **1.** με γεν. πράγμ., υπερχειλίζω, υπερφουσκώνω· μόνο στην Παθ., *νήματος βεβυσμένος*, βουλωμένος με νήμα, σε Ομήρ. Οδ.· *τό στόμα έβέβυστο* (ενν. *χρυσού*), σε Ηρόδ. **2.** με δοτ. πράγμ., στουπώνω με κάτι, ταπώνω — Παθ., *σπογγίω βεβυσμένος*, σε Αριστοφ. **3.** απόλ., *βεβυσμένος τὰ ὦτα*, βαρήκοος, κουφός, σε Λουκ.

βῶ, υποτ. αόρ. β' του *βαίνω*.

βωθέω, Ιων. συνηρ. αντί *βοηθέω*.

βωκολιάσδω, -αστής, Δωρ. αντί *βουκολιάζω, -αστής*.

βωκόλος, βωκολικός, Δωρ. αντί *βουκόλος, βουκολικός*.

βῶκος, ὁ, Δωρ. ἀντί *βοῦκος*.

βωλά, Δωρ. ἀντί *βουλή*.

βῶλαξ, -ᾶκος, ἡ, βῶλος, σε Θεόκρ.

βωλίον, τό, υποκορ. του *βῶλος*, σε Αριστοφ.

βῶλος, ἡ, σπανιότερα ὁ, **1.** κομμάτι γης, σβῶλος χώματος, Λατ. *gleba*, σε Ομήρ.

Οδ., Σοφ., Ξεν. **2.** στους ποιητές, ὅπως το Λατ. *gleba*, χώμα, ἔδαφος, γη, σε

Μόσχ., Ανθ. **3.** γενικά, ἕνας σβῶλος ἀπ' οἰοιοδήποτε πράγμα, μια μάζα οἰοιοδήποτε πράγματος· λέγεται γιὰ τὸν ἥλιο (*χρυσέα βῶλος*), σε Ευρ.

βωλο-τόμος, -ον (*τέμνω*), αὐτός που σπάζει σβῶλους, σε Ανθ.

βῶμιος, -ον καὶ -α, -ον (*βωμός*), **1.** αὐτός που ἀνήκει σε βωμό, σε θυσιαστήριο, σε Σοφ., Ευρ. **2.** λέγεται γιὰ ἱκέτη· *βωμία ἐφημένη*, ευρισκομένη κοντά στο βωμό, στον ἰδ.

βωμῖς, -ῖδος, ἡ, υποκορ. του *βωμός*, σκαλοπάτι, βαθμίδα, σε Ηρόδ.

βωμο-ειδής, -ές (*εἶδος*), ὅμοιος με βωμό, σε Πλούτ.

βωμολόχευμα, -ατος, τό, μέρος ποταπῆς κολακείας· στον πληθ., χαμερπεῖς κολακεῖες, φαῦλοι καὶ ἀπρεπεῖς ἀστεῖσμοί, σε Αριστοφ.

βωμολοχεύομαι, ἀποθ., χρησιμοποιοῦ πρόστιυχες κολακεῖες, ἐπιδίδομαι σε φαῦλους ἀστεῖσμούς, σε Αριστοφ., Ἰσοκρ.

βωμολοχία, ἡ, χαμερπῆς κολακεῖα, ἀπρεπῆς ἀστεῖσμός, πρόστυχη ομιλία, σε Πλάτ.

βωμολοχικός, -ή, -όν, ἐπιρρεπῆς στὴ βωμολοχία, σε Λουκ.

βωμο-λόχος, ὁ (*λοχάω*), **1.** ἀρχικά, κάποιος που παραμόνευε κοντά στους βωμούς γιὰ τὰ ἀπομεινάρια φαγητοῦ (κρέατος) που θὰ μπορούσε νὰ βρεῖ ἐκεῖ, ἕνας μισοπεθαμένος ἀπὸ τὴν πείνα ζητιάνος, σε Λουκ. **2.** μεταφ., κάποιος που θὰ ἔκανε οτιδήποτε πρόστυχο καὶ χαμερπές γιὰ νὰ βρεῖ φαγητό, γιὰ νὰ κερδίσει τὰ πρὸς τὸ ζην, ἀναίσχυντος, χαμερπῆς γελωτοποιός, σε Αριστοφ.· ὡς ἐπίθ., *βωμολόχον τι ἐξευρεῖν*, ἐφευρίσκω κάποιο πρόστυχο παιχνίδι, τέχνασμα, κόλπο, στον ἰδ.· λέγεται γιὰ τὴ χυδαία, τὴν ἀσεμνὴ μουσικὴ, στον ἰδ.

βωμός, ὁ (*βαίνω*), **1.** κάθε υπερυψωμένη βάση, ἔδαφος, ἐπίπεδο, πάνω στο οἷο μπορεῖ κάποιος νὰ τοποθετῇ κάτι, Λατ. *suggestus*· λέγεται γιὰ ἀρματα, σε Ομήρ. Ἰλ.· χρησιμοποιεῖται γιὰ ἀγαλμα, ἡ βάση του, τὸ βᾶθρο του, σε Ομήρ. Οδ. **2.** υπερυψωμένο μέρος γιὰ τὴν προσφορὰ θυσιῶν, τὸ θυσιαστήριο που ἔχει βάση ἢ βαθμίδες, σε Ὅμηρ., Τραγ. κ.λπ. **3.** τάφος, τύμβος, σε Ανθ.

βῶς, Δωρ. ἀντί *βοῦς*, *βόας*.

βῶσας, **βῶσον**, Ἰων. μτχ. αορ. α' καὶ προστ. του *βοάω*.

βῶσι, γ' πληθ. υποτ. αορ. β' του *βαίνω*.

βωστρέω (*βοάω*), φωνάζω, καλῶ, ἰδίως καλῶ σε βοήθεια, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ.

βῶτας, Δωρ. ἀντί *βούτης*.

βωτί-άνειρα, ἡ (*βόσκω*, *ἀνήρ*), αὐτὴ που τρέφει ἀντρες, τροφός των ἡρώων (λέγεται γιὰ τὶς εὐφορες χώρες), σε Ομήρ. Ἰλ.

βῶτωρ, -ορος, ὁ = *βοτήρ*, σε Ὅμηρ